XII. évfolyam. Budapest. 78. szám. Kedd, 1878. márczius 19.

Előfizetési díj:
Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva:
Egy évre . . . . . 20.—
Félévre . . . . . 10.—
Negyedévre . . . . . 5.—
Egy hóra 1.50
Egy szám 6 krajczár.
Hirdetési díj: 9 hasábos petitsor egyszeri hirdetése 12 kr., többször 10 kr.
Bélyegdij minden hirdetésért külön 30 kr.
Nyilttér: Öt hasábos sor 30 krajczár.

EGYETÉRTÉS

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Szerkesztői iroda:
Budapest, IV. hímző-utcza 1. sz.
hová a lap szellemi részét illető minden közlemény küldendő. — A küldemények csak bérmentesen fogadtatnak el.
Kéziratok csak rendkivüli esetben küldetnek vissza.
Kiadó-hivatal:
Budapest, IV. hímző-utcza 1. sz.
hová az előfizetési pénzek küldendők.

A kiugratás.

A ház mai üléséből kiváló mozzanat gyanánt emelkedik ki Helfy Ignácz interpellatiója a népgyülésezési szabadság megsemmisitésére törő belügyminiszteri rendelet tárgyában. Mert hát ez a rendelet, mely „nyilt titok“ gyanánt botránkoztatta a szabadság tántorithatlan hiveit, végre napvilágra került ő excellentiájának bihari dicsőségére a márczius 15-ikének emléknapján.

Nem érdektelen tudni, mikép ugrott ki e rut állat a főispáni szekrényből, a hova eleinte föltétlen titoktartás mellett, s csak a legnagyobb szükség esetén való alkalmazás czéljából, rejtették. Nem érdektelen annál inkább, mert az első megszoritó rendeletet Tisza Kálmán alminiszteri czimmel ékeskedő administrator, a támadások következtében azon ujabb rendelettel toldotta meg, hogy a népgyülések betiltásának és illetőleg lehetetlenné tételének önkényével előbb ne lépjenek ki a főispán urak, még ott sem, a hol a kormány félt vereségéről kényelmetlen tapasztalatokat szereznének is, mig a távirati uton értesitett kormány távirati utasitását nem veszik az iránt, hogy mit tevők legyenek.

Igy álltak a dolgok az ukázok férfiának alapjogokat, ezredéves szokásjogot, és sarktörvényeket tipró intézkedései folytán. S hogy igy álltak, abból kettő volt világos: az egyik, hogy a bihari próféta szerette volna a titoktartás leple alatt játszani a jogtisztelő férfit, de ugy, hogy másrészt minden pillanatban előbukkanhasson valamelyik főispán a saját szakállára, mint honmentő; a másik, hogy nem bánta volna, ha megkiméltetik a rendelet nyilvánosságra hozatalától is, föltéve, hogy reá nézve kényelmetlen népgyülések nem ütik föl fejöket, mert igy meglett volna téve minden óvintézkedés, s a szin mégis az marad, hogy szabadságsemmisitő rendelet nincs.

Hanem bizony ő excellentiájának administrátori, bachszagu és kozákizü óvatossága felsült, s a titok gyanánt a köpenyeg alól ólálkodó lóláb kapcsában kiugratták az egész Mephistophelest. Még pedig igen érdekesen, a mint a következőkből kitünik.

Többen a budapesti népgyülések rendezői közül kölcsönös megbeszélés alapján elhatározták, hogy ő excellentiájával minden áron szint váltatnak, vagyis kiugratják a rendeletet, hogy a közönség szemtől-szemben álljon azon ember lényével, a ki a határozati párt működésének meghiusitása óta most már világosan észlelhető következetességgel az ellenzék elveinek diadalra jutása ellen dolgozott, akár csak a kamarilla által e czélra kibérelt politikai brávó, mindig készen állva kést döfni a nemzet igaz érdekeinek szivébe, és soha sem téve többet annál, mennyi az ellenzék végleges győzelmének megakadályozása végett, annak kompromittálására elégséges. E szerepét oly ritka szakértelemmel kezeli, mint az aulikusok egyike sem, s odáig is képes volt vinni tördöfő ügyességét, hogy most már elég vakmerő oly nyilt támadásokat intézni fényes nappal alkotmányos álcza alatt a reactio érdekében, a minő támadásokat semmiféle rendszer, semmiféle megvásárolt embere nem merészelt intézni a nélkül, hogy kezein kivül feje is meg ne fájuljon utána.

Ezt az embert reactionarius rendeletével le kellett álczázni. A mint látszik ez sikerült is. Sikerült pedig azáltal, hogy messiási otthonában csalták le róla az álarczot és köpönyeget, hadd lássa a világ ki és mi rejtőzik alatta.

Innen Budapestről érintkezésbe léptünk bizalmasan a debreczeniekkel egy népgyülés megtartása iránt a keleti kérdésben. Az érintkezés alkalmával a „Debreczen“ szerkesztőjével közöltük egész bizalmasan, hogy a népgyülés megtartásának hirével tegyenek meg minden lépést, a melyek szükségesek, hogy a hatóság „komolynak vegye“ és a megkirálytanácsositott polgármester a vett rendelethez képest értesithesse a belügyminiszteri zsandármestert, mi készül pátriájában. „Ez uton elérjük a czélt, hogy ő excellentiájának szabadságérzete megfeledkezne az ovatosságról kiugrik a rendelettel a nyilvánosság elé.“ Ugyancsak bizalmasan értesitettük arról is, hogy egyelőre más czél nincs, mint a népgyülés megtartásának fenyegető hiedelmével a rendeletet elővetni.

S e czél tökéletesen sikerült. Tisza Kálmán alig vette neszét a „Debreczenben“ 17-ikére teljes programmal megtartandónak hirdetett népgyülésnek, a pestmegyei főispánnal előhozatta a titoktartás alatt őrzött rendeletet, hogy ne tünjék fel, ha Debreczenben ennek alapján intézkednek, vagyis, hogy ne látszassék, mintha csupán Debreczen iránti gondoskodásában intézkedett volna kivételesen, hanem, hogy látszassék „törik vagy szakad“ ő az egész országnak egyformán méri azt a jogot, melyet a történelemből hires bihari administrátor, a közönség boszuja ellen csak katonai fedezet alatt mérhetett.

A rendelet tehát létezik és próbál megbirkózni az élettel, meg a közvélemény visszatetszésével.

Minő jogon? Ez most a kérdés, melynek megoldását a miniszter elé terjesztette Helfy Ignácz a mai interpellatiójával.

Igen! minő jogon? Mert semmiféle hatalomnak a világon nem adatott még meg alkotmányos államban a törvényhozáson kivül a jog, hogy az alaptörvényeken és ős hagyományokon nyugvó szabadságot megsemmisithesse; sőt legtöbb államban és ezek között saját hazánkban is a szabadság alapjogai még a törvényhozás által is elidegenithetlenek és minden körülmények között fentartandóknak vannak kijelölve. Arra azonban sehol sincs példa, sehol sincs jog és hatalom adva, hogy egyszerü miniszteri rendelet által megsemmisithetők legyenek; arra csak Jókai Mór gyalázatos szereplése adhatja beleegyezését, a ki még a házban tett mai felkiáltása szerint, megbotránkozni sem képes többé a jogtiprás felett.

Szerencsére nem Jókai politikusok képezik a nemzetet, s ez a nemzet megfogja tudni vivni jogait az álalkotmányosság önkénye ellen is. Megfogja vivni a választások fegyvereivel legközelebb, meg, ha kell, más fegyverek által is.

A magyar delegatió ma délelőtt kezdte meg nyilvános ülésében tárgyalni a 60 milliós hitelre vonatkozó előterjesztést, illetőleg az egyesült albizottságok értekezletének erre vonatkozó jelentését, mely a Falkféle határozati javaslattal végződik. A vita előreláthatólag igen hosszu lesz, s e hét végeig mindenesetre el fog tartani. Érdekesebb uj dolog a vita folyamában aligha fog felmerülni, hisz a zárt tanácskozások alkalmával már megjegőczösödtek a különböző nézetek, s a nyilvános vita — a mi a dolog lényegét illeti — jobbára a zárt tanácskozások alkalmával elmondottak ismétléséből fog állani. A vita eredménye iránt sincsen semmi kétség; a delegatiók tárgyalásait feszült figyelemmel kisérő nemzet a miként nem talált megnyugvást a delegatusok eddigi müködésében, nem fog találni ezután sem. Öntudatos, a nemzeti közvéleménynyel, a nemzet érdekeivel számot vető hazafias politikát ne várjon senki a 67-iki kiegyezés ezen szörnyszülött intézményétől.

—

A Bécsben időzött magyar miniszterek felhasználták ottlétüket a közgazdasági kiegyezési differentiák kiegyenlitésének megkisérlésére is. Tudvalevőleg az osztrák és a magyar parlament több kérdésben egymástól eltérő határozatokat hozott, s ezen eltérések kiegyenlitése sok fejtörést okoz a két állam miniszterеinek. Bármennyit conferentiázgattak is az utóbbi napok alatt, a két fél közti discussiók még semmi eredményre nem vezettek. Az osztrák kormány hozzá lévén szoktatva a magyar kormány mindenkor kész engedékenységéhez, most is azt várja, hogy a Tisza miniszterium engedjen, a Tisza cabinet, mely attól tart, hogy ha ujra enged, a dissidensek egy ujabbi raja hagyja el a mameluk tábort, hasonlóképen nem enged s igy vajudik a közgazdasági szerenesétlen kiegyezés ügye. Vajjon mit fog szülni a vajudás?

—

Az osztrák delegatio szerdán kezdi meg a 60 milliós rendkivüli hadi hitelre vonatkozó előterjesztés tárgyalását. Az előterjesztést az osztrák delegatio tudvalevőleg előzetes tárgyalás végett budgetbizottságához utasitotta, s ennek jelentése, a melyben a hitel megszavazása ajánltatik, kerül tárgyalás alá. Ezen jelentés a Schaupféle határozati javaslattal végződik, a mely már lapunkban közölve volt. Most előttünk fekszik az egész jelentés szószerinti szövege, a melynek ismertetéséül csak a következőket tartjuk szükségesnek megjegyezni: A jelentés, melyet a budgetbizottság egy szótöbbséggel fogadott el, Andrássy iránti határtalan — de legkevésbé sem indokolt — bizalmat tükröztet vissza. Andrássy kiváló érdemeinek tekinti a jelentés, „hogy habár a keleti bonyodalmak oly közelről érintették az osztrák-magyar érdekeket, a monarchiának még sem kellett semminemü nevezetesebb erőfeszitést kifejteni s érdekei kikerülhetetlen tartós károsodást még sem szenvedtek.“ A mameluk rövidlátásnak s meggondolatlan szószátyárságnak óriási foka kivántatik meg ily eszméknek állitására! — Némileg határozottabb, de mégsem kielégitő felfogását a dolgoknak tükröztetik vissza a jelentésnek következő szavai, de a melyek összhangban a jelentés több passusaival legkevésbbé sincsenek: „Ha valamely állam Európában hivatva van arra, hogy semmi támadó vagy provocáló politikát ne üzzön, ugy az bizonyára Ausztria-Magyarország. De a béke szükségessége még sem megy annyira, hogy tanácsos lenne helyeselni olyan politikát, mely a pillanatnyi nyugalom árán oly átalakulásokat létesitene vagy engedne létesiteni, a melyek már képződésükben uj bonyadalmak csiráit hordják magukban.“ — A jelentés azon reményét fejezi ki továbbá, hogy a monarchia hatalmi eszközeinek valóságos felhasználása csak a legsürgősebb s elutasithatatlan szükségesség esetében fog bekövetkezni. A fegyveres actiónak ezen eshetőségét a jelentés nemcsak nem kivánja, de a dolgok jelen állását tekintve nem is várja.

—

A berlini congressus tagjai egy német lap jelentése szerint következő diplomaták lesznek: A német birodalmat Bismarck hg. képviseli, s ennek akadályoztatása esetében Bülow államminiszter és Busch köv. tanácsos; Ausztria-Magyarországot Andrássy gróf és Calice báró; Oroszországot Gorcsakoff hg. s akadályoztatása esetében Ignatieff és Labanoff-Rosztovszky herczeg; Francziaországot Waddington külügyminiszter és Saint-Vallier gróf; Olaszországot Depretis és Launay gróf; Angliát lord Lyons és lord Odo Russel; végre Törökországot Szavfet pasa és Szaadullah bej.

Magyarország és Románia.

Látva, hogy Románia, melynek kisebb-nagyobb városaiban, falvaiban, a hol csak egy magyar és protestáns volt, az osztrák rendőri kormány üldözéseinek daczára, egy évtizedig terjesztettem az evangeliumi világosságot, szerveztem a kibujdosott magyarokból egyházközségeket, épitettem a jelen szüksége mellett a jövőre való számitással, templomokat, iskolákat, látva, hogy most azon jobb sorsra, a mivelődés és szabadság áldásaira érdemes ország, mint küzd a kétségbeeséssel: nem hallgathatom el a mi hazafiui szivemen van, a mit külföldi müködésemkor is szóval, tollal, tőlem telhetőleg terjeszteni törekedtem — s ez:

Magyarországnak vagy a magyar nemzetnek testvéries szövetkezése Romániával az ott élő — országot alkotó — román nemzettel.

Hogyan? hallom az ellenvetést. Magyarország, a magyar nemzet lépjen szövetségre Romániával, a román nemzettel, mely a muszkának, a minden szabadságot és emberiséget lábbal tipró, halálra kereső muszkának szövetségese?

Legyünk igazságosak s hamarjában ne itéljünk. En nemcsak nem tagadom, sőt nyiltan kifejezem, hogy már az én ottlétemkor és talán mindég, voltak a román főurak közt egyesek, kik tulságosan is rokonszenveztek Oroszországgal, különösen a papság egy része, a görög szerzetesek, kik csinálták és tették a muszka propagandát. Az erélyes Kuza fejedelmet is ezek buktatták meg. — Muszka szokásként, győzték pénzzel a vesztegetéseket. — Azt sem állitom, hogy a mostani kormányférfiakhoz ne férne gyanu, ámbár nem hiszem, hogy akár Bratianu akár Kogelnicseanu, kiket személyesen ismerek, eladták volna hazájukat.

Hanem az tény, hogy a román fejedelem fel lett ültetve Berlin által, s ő megint felültette a kormányt s igy haszontalanul pazarolta el vérét, vagyonát s nagy könnyelmüséggel löketett vissza jólétében évtizedekre a Román nemzet.

Hanem hát midőn a muszka haderő a román határon állt, Románia jegyzéket intézett az ugynevezett garantirozó európai hatalmakhoz, emelt-e mellette valamely hatalom komoly szót, mely a muszkát tizszer is gondolkozóba ejtette volna. Nemde, szánszándékkal magára hagyatott s az orosz áldozatául engedtetett a román nemzet? Ily helyzetben, ha a muszkához kényszerült, a helyett, hogy a török iránti kötelezettségét a többi európai hatalmak által tanácsolva és támogatva megtartotta volna, vajjon elkárhoztathatjuk-e? nem a kormányférfiakat, de a román nemzetet — azért, hogy a muszka nulla fidessel és erőszakos ármánykodással szemben, kormányférfiai elég bátorságot és vigyázatot nem tanusitottak.

Részemről, ki Romániát s a román nemzetet két évtized óta a legközelebbről tanulmányoztam, kinek gondolkozásából, lelkéből igen sok alapvonást ismerek, azon meggyőződésben vagyok, hogy az egész román nemzetet s még azon férfiait is, kik eddig a muszka keresztény érzületében s példátlan farizeusságában hittek, a muszkák részéről tapasztalt és szenvedett, nemzeti lételöket pusztulással fenyegető bánásmód, ehitből s a muszka iránti minden sympathiából gyökeresen kigyógyitotta; s kétségtelenül meggyőzte őket arról, hogy a román nemzetnek, (melynek ha távoli nyelvrokonai vannak is, de mint országot alkotó nemzet a szláv elem szomszédságában rokontalanul áll) azon kell igyekeznie, hogy Magyarországgal s a magyar nemzettel bizalmas viszonyba jöjjön, és testvéri szövetségre lépjen.

Hogy ebbeli nézetem alapos, annak első bizonysága az, hogy mig Románia ünnepélyesen tiltakozik az ellen, hogy földét a besszarábiai részszel a muszka haderő továbbra is megszállva tartsa, másfelől Ausztria-Magyarországot mint szomszédhatalmasságot bizalmasabban keresi meg, hogy legyen segitségére, szabaditsa ki a muszka halálra ölelő kegyelmes karjaiból.

A mi Ausztriát s Magyarországot illeti, előttem van s rámutatok a szentirás ama tételére: „Áron is megvegyétek az alkalmat, mert az idők gonoszak.“ Soha jobb alkalmunk nem volt, mint most van, hogy ha már a szegény törököt nem segithettük, mely különben áruló kormányembereiben birta a legnagyobb ellenségét, tehát segitsük Romániát. Ausztriának s különösen Magyarországnak s a magyar nemzetnek, maga iránti kötelessége parancsolja, hogy szomszédjában a muszka hatalmat és befolyást erősödni és fennmaradni ne engedje. Romániában és a román nemzetben, Magyarország egy hü szövetségest birna, s jöhet idő, hogy vele közelebbi összeköttetésbe is léphetne. Attól a dacó-romániaféle ábrándképtől, nagy üres hólyagoktól, nincs mit félnünk. — Azok terjesztői az ugynevezett irodalmi vagy szerencse vadász, iparlova-

---

AZ „EGYETÉRTÉS“ TÁRCZÁJA.

A famászók.

Megromlott-e szív szem és ész?
Senki nincs ki tisztán lásson? —
— Nem történt még: hogy a magyar
Eszén valaki tul járjon.
... Ég a ház és ... gondolkozik:
Oltsa-e vagy mit csináljon?? —

Itt vannak a jó barátok!
Álarcz nélkül mindaketten.
Két orgyilkos ... egyik karddal,
A másik a törrel lesben.
... S pisztolyt szegez az egyik Bécs
A másik meg Erdély ellen.

— Hej ne tovább! — Igy van ez jól.
Itt a pont: hol szakad a part.
(— S itt a pont hol engemet tán
A ki nem ért bolondnak tart.)
Hogy ne? mikor azt mondom hogy:
Most nem féltem már a magyart.

Ott vagyunk hol bár nehéz, de
Gondolkozni kellend végre:
Bécsnek van-e vagy Budának
Állandóbb és szebb vidéke? —
S a magyarok királyának
Rendületlen biztos széke? —

... Egy szó kell, csak — s nem több annak
A számitó vén rókának: —
— S kezünkben van kulcsa nyitja,
Minden baj megoldásának.
... S tapsolni fog Európa
A világ uj alakjának.

Igy lehet csak s van menekvés.
... S lesz mint volt, még nagy e nemzet.
Ős Budáról kelet felé
Mint a sas ugy tekintgethet, —
... S felejheti mindazt a mit
Három század óta szenved.

S ha igy lesz és lennie kell, —
Éljen Tisza és Andrássy!!
... Mert a világ hüledezve
Csak ezután fogja látni:
— Hogyan lehet csizmával is
A legnagyobb fára mászni!!! —

V—y S—r.

Az ördög szolgálója.

— REGÉNY. —

IRTA **GONZALES EMMANUEL.**

Francziából forditja: NYÁRY LÁSZLÓ.

MÁSODIK KÖNYV.

— 14-ik folytatás. —

Az ifju marquis a sbirek csapatának élén, a nap égő heve alatt, nyargalt Girgenti romjai mentében.

Giovanni, megkötött kezekkel haladt gyalog a lovascsoport között.

A csapat a Mór-kapun hagyá el a várost, mely a tenger felé nyilott.

Hátát forditva a városnak, Giovanni e magaslatról tekinté át ifjuságának téreit, melyeket életében tán utolszor pillantott meg.

Agragas örvénye zajgott egészen le a tengerpartig, kigyó gyanánt tekeregve ágyának mélyében, balpartján óriási sziklák emelkedtek a széles rétségeken, beárnyalva a rajtok nőtt myrthus és aloé óriási virágai által.

E sziklák között állottak az ókori pogány istenség templomának romjai, némelyek feldőlten heverve a pázsiton, mig mások enyhitő árnyat terjesztének magok körül.

Az uton, melyen a lovas csapat haladott, egy kis forrás bugyogott, melynek vize gondosan fogatott fel egy gyönyörü márvány medencze által.

E forrás vize nélkül Girgenti meg nem élhetett volna, mert az ókori népek hajdani, gazdag patakjai elszikkadtak.

A nők minden este eljártak alcarasasaikkal e távol helyre, melynél rendben állottak meg, megvárván mindenik az időt, midőn reá kerül a sor.

A legutolsók gyakran csak hajnal hasadtákor tértek vissza lakásukra a jövő napra szükséges vizzel. E szerencsétlenek, égetve a nap izzó heve által még meg is voltak fosztva azon lehetőségtől is, hogy szomjukat enyhithessék.

Egy barát ült csendesen a meder szélén, türelmesen várva be, mig korsója megtelik.

Öltözete barna szövet-csuha volt, derekán szijjal szoritva testéhez.

Fejét koromfekete haj födé, mig arczát hosszu tolt szakáll diszité, kellemes kifejezést adva erőteljes arczának.

E barát előtt elhaladva a sbirek tiszteletteljesen leemelék kalapjukat, s Diodato megállitá lovát.

— Mi az ördög! ön az, tisztelendő Garofalo atya, — mondá meghajtva magát. — Először van szerencsém önnel találkozni, — mióta kétségbeesve tanitványa felett, elhagyott bennünket, anélkül, hogy bucsut vett volna.

—Igaz, kissé gyorsan távoztam, — felelé a barát mély bassus hangján, — de ez nem Giovanni miatt történt. Hiszen én teljes szivemből szeretém e jó fiut, s tanulmányaink nagyon ritkán fárasztottak ki.

— Kissé kemény feje volt, — felelé Diodato, — és ön előre belátá, hogy soha sem lesz képes a latint fejébe verni.

— Igen! hiszen én beismerem, — felelé Garofalo. És igazat is mondott a derék férfi, mert ő előre látá, hogy tanitványát nem tanithatja meg azon nyelvre, melyből maga is édes keveset értett, s melyből csak nehány citatum jegyzett meg fejében. — De, — sietett hozzá függeszteni, — nem ez sietteté távozásomat.

— Miért hagyta el tehát kastélyuuk, melyben még most is bánkódnak távozása felett, — kérdé a marquis.

— Igazán akarja, hogy nyiltan kimondjam? — kérdő Garofalo; — csak azért, mert nagyon korán kellett a misére felkelnem, melyen igen ájtatos anyja pontosan résztvett, s ez ellenkezett szokásommal; s mért a vacsora igen szük volt, ami természetommel ellenkezett.

Diodato mosolygott, s más fordulatot adva a társalgásnak, igy szólott:

— Atyám, — mondá oly tettetett megindultsággal, mely távol állott szivétől, — csapatunk között van egy, kinek kiváló szüksége van az ön áldásaira.

Az ifju marquis intésére, a sbirek megnyiták csoportukat, s a barát megpillantá Giovannit, kezén s lábaim békókkal terhelve.

— Kedves Patitom! — kiálta fel s elébe sietett, átkarolván tanitványát. — Mily vétket követtél el, hogy igy bánnak veled?

— Az ifju megindulva nézett az agg barátra, s fejét hátraforditván, igy szólott:

— Bátyámhoz forduljon feleletért, jó atyám.

— Sajnos! — mondá Diodato, — ha hallgatott volna az ön bölcs oktatásaira, ha követte volna az ön erényes nyomdokait, most nem volna ennyire. Tegnap, — igy folytatá, — még katona volt: ma mint szökevény áll ön előtt.

— Talán ellenszenvvel viseltetik a katonai fegyelem ellen, mint több más barátom s ismerősöm? — kérdé Garofelo.

— Az első parancs szerint, melyet, mint katona kapott, a csavargó kiközösitettekre kellett volna lőnie, — mondá Diodato, — de a helyett, hogy az elitéltekre sütötte volna el fegyverét, a vezénylő tisztet lőtte agyon.

— Oh! a kedves gyermek talán tévedett, — felelé a barát mugindultan. — Errare humanum

— Fájdalom! — mondá a marquis kezével szeméről egy könyüt törölvén le, mely nem is létezett; — szegény atyám nem fogja tulélni a gyalázatot, melyet családunkra az átkozott hozott.

— És ön előre tudván, hogy iszonyu büntetés várakozik a bünösre, — szakitá őt félben Garofolo, — enmaga kiséri őt vissza kaszárnyájába, hogy utközben vigasztalhassa, s az utolsó perczig ne kelljen elhagynia. Diodato, ön jó fivér.

Diodato kezdetben nem tudta, hogy mily magyarázatot adjon a pap szavainak. Vajjon mély meggyőződésének kifejezése volt-e, vagy csak keserü ironia? De lelkiismeretének hangja megszólalt és élénk szégyenpir futá be arczát; elrejtendő zavarát, rögtön bucsut akart venni a baráttól.

Garofalo visszatartá őt.

— Kimerülve saját fájdalma által, — mondá a barát, — ön nem is veszi észre, hogy Giovanni homloka izzadsággal van fürösztve, és hogy a szomj epeszti ki erőit.

És felemelvén harmadrészig telt nehéz korsóját nagy könnyüséggel közelité a fogoly ajkaihoz.

— Köszönöm atyám, — mondá az ifju sicilai, miután sokáig ivott a korsóból.

— És most, — folytatá a barát, nagy tenyereit kiterjesztvén Giovanni feje fölött, — megáldalak fiam, legyen kegyelmes az igazságos Isten irántad, és segitsenek azok, kik szeretnek. Dixi!

A sbirek csoportja ujra közrefogta Giovannit; Diodato mélyen lehajolt lovának nyakára, és a kiséret megindult, mig Garofalo ujra letevé korsóját a vékonyan folydogáló forrás alá.

A csapat, mely hallgatva folytatá utját, csakhamar megérkezett Juono templomának oszlopai alá.

Ezen nyolcz százados oszlopok különös benyomást tettek az utazóra. Ezen óriási tömegek mélyen benyomultak a földbe, mely már már elfödé őket. Talapzatok lassankint porrá vált, megrágva az idő vasfogai által.

Megérkezvén ezen oszlopok hosszu sora elé, melyek hajdan Juno Latinia templomának előcsarnokát képezék, Diodato megállitá a kiséretet.

— A forróság elviselhetetlen, — mondá leugorván lováról. — Nyugodjunk itt ki egy perczre.

Mindenki kiugrott e parancsszóra a nyeregből.

Thadeo, ki urát elkiséré, egy élelmi szerekkel telt kosarat vett elő, mely az öszvér hátán volt elhelyezve, és a földre tevé le azt.

— Scalia Lorenzo, — folytatá a marquis a sbirek vezetőjéhez fordulva, — kösse meg erősen foglyát azon pálmák egyikéhez.

— Bocsánat, kegyelmes uram, — felelé ez nevetve, — ha csak egy negyed óráig is marad ott mozdulatlanul a fogoly, a nap szénné égeti agy velejét.

— Az ő helyzetében egészen közönyös volna nekem, becsületemre mondom, — felelé az ifju marquis, — vajjon agyvelőm e perczben a nap

---

Lapunk mai számához egy féliv melléklet van csatolva.

gok voltak, a mint nem egyszer mondtam Bukarestben néhai fejöknek, Papiu Iliarusnak, hogy „azok a hiábavalóságról mondjanak le, ha a magyar nemzet rokonszenvét és barátságát megakarják nyerni.“

Magyarország és Románia egymás barátságára és testvériségre vannak utalva mint idegen elemektől környezett egyedül álló szomszédok. A romániai a tősgyökeres román, mondhatom bizalommal viseltetik a magyar iránt. Számos uri családot nevezhetnék, kikkel tiz esztendőn át érintkeztem, hogy különösen Moldvában a legszivesebb vendégszeretettel fogadtak s a maguk papjokhoz hasonlón, sokszor jobban becsültek, s rólunk magyarokról, a legnagyobb elismeréssel, az akkori viszonyok miatt, sokszor sajnálkozással nyilatkoztak. Becsületes nép az. Nekünk az önbiztonság is parancsolja — tehát mentsük meg őket: egy jó testvért fogunk bennök nyerni, s örökre megmenekszünk ez által az ugynevezett oláh propagandától is, melynek tagja több mint hihető, csak nehány fanatikus lelkész és tanár.

Ausztria-Magyarország képviseletének, — ha ugyan nem lesz késő akkorra halasztani — az összeülendő congressuson követelni kell, hogy a muszka hadsereg, mely tény, hogy az erdélyi szorosokhoz annyira közel vonult, hogy nem tiz mint a lapokban emlitve volt, de öt óra alatt Vörös toronynál átcsaphathol 1849-ben is bejöttek tehát követelnie kell, hogy nem csak az erdélyi szorosok közvetlen közeléből de egész Romániából azonnali kivonuljanak. Semmi ürügy alatt nem engedni, hogy Romániától elvetessék természetes kiegészitő része: Bessarábia. Oly komoly érdek Románia területének mostani megvédése s Magyarországnak innen biztositása, hogy azért a háboru lehetőségéről sem szabad visszariadni Magyarországnak. Tudjuk-e, hogy hány órai szomszédunk lenne a muszka most már Besszarabia felől? Alig 24 órai. A Román nemzet szabadsága pedig a muszka hatalom közelében örökre elenyésznék.

A porosz vagy német uralkodó család egy tagjának Romániában való uralkodása még sok esélynek van kitéve. — Állandósága, a fejedelem magatartásától s attól függ, ha Románia érdekét feljebb becsüli-e más sugalmazott érdekeknél, melyeknek köszönheti nagy részben Románia mostani nyomoruságát.

Bármint legyen, Ausztria és Magyarországnak, s mennyiben lehet, különösen nekünk magyaroknak, minden lehetőt el kell követnünk arra nézve, hogy Románia mint önálló állam a mostani területtel fennmaradjon. Ezen törekvésünkkel, mely minden jóakaratot magába foglal, s minden kétséget kizár, meggyőzzük nem csak Romániát s a román nemzetet, de a közöttünk élő, velünk egy hazát alkotó román honfitársainkat is arról, hogy mi a szabadságot és testvériséget, nemcsak ajkunkon hordozzuk, de szivünkben is érezzük, s a nem magyar ajku, de velünk szomszédos népek szabadságáért, mint tették lelkesült ifjaink. számüzötteink az olasz szabadságért, készek vagyunk minden erőnkkel, ha kell vérünk hullásával is adózni.

Azt hiszem, hogy mind Románia, mind Magyarország képviselő testülete, államférfiai, kikhez tapasztaláson és tényeken alapuló igénytelen soraim eljutnak — Magyarország és Románia érdekközösségénél fogva — az őszinte egyesülés komoly actiójának megkezdését hazafiui jigyelmökre méltatandják.

Czelder Márton.

---

heve által égettetik-e meg, vagy pedig estére golyó járja azt keresztül.

Giovanni nyugodtan hagyta magát megkötni egy pálma alá, anélkül, hogy legkerésbbé panaszkodott volna.

Ezen idő alatt Thadeo Lippit hivá segitségül, hogy a kosarat a templom belsejébe vigye. Azonban ez meglátván, hogy Thadeo lépteit oda irányzá, ijedtten állott meg.

— San Diavolo! hová mégy? — kérdé meglepetve.

— Ezen oszlopok alá, felelé Diodato, — és jól is teszi. Ott legalább lovaink és magunk enyhe árnyékot fogunk találni.

— De hisz az ott bene a strega fészke, — felelé a sbir.

— Eh! — kiálta fel az ifju marquis, — csak nem féltek egy nőtől és hisztek a boszorkányságban? Egy őrült az, ti magatok nálánál pedig őrültebbek vagytok ha tőle féltek.

— Bah! — mondá Thadeo, — szegény koldus nő az, ki, hogy jobban felkeltse a szánalmat maga iránt, boszorkánynak tetteti magát.

— Azt is mondják, hogy kincseket keres ezen romok alatt, — mondá Paolo Guasneri.

— Ki tudja, vajjon nem inkább egy bandita csoport szolgálója, mintsem az ördögé, — szakitá őt félbe Scalia Lorenzo.

Ezen állitás azonban nem nyugtatá meg a sbireket, kik előtt a banditák is legalább oly félelmesek voltak, mint a srega maga, és kik nyugtalan tekinteteket vetének magok köré.

— Ah! miért féltek? — kérdé Thadeo, — hisz tudjátok, hogy a strega nem bánt senkis sem.

— Ne bizzál benne, — felelé Lippi végkép elbocsájtván a kosarat. — Nem kell az ördögöt a falra festeni. Jobb lesz másutt keresni menedéket a nap heve ellen.

— Lorenzo, — mondá az ifju marquis türelmetlenül vonva vállait, — hagyd belépni társaidat, hogy osztozkodjanak velünk a velenczei pástétomban s néhány palaczk syrancusai borban, melyekről Thadeo gondoskodott.

(Folytatása következik.)

TÁVIRATOK.

Bécs, márcz. 18. („Bud. Corr.“) A magyar delegatió mai nyilvános ülésében, Falk után beszélt Pulszky Agoston, Voncina, (ki horvátul beszélt) Széchen, ki rövid határozati javaslattal megszavazza a hitelt, ezután beszéltek Éber Nándor és Bánhidy Béla báró, Földváry, ki föltétlenül megszavazza a hitelt; rövid szünet után beszélt Bujanovics Sándor, ki a hitelt megszavazza a nélkül, hogy a kormánynak bizalmat szavazna, Horváth Péter (horvát,) ki szintén Bosznia elfoglalása mellett szól és végül Zsedényi, ki a minisztertől nyilvános nyilatkozatot kiván. Három órakor a vita félbeszakittatik. — Holnap első szónok Apponyi Albert gróf; még föl van jegyezve nyolcz szónok és esetleg Andrássy gróf fog beszélni.

Bécs, márcz. 18 Az osztrák delegatió nyilvános ülésében Thurnheer interpellál a katonakötelezetteknek az isteni tiszteletről való elvonását az ellenőri gyülések által. A birodalmi hadügyér kielégitő felvilágositásokat ad. Az 1878. évi második évnegyed indemnitása vita nélkül fogadtatik el. A budget előterjesztés a 3 milliónak a hadi budgetből előlegezése és 10,000 forint vasutelrombolási eszközökre 27 szóval 24 ellen jóváhagyatott; 70,000 forint a fehértemplomi lovas hadapródi iskolára hosszas vita után megtagadtatott; az előterjesztés 150,500 forintról egy komáromi kaszárnyára, vita nélkül megtagadtatott. Az élelmezési előirányzat 657,000 forintban, melyért Coronini, Koller, Stremwitz, Thurnherr és Sturm föllépték 37 szóval elfogadtatott, a többi tételek az előterjesztéshez képest megszavaztattak. A tengerészeti szükségletek vita nélkül jogadtattak el. — Legközelebbi ülés szerdán.

Belgrád, márcz. 18, A „Pol. Corr.“ jelenti: Ristics miniszter márczius 3-dikán különös küldetésben utazik Bécsbe, honnét esetlegesen Berlinbe is talál menni.

Bukarest, márcz. 18. A „Pol. Corr.“ jelenti: A porta elfogadta Románia ajánlatát a hadi foglyok kicserélésére nézve, de ideiglenesen ennek kivitele még abban marad, mivel Oroszország ez ellen nehézségeket gördit. A márczius 3-án lejárt ruralszelvények már most is beváltatnak.

—

A magyar delegatió ülése.

Bécs, márcz. 18. (Az „Egyetértés“ távirata.) Elnök: Szlávy József. Jegyző: Zichy F. Viktor. A közös kormány részéről jelen vannak: Andrássy Gyula gr., Orczy Béla b., Maywald Károly tbk., Szentgyörgyi Gyula, Mérey Sándor.

A magyar kormány részéről jelen van: Wenckheim Béla b.

A mult ülés jegyzőkönyve hitelesittetik.

Elnök: Napirenden van a 60 milliós rendkivüli hitelre vonatkozó jelentése az egyesült albizottságoknak.

A jelentés felolvasottnak vétetvén, felolvastatik a határozati javaslat.

Falk M: Az elsőellenvetés az, hogy határozati javaslatunk nagyon is harczias jellemü, hogy mi a háborut kivánjuk, és a kormányt, mint egy közvetve felszólitjuk a mozgósitás foganatositására. — Megvallom, hogy gondosan betüztem át e határozati javaslat minden szavát, de ezen értelmet belőle kitalálni képes nem vagyok. A mozgositásról egyenesen mint „elutasithatlan és sürgős“ eshetőségről szólunk, a mit pedig az ember csak akkor kész elfogadni, ha az elutasithatlan és sürgős szükség alakjában áll előtte, az soha sem képezheti kivánatainak tárgyát, hanem ennek épen ellenkezőjét. És vajjon mi is indithatna bennünket arra, hogy a háborut óhajtsuk? Nem szólok azon fontos belügyekről, melyek a monarchia két állama közt épen e pillanatban rendezendők, a melyek rendezése annyi nehézséggel jár, és melyek annyira igénylik mind a két félnek teljes nyugodtságát és higgadtságát, hogy valóban saját érdekeink ellenségeinek kellene bennünk, ha ily időben — a mig csak a végső szükség nem kényszerit rá, a béke megzavarását kivánhatnók. De mondom, még ettől eltekintve is, a háboru már magában is, bármily körülmények közt nehezednék az ránk, az összes közgazdászati és pénzügyi viszonyokra nézve oly csapás volna, melynek könnyelmü előidézésével vádolni bennünket annyit tenne, mint azt mondani rólunk, hogy hazánk és a monarchia viszonyait nem ismerjük, hogy azoknak követelményei iránt semmi érzékkel nem birunk, hogy sem hazánkat, sem e hazának fiait nem szeretjük.

És még egy körülményre legyen szabad azokat figyelmeztetni, a kik harczias vágyakat tulajdonitanak nekünk. Ha csakugyan ily vágyakkal viseltetnénk, akkor azoknak kielégitésére, a külügyek jelenlegi vezetőjének nem támogatása, hanem megbuktatása volna az első feladat. Mert a nélkül, hogy itéletet mondanék azon szemrehányások jogosultsága fölött, a melyek a jelenlegi külügyminiszter müködése ellen tétettek, de azt az egyet ellemondás nélkül vélem constatáltatni, hogy e szemrehányások nem azzal lettek indokolva, hogy ezen miniszter eljárása tulságosan heves, hogy az nagyon is harczias lett volna, hanem azok, kik ezen müködéssel nincsenek megelégedve, ezen elégedetlenségök okát inkább abban keresik, hogy véleményök szerint a külügyi kormánynak már előbb kellett volna a monarchiának összes nemcsak erkölcsi, hanem anyagi erejét is a latba vetni, hogy ő nagyon is messze ment az elnézésben és engedékenységben. Hogy pedig azok, a kik igy gondolkodnak, oly rendkivüli hitelben, mely ezen miniszter által kéretik, mely neki megszavaztatik, még pedig ugy, hogy ő maga meglehetősen korlátlan hatalommal fogna dönteni a fölött, vajon fog-e általában, mikor és mily mérvben fog-e hitel valósággal igénybe vétetni, hogy ebben most egyszerre nagyon is harczias tüntetést vélnek láthatni, hogy attól tartanak, miszerint ezen miniszter tán végső kénytelenség nélkül is háboruba fogna bennünket bonyolitani, ezt valóban nehéz megérteni.

Mi ellenkező nézetben vagyunk, nem csak magunk kivánjuk, hegy érdekeink békés uton érvényesittessenek és hogy e tekintetben a kormány a lehetőnek legszélsőbb határáig elmenjen, hanem megvagyunk győződve, hogy ez a külügyek vezetőjének szándéka is, és hogy ő a megszavazott hitellel nem könyelmüen, nem idő előtt, hanem egyes-egyedül a legvégsőbb szükség esetén fogna élni.

De ezen végső szükség esetére igen is, oly helyzetbe akarjuk őt juttatni, hogy bár kivel is szemben határozottan és a képviseleti közegek határozatára hivatkozva kijelenthesse, hogy ha azon szomoru alternativa beállana, miszerint a monarchia népeinek csak is legfontosabb érdekeiknek elejtése, vagy azon anyagi áldozatok közt kell választaniok, a melyek amaz érdekek megvédelmezésére szükségesek, akkor — de csak is akkor — nem az elsőt, hanem az utolsót fognák választani. És mi ugy reméljük, hogy ha erre nézve már előre is minden kétség el van oszlatva, ezen körülmény már magában is azt fogja eredményezni, hogy ily keserü választás elé nem is fogunk állittatni, hogy netaláni ellenségeink tartózkodni fognak ily alternativa felvetésétől, és hogy érdekeink megóvása ily végső rendszabályok nélkül is foganatositható leszen. Csakis ily értelemben, de ily értelemben azután nyugodt lélekkel — véljük megszavazandónak a kért rendkivüli hitelt.

Midőn 10 éven át 1000 milliónál többet forditottunk a hadsereg költségeire, nem akarjuk, nem akarhatjuk, hogy ezen oly költséges fegyver használhatlan legyen azon pillanatban, amidőn reá talán szükség volna, ha valaki drága pénzen kitünő puskát szerez, és azt szegre akasztván, annak, mint parádé-darabnak nézésében éveken át gyönyörködik, akkor pedig a midőn hallja, hogy a környékén farkasok járnak, csupa takarékosságból töltények megszerzésétől vonakodnék, ez oly eljárás volna, melyet valódi nevén nevezni tán nem szükséges. A takarékosságnak vagy azon kell kezdődni, hogy a puska megszerzésének költségeit is megkiméljük és egyes egyedül az isteni gondviselés oltalmára bizzuk magunkat, vagy ott kell végződnie, a hol a fegyver használhatósága szóban forog.

A második kifogás arra vonatkozik, hogy határozati javaslatunk szerkezete által, még korán sincs kizárva azon lehetőség, hogy a felajánlott hitel a holmi mellékes czélokra, vagy mondjuk ki magyarán miután leginkább arról van szó — Bosznia és Herczegovina elfoglalására vagy épen bekebelezésére volna forditható. Ezen aggodalom kétségenkivül létezik, és azt sem akarom tagadni, hogy lehetnek körök, abol ily elfoglalás, vagy bekebelezés, nagyon is kivánatos dolognak tekintetnék, a hol még most is azt hiszik, hogy egy birodalom külterjedelmének növelése erejének gyarapodásával azonos.

A külügyminiszter határozott nyilatkozatai után lehetetlen feltenni, hogy ő e nézetben osztoznék, de ily nyilatkozat nélkül is lehetetlen volna ezt feltenni. Hiányoznék ugyan is ily elfoglalásra, vagy bekeblezésre, mindenekelőtt a jogczim és midőn nálunk minden igazságszerető ember kivétel nélkül, kárhoztatja azt, hogy mások a 19-ik században felelevenitvén az ököljogot, tulerejökkel egy ártatlan szomszédot elnyomnak és birodalmának egy részétől megfosztják, lehetetlen, hogy mi magunk ugyan ezen ököljog elméletét magunkénak vallhatnók, pedig ezt kellene tennünk, ha a szóban levő aggodalom valósulhatna, mert nálunk nemcsak a lakosság tulnyomó részének rokonszenve Törökország felé fordul, de mint állam is ezen szomszéddal teljes békében élünk, és ő legtávolabbról sem adott okot oly cselekményre, mely csakis a háboru joga vagy jognélkülisége által volna igazolható. És vajjon mit is kezdenénk mi ezen tartományokkal? Vajjon nem eléggé complicált e már ugy is ezen egész monárchiának gépezete, hogy még egy uj heterogen elem bekeblezését kivánatosnak lehetne tartani? Vajjon annyira megszilárdultak-e már a jelenlegi intézmények, melyeknek megalkotásában pedig épen a jelenlegi külügyminiszternek oly kiváló része volt, vajjon annyira megszilárdultak-e már ezen intézmények, hogy azokat alapjaikban ujból megrenditeni érdekünkben állhatna?

Vajjon oly fényesek-e a monarchia financziái Lajthán innen és tul, hogy az ily kalandokra valami különös vagyat gerjeszthetne bennünk? Ismerjük ama török tartományok állapotát, ha azokat ugy kellene hagynunk a mint vannak, ugy hogy mindössze csak a gazdának neve változott volna, ugyan mi volna oly változás által nyerve? Ha pedig ki akarjuk azokat emelni azon mély nyomorból, a melybe sülyedtek, akkor erre oly óriási befektetések kivántatnának, a melyeknek megitélésére mi egyáltalán képesek sem volnánk, a melyek létesitésére sem kellő pénzzel, sem fölösleges administrationalis erőkkel nem rendelkeznénk. De még ha mindez megvolna, nem kellene attól tartani, hogy utóvégre is ismétlődnék azon szomoru tapasztalás, melyet a monarchiának már egy izben tenni alkalma volt: hogy t. i. a monarchia népeinek véres verejtékkel szerzett fillereik árán az illetőknek jólétét megállapitották, és hogy néhány év mulva a fajrokonság visszereje mégis erősebbnek bizonyul, mint azon hálakötelékek, melyek ama tartományokat hozzánk csatolnák. Tudom, miszerint mindezekre azt mondják az annexio szószólói, hogy e tartományok bekeblezése a monarchia belorganismusát meg nem zavarná, hogy azok számára egészen külön meglehetősen primitiv, de reájuk nézve mégia haladást jelző intézményeket lehetne életbe léptetni, hogy egy szóba összefoglalva — azokból uj katonai határőrvidéket lehetne alakitani. — Nem hivatkozom arra, hogy a még volt katonai határőrvidék is, oly anomaliát képezett, a melynek megszüntetésére minden erővel törekedni kellett, hanem igen is, utalok arra, hogy a volt katonai határőrvidéknek akkor, a mikor keletkezett, igen is, volt nagy oka. T. u. ama katárőrvidék lakossága, már a fajkülönbségnél fogva is természetes bástyát képezett az akkor még hatalmas törökök ellenében. De most midőn nem a törökök, de egészen más elem túláradása és támadása ellen kellene esetleg megvédeni Magyarország és a monarchia határait, ezen veszélylyel szemben, ama fenyegető elem ellenében ugyan annak fajrokonait akarni gátul felállitani, ez oly politika volna a mely még a józan észlegegyszerübb követelményeivel is merőben ellenkeznék és a melynek követésére mi külügyeink vezetőjét képesnek nem tartjuk, a melyet ő maga is határozottan visszautasitott. Igaza van neki, midőn azt mondja: hogy ezen tartományokat nem lehetne oly furesa módon neutralisálni, hogy oda ami ellenségeink szabadon bemehetnének, kényök kedvök szerint gazdálkodhatnának, a mi érdekeinket veszélyeztethetnék, söt szemünk láttára egyenes tamadást is készithetnének elő ellenünk, nekünk pedig — és csak nekünk — nem volna szabad hozzá nyulni azon területhez, mely ezen veszedelmes fondorlatok szinhelyét képezi? De az ily megszállás mindig csak mulékony védelmi eszköz lehetne, soha azonban politikánknak czélját vagy annak maradandó eredményét nem képezhetné.

Hanem, a mint mondani szokták, a miniszterek is halandók, és ha ma oly nézet van érvényben, mely a mienkkel megegyezik, holnap talán felülkerekedhetnék egy áramlat, ellenkező áramlat, melynek ellenében, hogy az általunk megszavazandó hitelt a maga szándéklataira fel ne használhassa, lehetőleg erős biztositékról kell gondoskodnunk. Vajjon az meg van-e adva az általunk inditványozott határozati javaslatban? Némelyek — és ez a harmadik ellenvetés — azt mondják, hogy nincs. Mi ugy vélekedünk, hogy van.

Hisszük ugyan és reméljük, hogy a congressuson érdekeink békés uton való kiegyenlétése sikerülni és igy a rendkivüli hitel egyáltalában igénybevétetni nem fog. De még akkor is, ha e rendkivüli hitel valósággal igénybevétetnék, mi annak sajátszerü természetét nem ugy értjük és értelmezzük, hogy a kormány erre nézve egyáltalában fel van oldva azon kötelezettség alól, miszerint a képviseleti közegek előtt, mihelyt ez az actió késleltetése nélkül lehetséges, részletesen kimutassa azon czélokat, melyekre az az összegeket forditani akarja, vagy már forditotta, — hanem csak ugy, hogy erre most rögtön nincs kötelezve, és hogy még ezen kimutatás előtt ama hitellel élni jogában álljon, a két államterület kormánya pedig a közös kormánynak adott e felhatalmazás alapján a fedezetre nézve az illető parliamenteknek javaslatait megtehesse. Tehát csak arról van szó, hogy a pénz azon pillanatban, midőn szükség van rá, rögtön kéznél legyen, de korántsem arról, hogy még akkor is, midőn ez az állam érdekeinek kárositása és a netaláni actió hátráltatása nélkül lehetséges, a delegátiónak ama pénznek hováforditására nézve többé beleszólásuk ne legyen.

És midőn határozati javaslatunkban egyenesen kimondjuk, hogy a kormány időközben is a mozgósitásra szükséges kiadásokat „saját felelősségére“ megtehesse, valóban nehéz megfogni, mikép lehet ennek oly értelmet tulajdonitani, mintha a kormány ezen pénzeket felelősség nélkül kezelhetné, vagy pedig csak jó későn, midőn majd a zárszámadásokat előterjeszti, köteleztetnék e tekintetben részletes felvilágositásokat adni. A javaslat szövege épen ellenkezőleg azt mondja, hogy mi, sürgős szükség esetén nem akarjuk ugyan feltartóztatni a kormány actióját, de azon pillanatban, amint a megindítandó actio természetére és terjedelmére nézve magával tisztában van és ennélfogva a megszavazott összegnek elköltéséhez fog, kötelességévé tétetik, még pedig haladék nélkül összehivni a delegatiókat és megtenni azt, a mit a jelen pillanatban tőle észszerüen kivánni nem lehet, t. i. szabatosan megjelölni azon actiónak természetét, melyet ő szükségesnek tart, szabatositani azon összeget, a melyet az akkor majdan részleteiben is átpillantható actió igénybe venne, kimutatni azt, hogy abból az előleges engedély folytán mennyit és mire forditott, és beigazolni azt, hogy ezen előleges kiadások is a hitelkérés indokolása és az általunk történt megszavazás szellemében történtek.

Csak is igy lehetett — miként jelentésünk is mondja — összeegyeztetni a kormány gyors és erélyes actiójának lehetőségét, a parlamenti felelősség elvével; csak igy lehet a parlamentarismus ellenségeivel szemben bebizonyitani azt, hogy a parlamentaris rendszer mellett, még rendkivüli körülmények közt is, a kormánynak gyors és hatályos actiója eszközölhető a nélkül, hogy a kormány parlamentaris felelősségétől fel volna mentve.

Ezzel befejeztem azt, amit elmondani szándékomban volt.

Pulszky Ágost: Nem akarok sem kritikát mondani, sem reflectálni arra, hogy mi közöltetett a delegatióval, minő felvilágositásokat kaptak, s mely kérdésekre hiányzik még a kellő áttekintet; hanem egyszerüen a maga felfogásának, s a menynyire arra képes: annak akar kifejezést adni, hogy mit éreznek azon körök valóban, a melyek véleménye a közvéleménynek kiegészitő részét képezik, érdekeink tekintetében a fennforgó válság közepett miként véli szavazatát indokolhatni.

Erősen hiszi, hogy nekünk a keleti eseményekkel szemben egy nagy érdekünk van, de ezen egy: életérdek, s ez Oroszország hatalmi terjeszkedésének meggátlása. Nem lehet többé arra gondolni, hogy keleti és déli határainkon oly állapotokat tartsunk fen, vagy állitsunk vissza, melyek a védelmi intézkedéseket ez irányban feleslegessé teszik. Az ily állapotok korszaka letünt s igy gondoskodnunk kell, hogy ellensulyozzuk azon törekvéseket, melyek onnan terjeszkedőleg fenyegetnek felénk; ellensulyozzuk azon politikát, mely hóditásokra indulva, bennünket tekint vágyai kielégitése tárgyának; ellensulyozzuk még akkor is, ha ily politika mögött százados traditiókat, hatalmas nemzetek fajvágyait találjuk.

Mi a birodalom földrajzi fekvésénél, közjogi alkatánál s népei indulatánál fogva conservativ külpolitikáju, védelmi, békés irányzatu államot képezünk. Oroszország ellenben, hol mindezen feltételek meg vannak forditva, hol a hagyomány, a szokás, a helyzet megannyira terjeszkedő törekvésekre utalnak, nézetszerüen ellenkező jellegü, s marad mindaddig, mig történetének a jelen tényezőkön alapuló korszaka befejezve nem lesz; emberi számitás szerint még nemzedékeken át. — Az egyetlen hatalmas birodalom ez Róma óta, mely azéhoz hasonló politikát hason erélylyel és kiméletlenséggel folytat s kénytelen folytatni annál inkább, minél inkább támaszkodik saját népességének érzületére. Nyugaton a világbirodalmi álmok csak utólagosan tüntek fel s szerepeltek, keleten a régmultban s elért sikerekben gyökereznek, nem válogatók eszközeiben, nem halványodnak meg azon philantrophikus érveknek befolyása alatt, melyek a nyugati polgárosodás fejleményei, de melyeket a szemünk előtt lefolyt események határainkon tul feltünően megtagadtak.

Az imént befejezett háboru következtében ily irányzattal, ily hatalommal állunk szemben határainkon Krakkótól kezdve egész Dalmatia csucsáig és minden egyes kérdés, mely a kelet uj alakulására nézve felmerül, ránk nézve csakis ezen egy szempontból itélhető meg. Első sorban Románia jövő helyzete jő tekintetbe, mely egy igen szolid hódoltságból felszabadult és holnap lehet állandó szövetségesünk; de ép oly könnyen, az eddiginél sokkal sulyosabb hódoltsági viszonyba jöhet ellenségünk hatalma alatt. Ezt kell megakadályoznunk, és nem holmi nemzetiségi tekintetek, nem holmi szabadelvüségi meggyőződések, hanem concret, a legközelebbi jövőben kétségen kivül érezhetőleg mutatkozó érdek az, a mely ellene szól annak, hogy beleegyezzünk, hogy ezen államról a Duna mentén egy talp alattnyi föld is elvétessék. Bessarábiának Oroszország által való elfoglalása szükségképen oly következményekkel jár, melyek közvetlenül ellenünk irányulnak, ezért fontos reánk nézve a kérdés, melyet kikerülhetetlen eredménye szerint kell latolgatnunk.

Mert Bessarábiának Oláhországtól való elvétele s Oroszországhoz csatolása szembetünőleg három folyománynyal jár, t. i. hogy Románia függésbe helyeztetik az által Oroszországtól, függésbe helyeztetik, mivel Oroszország a Duna kulcsait megnyervén, egyszersmind azon országnak, melynek az életére, anyagi érdekei felett rendelkezni képes, függésbe, mivel Romániának kelet felé nem lévén többé mit remélnie, minden törekvésével nyugatra ellenünk lesz utalva, függésbe, mivel megfosztatván a saját sors felett való rendelkezéstől, ezzel egyszersmind megfosztatik azon felelősség érzésétől is, mely egy állam független és helyzetének megfelelő politikájának egyedül erkölcsi garantiája. A további következmény az, hogy miután Románia semmiképen sem akar a Duna tulsó partjaira terjeszkedni, még ha arra kényszerittetik is, Dobrudzsa birtokában erőforrását sohasem lelheti, s bármikor, midőn Oroszország politikájának megfelelőleg előállhat egy oly állapot, melyben Románia szivesen átengedheti Oroszországnak Dobrudzsát, és ezzel a Duna torkolatának teljes uralmát; Oroszország még határozottabb positiót foglal a Duna mindkét partján, kizárólagos hatalmába ejti a Duna torkolatait: oly czél, melyre a krimi háborut megelőző időben következetesen, folytonosan törekedett, melyet, midőn eme háboru kitört, már csaknem elért, és a mely mind hatalmi, mind anyagi érdekei szempontjából rá nézve kivánatos is.

Hasonló a bolgár kérdés jellege is. Érdekünk itt az, hogy Bulgária ne terjedjen odáig, a hol az által elnyomatnának a mieinkkel nagyobb összhangzatban álló görög érdekek. A jövő zálogai nincsenek reánk nézve megóva azzal, hogy ha az orosz haderő mennél rövidebb ideig marad ott.

A kérdés lényege mélyebben rejlik: abban t. i. hogy ha nem közvetlenül, de közvetve tulnyomó marad-e ott az orosz befolyás, olyképen, hogy irányt adhasson a fejlődő nemzetiség és állam jövőjének.

Összefüggésben áll a kérdéssel, sőt még közvetlenebbül érinteni látszik érdekkörünket azon tartományok sorsa, melyek déli határaink nyugati felén terjednek el.

Örömmel vettük külügyi kormányzatunknak már több izben nyilvánosságra jutott azon felfogását, hogy Bosznia és Herczegovina elfoglalása nem képezi politikánk czélját, s hogy e tartományok megszerzése nem tekinthető compensatiónak. Elismeri, hogy állhatnak elő oly viszonyok, melyek közt ily intézkedések kikerülhetlenek. Nem türhetjük ugyanis, hogy határaink közvetlen szomszédságában örök nyugtalanság békételenitsen, hogy pénzerőnk állandóan szökevények segélyezésére fordittassék.

De ha a foglalás válságos percze következik, oly tény előtt állunk, mely számos következeseket is von maga után.

Bosznia és Herczegovina elfoglalása után még tágabbá kell válnia államunk épületének, hogy az összes délszláv népek számára kedélyessé válhassék, nem tudja, hogy vajjon az arra szükséges erő nem volna-e sokkal czélszerübben belügyi feladataink megoldására felhasználható? Az ily foglalás szükségképen megváltoztatja politikánk jellegét. Ujabb mellék érdekei, továbbra ható czélokat teremt és átmeneti helyzetbe juttat, melyek végkifejlődése a birodalom eddigi egész alakját tarthatatlanná teszi.

Nem üres phrázis az, ha az mondatik, hogy a keleti kereskedelem szüksége a monarchiára nézve lényeges. Az kétségtelen, hogy ha e tartományok orosz befolyás alá kerülnek, rövid idő mulva ki fog azokra terjeszkedni az orosz közgazdasági politika is, a mely prohibitió kizárólagossági elvével nem kevésbé következetes, nem kevésbbé okvetlenül ellenkezik a mi érdekeinkkel, mint az orosz nemzetiségi, az orosz uralmi álmok.

A monarchia összes érdekeinek megvédésére szavazza meg a kért hitelt. Midőn szavazatát adja, sem a bizalom, sem a bizalmatlanság nem nyilatkozik belőle. Ez utóbbinak ideje már vagy elmult, vagy még meg sem érkezett. Elmult azokra nézve, a kik azt hiszik, hogy a dolgok más állapotát lehetett volna fentartani, nem érkezett meg azokra nézve, kik a követett politika igazolását vagy elitélését a sikertől teszik függővé. A mi pedig a bizalmat illeti, nagyobb a feladat, semhogy annak magaslatáig bárminő fokozott bizalom is felérhessen.

A monarchia sorsa a megbizólevél, a melylyel Andrássy gróf a congressuson megjelenik; e levél tartalma még maga a nemzet előtt sem ismeretes. Vajha azok, a kik azt megirták és felbontják, kellő nyomatékkal és értelemmel olvasnák fel! (Élénk helyeslések.)

Voncina: Mielőtt a 60 millió hitelhez szólana, köszönetét fejezi ki a külügyér gróf Andrássynak azért, hogy a keleti kérdés fölmerülése óta, a keleti keresztények sorsát, azon szükséget, hogy e sorsukon segiteni kell, oly helyesen fogta föl és ennek az 1875. évi deczember 30-diki körjegyzékében, melyet a londoni, párisi és római cs. kir. osztrák követségekhez intézett, oly meggyőző kifejezést adott. — Ezen köriratban kifejtett nézetek és a külügyérnek a három császárszövetségre alapitott politikája, arról győzi meg a szólót, hogy a monarchia ezen szövetségeseivel egyetemben a keleti keresztények fölötti kérdést minden rázkódtatások nélkül, a harmadfél századon át egy barbár ellenség által elnyomott nemzetek megelégedésére fogja megoldhatni. Mig monarchiánk népeinek kulturája kifejlődött, addig a keleti keresztények rabszolgai életet éltek. Nem tudhatni mikor fog azon népek közt is hasonló kultura fejlődni, de annyi bizonyos, hogy azokra semmiféle hatalmasság a világon nem bir annyi befolyással, mint monarchiánk, azért is nevetségesnek tartja azon agodalmat, mint ha a török birodalom megbukása által államokká alakuló terület részek monarchiánkra nézve veszedelmesekké válhatnának. De monarchiánknak történelmi joga is van. Bosznia és Herczegovina visszacsatolására. E két ország mindig Horváthország kiegészitő része volt. Már a 6 században Heraclius császár alatt az avarok megsemmisitése után. Történelmi okmányok bizonyitják, hogy Bosznia bánja már 1080 óta Horvátország 7 bánjának egyike volt vala. A horvát dinasztia kihaltával a horvátok Salamon magyar királyt választották 1102-ben Horvát, Dalmat és Bosnyákország királyául. Igy volt ez 1356-ig, midőn Tvertko Nagy Lajos által boszniai bánná neveztetett, sőt királyi czimet is nyert. Utóda István 1393 Zsigmond királynak hübérileg hódolt és ettől e királysági czime megerősittetett örök időkre.

1444-ben Knaca István humi parancsnok Boszniában a herczegi czimet vette föl és ezóta nevezték Humot Herczegovinának. Noha István ezen herczegi czimet IV. Frigyes császártól nyerte, még is csak a magyar királyok hübérese maradt. Fia már Corvin Mátyás alatt mint vasallusa tünik föl a török háborukban. Bosznia és Herczegovina a törökök által több izben meghódittatott, de tőlük ismét visszafoglaltatott és Zápolya Imre lőn utóbb Dalmát-, Horvát- és Bosnyákország bánja.

Ezek után végnélküli háboruk következtek, az 1503-iki budai békekötésnél fogva több nevezetes helyet Boszniából Magyar- és Horvátország királyának visszaadott. A karlowitzi békekötés értelmében a törökök a német császárnak és egyszersmind magyar királynak visszaadták Boszniát Tuslág, de mind ezen hóditások az 1739-iki belgrádi béke által ismét elvesztek. 1788-ban Loudon ujra bevette Belgrádot, Berbirt és Sabaczot, II. József császárnak szándéka volt Boszniát és Herczegovinát visszahóditani, de e szándékában halála által gátoltatott.

Ezen történelmi deductiók után a szóló a kérdés politikai és opportunitási oldalára és a koronázási eskü formára támaszkodva követeli Bosznia és Herczegovina visszacsatolását.

Erre sohasem mutatkozott jobb alkalom mint épen jelenleg. Kiemeli, hogy Bosznia és Herczegovina mennyire kulturképesek s minő rövid idő alatt fejlődhetnének ki Ausztria kormányzata alatt tökéletes erkölcsi és politikai mivelődésre.

Szónok azt hiszi és reméli, hogy 60 millió hitel Bosznia és Herczegovina visszafoglalására fog forditattni, ennélfogva ő is a kivánt hitel megadására adja szavazatát.

Gróf Széchen Antal ezeket mondja: a kormány mind azon kérdéseket érinti, melyek jelenleg a világ eseményeit magukban foglalják és az általános figyelmet fölébresztették. A bizottság határozati javaslata és az azt késérő jelentés még öregbiték ezen benyomásokat és alig elkerülhető, hogy a fennforgó érdekekkel szemben a megszavazás vagy meg nem szavazás keretéből tul ne lépjünk. A jelen világmozgalmak fölemlitése végre annak lehetőségét kárja, hogy azok fölfogásánál és megitélésénél csak a jellenre szoritkoznuk ezen

mozgalmak következményei és kifejlődése a lefolyt években követett politikának és tett lépéseknek. Szónok rrszletes birálgatásba nem bocsátkozik, mia tárgy hosszadalmas és bonyolódott, mert nem léteznek autentikus adatok; de nem fogadhatja el azon nézeteket, mintha kritikának nem lenne azért helye, mert végeredményekre még nem jutottunk, és a kormány eljárásáról csak akkor lehetne véleményt formálni, mikor az eredmények historiat teljességükben fekszenek előttünk, ez esetben minden kritika gyakorlati jelentőségét nélkülözi, noha a praktikai ellenőrködés és a praktikai tevékenysége, nem pedig theoretikai megitélések képezik a politikai testületek föladatát. Szóló meg van győződve hogy az események az európai kabinetek várakozásának meg nem feleltek. mivel nagyobb mérvben fejlődtek, mint azt várták. A hatalmak reformigyekezetei a statusquonak roppant megrendülését vonták maguk után és midőn ezen kérdések eldöntései átmentek az egy hatalom által viselt háboru terére, ismét oly következések általk be, melyek az előbbi föltevések alapföltételeit legnagyobb részben megingatták. Jelenleg egy uj helyzettel állunk szemben, oly helyzettel, melynek nehézsége uj háboruk által ugyan növekedhet de nem oszlattathatik el. Szóló ugyan óhajtotta Törökország integritásának fentartását, de politikai nézeteit soha sem épité arra föltélenül, nem engedi meg, hogy mind azok, kik a kormány politikáját nem helyeselték, Törökország érdekében háborus föllépést kivsntak volne, de más részről szónok azt sem engedheti meg, hogy azok, kik a török háboru érdekében actiót óhajtottak arra készek is lettek volna első sorban idegen érdeket megvédni; Azon fölfogás, hogy csak közvetlen érdekek léteznek, igen téves, de most uj helyzet előtt állunk, melyet nem lehet többé megitélni az egykori álláspontok szerint. Szóló szükségesnek tartja első sorban egy békés megoldás fontosságát hangoztatni. Szónok nem tagadja a délszláv aspiratiók veszélyességét, de azt hiszi, hogy a negativ rendszer ideje ezen aspiratiókkal szemben már rég elmult. — Bosznia és Herczegovina occupatiójára átmenvén, szónok azt óhajtja, hogy azon terület, mely geographiai fekvésénél fogva befolyásunkban legnyiltabban áll anyagi érdekeink biztositásához és kulturai szempontunkhoz megnyerendő és ezen megnyerés vezérelvül szolgáljon nekünk. Szónok nem kiván hadi és congressusi kérdésbe bocsátkozni, meggyőződése az, hogy nyomásnak csak azon időpontban szabad következni, ha az elkerülhetlen, hogy azt komoly actió kövesse. Megszavazza a 60 milliónyi hitelt, de nem mint nyomási eszközt, hanem hogy hadseregünk erejének érvényre juttatása eszközöltessék és ennélfogva a következő határozati javaslatot ajánlja: A közös minisztérium felhatalmaztatik, hogy egyetértésben a birodalom mind a két felének kormányaival, előadandó esetben hadseregünk szervezésének érvényre juttatása czéljából a nélkülözhetlenül szükségelt kiadásokat egész 60 millió erejéig megtehesse. A fedezés alkotmányos uton leend eszközlendő.

Éber Nándor hosszas beszédben az albizottságok által javasolt határozat mellett nyilatkozik és a 60 milliónyi hitelért szavaz.

Bánhidy Béla b.: T. ország s bizottság! Egy nagyobb mérvü és tágabb méretü külügyi vitának jelenleg aligha volna gyakorlati értéke s igy ezuttal nem is óhajtok mélyebben a multba pillantani. Előlegesen kijelentem, hogy — mellőzve a bizottsági jelentést — a határozati javaslatot elfogadom s a külügyminisztérium által kért 60 millió hitelt megszavazom. Ezt indokolni fogom a következőkben.

A t. külügyminiszter ur — s ez irányban nem habozom elismerésemet kifejezni törekvéses fáradozásai iránt — iparkodott mindig a többi hatalmakkal jó egyetértésre jutni és barátokat keresett mindenfelé.

Azonban minden szövetségnek csak ugy van meg a valódi értéke és szilárd alapja, ha a szövetséges felek egyaránt osztoznak a hátrányokban és az előnyökben.

A külügyminiszter ur eddig, legalább az én szerény nézetem szerint, áldozatokat hozott, nagy concessiókat tett, sőt talán mulasztásokat is volt kénytelen elkövetni azért, hogy ne isolálja a monarchiát s fentartsa a jó viszonyokat a többi hatalmakkal és kiválólag a fentebb emlitett nagyhatalommal.

Meglehet, hogy legalább részben azon áldozatokat, a mulasztásokat, a concessiókat a jövő igazolni fogja, de midőn ezt megengedem, szabadjon egyszersmind azon reménynek kifejezést kölcsönözném, hogy most, midőn a congressus összeszülni készül, az áldozat hozatalok kora is lejár s a t. külügyminister ur Berlinből előzékenységének, békülékenységének, a jó szomszédokba helyezett odaadó bizalmának gyümölcseivel fog hazatérni.

Ezen reményben, ezen feltevésben járulok egyrészt a 60 millió megszavazáshoz.

Elfogadom a határozati javaslatot továbbá azért — természetesen bizonyos előfeltételek mellett — mert én azon eszközöket a t. külügyminiszter urtól megtagadni nem akarom, a mely eszközök megadása fellépésének a congressuson szerinte nagyobb nyomatékot fog kölcsönözni, s a melyek megszavazására a jelen perczben a t. külügyminiszter ur oly nagy sulyt fektet.

Megszavazom a 60 milliót, mert a t. külügyminiszter ur kijelentése szerint ezen összeg nem fogna egy mellékes aktióra, vagy annexionalis és occupationális költekezésre fordittatni.

S itt legyen szabad röviden a kilátásban levő vagy mondjuk eshetőleges Bosznia occupatióra nézve néhány igénytelen megjegyzést tennem.

Megvallom, hogy a t. külügyminiszter ur azon enuntiatiója, hogy Bosznia elfoglaltatása nem czéloztatik és nem terveztetik, hogy a t. külügyminiszter ur annexionalis vágyakat nem táplál s az occupatió csak mint eshetőség tekintetik: nem igen megnyugtató.

Tekintve egyedül a végeredményt, meglehetősen közömbös dolog, hogy annak elésrése czéloztatott, vagy nem czélzotatott; ha a ház leég, a kár ugyanaz, akár vigyázatlanság, akár ismeretlen tettes okozta a leégést.

A t. külügyminiszter urra nézve pedig nem lehet sem hizelgő, sem kellemes, ha olyan politikát kell követnie, a mely a kitüzött és bevallott czélokkal ellenkező eredményekre vezet, vagy vezethet és én nem volnék képes egy ily politika iránt, vagy azon kormány iránt, mely ilyen politikát követ, lelkesülni vagy bizalommal viseltetni.

S én átlátom, hogy a történtek után, számolva a helyzettel, Boszniát minden körülmények között ne nyulj hozzám virágnak tekinteni nem lehet, és occupálhatlanságából dogmát csinálni merő képtelenség lenne.

Megengedem, hogy az occupatió szükségessége bekövetkezhetik s pedig bekövetkezhetik mint a monarchia külpolitikájának egyik — szerintem — épen nem üdvös következménye és eredménye, de mint egyik szükségszerü következménye és eredménye. Mindennek meg van a maga logikája.

De ezen esetben a monarchia nagyhatalmi állásával és aspiratióival, politikai és kereskedelmi érdekeivel sokkal inkább megegyező és az utóbbiaknak sokkal inkább megfelelő eljárásnak tekinteném, ha esetleg az occupatió nem csupán Boszniára és Herczegovinára fogna szoritkozni, mert ezen tartományok occupatiójával megelégedni, nem volna egyéb: mint beérni azon morzsákkal, melyek a többi osztozkodók asztaláról lehullottak, átengedni a pecsenyét másoknak és megelégedni a csontokkal; pénzügyi áldozatokat hozni politikai előnyök nélkül. Ha már occupálni kellene, mennél többet kellene occupálni, hogy legalább, ha már politikai tekintetben vivmányok nem viritanak számunkra, a Balkán félszigeten egy a monarchia anyagi érdekeinek megfelelő kereskedelmi, nagy vasuti politika inaugurálható legyen, más szavakkal, hogy visszaszerezhető legyen, ha csak részben is a réven, a mi menthetlenül elveszett a vámon.

Áttérve a háboru vagy inkább béke kérdésére, ezeket mondja:

A t. külügyminiszter ur intentióiban nem volt a háboru eddigelé, annál kevésbbé lehet ma; azért csakis az tehető fel jogosan, hogy békés uton fogja megmenteni akarni, a mi megmentés és a mint — nem is kétlem — a 60 millióhoz sem fog nyulni csupán azért, mert ezen összeg megszavaztatott.

Meglehet azonban, hogy a háboru váratlanul beköszönt, hogy védeni kell nemcsak érdekeinket, de a bizodalmat magát. Lapozva a történet évkönyveiben észlelni fogjuk, több rendbeli háboru valóságos, habár igen sajátszerü, meglepedett volna a monarchia számára. A kért hitel tanuskodik arról, hogy a t. külügyminiszter ur az ilynemü meglepetésekkel számol és ez ellen kifogás alig emelhető.

A háboru azonban, vagy mondjuk a nagyon erélyes actiói nem bir szerintem belső valószinüséggel. Ezt én annálinkább hangsulyozandónak vélem, mert a háboru valószinüségét: a háborus szándék létezését escomtirozni tanácsosnak nem tartom.

Ha majd hazatérünk, elmondhatjuk otthon körülbelől a következőket: „A multban vigaszt nem lelünk, a jövő felé aggódva tekintünk; nyertünk felvilágositásokat, de nem nyertünk teljes tájékozottságot; tudjuk hogy Oroszország békét kötött Törökországgal; tudjuk, hogy a békeföltételek annyira sértik érdekeinket, hogy ha Oroszország azon föltételek felét elengedi, azok másik fele még mindig mélyen sérti érdekeinket, háboru azonban valószinüleg egyhamar nem lesz, és igy az özvegyek a csatában elesett férjeiket, a szülők a harczban elvérzett fiaikat egyelőre nem fogják megsiratni.

Hogy érdekeinkkel ezentul mi fog történni, ne kérdezzék tőlünk, mert a mi érdekeink a legujabb korban európai érdekekké avanciroztak; kérdezzék meg tehát Európát vagy ha ugy tetszik a kóborfellegeket".

Egy halvány reménysugár azonban mégis a mutatkozik — ezt ismét itt mondom — s ez az, hogy a 60 milliós hitelnek kérdése bizonyos tekintetben forduló pontot jelez, a mennyiben a monarchia érdekeinek figyelembe vétele a külügyi kormányzet által ma már mint megoldandó kérdés a napirendre tüzetett és ezért én a gyakorlati megvédés első stadiumára a 60 milliót készségesen előlegezem.

Ha nem is füzöm a tárgyalás alatt levő határozati javaslat elfogadásának tényéhez azon reményeket, melyeket talán mások táplálnak és attól nem várom azon eredményeket, melyekre talán mások számitanak, mégis kötelességemnek tartom a párt szempontok fölé helyezkedve, tekintet nélkül azonban a szőnyegen levő kérdés bizalmi oldalára, egyéni szavazatommal a magyar delegatió határozatának erkölcsi sulyát nevelni, a mint hogy nem habozom kijelenteni, hogy azon nem várt és előre nem látott esetben, ha nem volna már kibontakozás lehető mint a háboru s ő felsége a király népeihez fordulna: mint a magyar képviselőház egyik igénytelen tagja teljesiteni fogom hazafiasköteleségemet.

Földváry az előadó által kimondott határozati javaslat mellett szól.

Bujanovics Sándor kinyilatkoztatja: nehezen esik neki a kivánt hitelre szavazni, mivel kételkedik abban, hogy a monarchia érdekei a kormány által czélba vett uton biztositatni fognak. Szónok a kormány eddigi politikáját nem tartja helyesnek, és kételkedik azon is, hogy a kormány ezentul helyes politikát fog folytatni. Az albizottságok tanácskozásainál szónok azon meggyőződést meritette, hogy azon szükség, mely e rendkivüli rendszabályt igényli, melynek következtében a hitel kéretik, valóban elő fog állani, és hogy ezen hitel megszavazása a monarchia érdekében minden tekintetbevétel nélkül a kormány politikája iránti bizalomra vagy bizalmatlanságra nézve, meg nem tagadható. Ezért és csupán ezért szavazza meg szónok a 60 milliót.

Horváth Péter (horvátországi) Voncina érveléseihez csatlakozik és hasonlólag a hitelért szavaz.

Zsedényi Ede kéri a külügyért, hogy nyilvános ülésben fölvilágositást, illetőleg megnyugtatást nyujtson. Azáltal, hogy a délszláv országok és hatalmas törzs- és vallásrokon hatalmába kerültek, monarchiánk helyzete megváltozott, és önvédelme követeli, hogy a megváltozott körülményekhez képest állást foglaljon. A miniszter exposéjában megemliti, minő mérvben redukálható Törökország, hogy fennállhasson. De nem emliti meg, mikép lehessen az osztrák-magyar monarchia integritását biztositani, ha oly szellemü népektől vétetik körül. Szónok még azon véleményben van, hogy monarchiánk csak egyetlen tökéletesen megbizható baráttal bir, t. i. enmagával. De a biztos siker garantiáját magunkban nem lelhetjük föl. A miniszter exposéjában hallgat a három császár-szövetségről, csak rámutat, hogy egyik hatalom egy másiknak közreműködése nélkül a keleti kérdést meg nem oldhatja. Most az egyik hatalom békét kötött, és Németország a muszka hóditásokat pártfogása alá látszik venni, mire a beati possidentesre való hivatkozás is mutat, melyet Bismarck herczeg mondott ki. Az osztrák-magyar külügyér a monarchia érdekeit akarja megvédeni, de mindeddig meg nem fejtette, vajjon megegyeztek-e abban a hatalmak, vajjon valamennyi vagy minő pontjai a török-orosz békekötésnek fognak a congressus elébe terjesztetni és vajjon remélheti-e, hogy a berlini kabinet kivánja-e ezt. Hiszi-e a miniszter, hogy Oroszország, miután Törökországnak egy részét magához rántotta, s másik rész igazgatását a többi nagyhatalmakkal egyetértőleg fogja-e szervezni akarni? Igaz-e, hogy az osztrák-magyar monarchia érdekei a berlini kabinetével ugyanazonosok? Még eddig Németország barátsága csak barátságos indulatban mutatkozott, melyet a német kanczellár külügyérünkért érez (Tetszés.) Szónok azt hiszi, hogy a külügyér nekünk általános viszonyainkra és azon nyugtalanitó beati possidentesre nézve megnyugtató fölvilágositásokat adhatna. Midőn a minisztert fölszóllitja, hogy nyilatkozzék a nyilvános ülésben, képviselői kötelességének hisz eleget abban tenni. (Tetszés.)

Most gróf Apponyinak kellett volna szólnia, de az előre haladott idő miatt beszéde holnapra halasztatott. Az ülés vége 3 órakor, legközelebbi ülés holnap 12 órakor.

—

Egy nagy méregkeverési bünper.

Bécs, márczius 18. (Az „Egyetértés" távirata.) Ma az itteni esküdtszék előtt egy rendkivül érdekes bünper tárgyalását kezdték meg Simmere Teráz döblingi házbirtokosnő ellen, kit az ügyészség váltóhamisitási, illetve rablási és méreg által elkövetett gyilkossági kisérletek vádja alapján állitott a vádlottak padjára. Az ügyészséget a tárgyalásról Lamezan gróf képviseli, a védelmet a hires Markbreiter ügyvéd vállalta el. Lamezan főként arra fektet sulyt, hogy a motozásnál atropa belladonnát is találtak s orvosok konstatálják, hogy Coronini gróf ilyennel volt megmérgezve. Minthogy pedig több terhelő körülmény merült fel, az ügyészség a vádat Simmere Teréz szüleire is kiterjesztette mint büntársakra.

Simmere Teréz szüleinek védője dr. Singer ügyvéd.

A törvényszék, élén Schwaiger elnökkel Rohiczek és Angermayer birákból alakult meg; a jegyző dr. Seidler.

A tárgyalás 3/4 10 órakor vette kezdetét. A tárgyalási terem már 1/2 10 órakor tömve volt; a közönség — mint a sensationalis pereknél rendesen — 3/4 rsszben nőkből állott. Nemsokára bevezették a vádlottakat. A fővádlott Simmere Teréz, ki idősebbnek néz ki, mint valóban, halvány éles tekintetét a közönség felé irányozza. Mondják, hogy ez előtt volt megrázó jelenete szintén vád alatt lévő szülőivel; könyek s jajveszéklések között borult szülei labai elé s bocsánatot kért tőlük. A kiállott felindulás még visszatükröződik vonásain. Egészen feketébe van öltözve, sötétbarna haja félig fátyollal van eltakarva, hosszu selyem köpeny, mely térdeig ér, boritja tagjait, kezén fekete keztyüt visel, melyet le nem vet, csak az általános kihallgatás végével; halkan, gyeuge hangon válaszol. A vádlevél olvasásakor tekintetét le sem veszi a jegyzőről. Anyja Schulz asszony a terembe léptekor sir, szemei vörösek; szintén feketébe van öltözve s miként leánya, ugy ő is megbánást mutató magatartásu; a szintén vádlott Schulz, Teréz atyja, szintén fekete ruhát visel, tekiutetét ép ugy nem meri körül jártatni a terembe, mint a nők, a kérdésekre, elhatározott arcz kifejezésének megfelelőleg hangosan s határozottan válaszol; a jegyzőre sem tekint, hanem a földre süti tekintetét. A tanúk közt ott van az ismeretes sportsman gróf Coronini-Cronberg. Mig az esküdtszéki teremben folyik a tárgyalás Simmere Teréz ellen, addig döblingi házában butorait, melyek izlés és elegantia által kitüntek, árverezik. A kiváncsi tekinteteknek egyik főczélpontja természetesen Coronini.

* * *

Elnök 3/4 10 órakor a tárgyalást megnyitván, a jegyző röviden előadja az előzetességeket.

Elnök: Simmere vádlottnő álljon fel. (A vádlottnő felemelkedik.) Önnek neve Simmere Teréz, született Bécsben s férjhezmeuetele által Luxemburgba lett illetékes, kora 34 év, katholikus, özvegy, három gyermek anyja, azok közül a legkisebb hat hetes, a legidősb fiu 14 éves, ugy van? (A vádlot nő némán igent bólint.) Az ön férje utoljára bérszolga volt. Iskolába járt: tud-e irni és olvasni?

Vádlottnő: Igen.

Elnök: Tud-e idegen nyelvet? — Vádlott: A franciát.

Elnök: Vagyona? — Vádlott: 130,000 frt. — Elnök: No majd erről azután.

Elnök: (a vádlott Schulcz Jánoshoz, vádlottnő atyjához.) Ön 66 éves, katholikus, nős, négy gyermek atyja, a kik már mind önállók, nemde? — Schulcz (helybenhagyja.)

Elnök: Mit adhat ön elő az előéletéből? — Schulcz: (Előadja, hogy mérnök volt, utóbb különféle foglalkozás után Bécsbe jutva kis ügynöki irodát nyitott s azzal tartotta fel magát.)

Elnök: Vagyona van-e? — Schulz: Van. — Miből áll az? — Schulz; Mint hozományt nőmmel 6000 ezüst forintot kaptam s atyám után ugyanannyit örököltem.

Elnök: (Schulz nejéhez ugyanazon kérdéseket intézi mint Schulzhoz, mikre az csendes hangon férjével megegyezőleg válaszol, tiszta tájszólásból ment német kiejtéssel.)

Erre összegezvén az eddigieket s konstatálván, hogy mindazon részletek megegyeznek azzal, a mit a közvádló előadott, átadja a szót a királyi ügyésznek. A jegyző felolvassa annak vádiratát.

*

Simmere Teréz, e pokolvérü gonosz nő borzasztó mesterséget üzött Bécsben. Mikor a gyanu annyira nőtt ellene, hogy motozást tartottak, találtak a lakásán mindenféle kenőcsöket, tapaszokat, hamisitott atropinrecipéket, opiumkivonatokat és egyéb méregkeverékeket s vagy száz darab álkulcsot. Rögtön az elfogatás után kisült rá, hogy Detoma József udvari kárpitos lakásán egy cselédet megmérgezett, s a pénzes szekrényt feltörve 1800 frtot ellopott. Knoll Margitot, az áldozatul esett szobaleányt egy czukrász boltba hivta, ott süteményt vásárolt és egy üveg málnalét, a csemegével hazamentek s mig Knoll Margit kiment vizért, az alatt a méregkeverőnő ellátta a szegény cselád italát. Ez visszajöve és rosszat nem sejtve megitta a málnalét, de csakhamar szorongást érzett, szemei kidüledtek s eszméletlenül összeroggyott. Simmere Teréz elmenekült. — Az eset nagy izgalmat keltett, a rendőrség beleavatkozott és miután a cseléd harmadnapra magához tért és el tudta mondani, hogy a Detoma-családhoz járatos ugynevezett „franczia nővel" volt együtt, e nyomon a tettest, mult év junius 1-én elfogták.

Egymásután merültek fel ellene a legkomplicáltabb büntények. Az 1873-dik évben kétes jogczimek alapján 22.375 forint birtokába jutott és ezzel uzsoráskodott. A mellett más uton is igyekezett pénzt szerezni; házasság-közvetitőnek adta ki magát és e czimen több személytől tetemes összegeket csikart ki.

A vizsgálat folyamán jelentkezett Haselreitner Magdolna. Simmere-család lakásán 1875. mart. 11-én éjjel tüz ütött ki; a vész után nem sok pusztulásnak jöttek nyomára; Simmere Teréz azonban azt állitá, hogy 4000 frt kárt szenvedett; ezt a biztositó társaság meg is téritette neki. Pár nap mulva az elégetteknek mondott tárgyak előkerültek és a cseléd, Haselreitner Magdolna szemrehányásokat tett gazdasszonyának; egy napra rá a cseléd őrjöngni kezdett és a tébolydába vitetett; ott 4 hónap mulva felgyógyult; most azt beszéli, hogy Simmere asszony kávét adott néki és ettől kezdett őrjöngni.

A legnevezetesebb eset: Simmere Marczel, a vádlottnak férje, 1873. évben a Bárányfogadóban volt alkalmazva és az évek óta ott lakó Coronini Cronberg Pompejus grófot rábeszélte, venné igénybe Simmere Teréz közvetitését egy „gazdag parthiera." Annyit beszélt neje előkelő összeköttetéseiről, hogy a gróf 1874 február havában elment Simmere Terézhez, aki azután annyit tudott beszélni, hogy a gróf fel is hatalmazta a közvetitésre. — Simmere utóbb felszólitotta a grófot, hogy iéjon alá egy százezer frankra szóló váltót és több betöltetlen váltót; ezáltal az érdeklettek meg fognak győződni, hogy a gróf komolyan veszi a dolgot. A gróf alá is irta a váltókat. A közvetitésnek nem lett semmi eredménye; a gróf visszakérte váltóit, de Simmeréné asszony mindig más és más ürügyek alatt visszatartotta a váltókat; 1877. január 23-án a gróf ismét elment az asszonyhoz; ez biztatta, hogy még egy harmadik személyt vár és megkinálta egy pohár likörrel. A gróf ivott, de rögtön rá igen roszul lett; erős vértódulást érzett fejében, hogy szinte elvesztette eszméletét, lábaiban pedig bizonyos nehézséget, hogy alig tudott megállani a lábain. Az asszony tartóztatta, hogy maradjon, a mig jobban érzi magát; de ő lesietett kocsijához, a fogadóba hajtatott, de a lépcsőn összerogyott; az orvosok constatálták, hogy meg van mérgezve, 8—10 napig feküdt betegen. Pár nappal rá Simmere Teréz asszony egy 100,000, egy 10.000 és egy 40,000 francnyi váltóval állott elő, és beperelte Coronini grófot, sőt kijelentette, hogy kész rá esküt tenni, hogy a váltókra a megfelelő összegeket csakugyan kölcsönözte a grófnak.

*

A vádlevél felolvasása után, mely másfél órát vett igénybe, Simmere Teréz kihallgatása következett.

Elnök; (a vádlottnőhöz) Beismeri-e bünösségét? — Vádlottnő: (határozottan) Nem. — Elnök: S mit tud e mellett felhozni?

Vádlottnő: Egy napon, a mult év február elején, talán február 2-án Coronini gróf jött hozzám, ki bizalmas ügyben magunk között kivánt velem beszélni s miután rám kötötte, hogy ebből nyilvános dolgot nem csinálok, azt mondotta, mikép óhajtana velem bizalmasabban megismerkedni. Én azonban el nem érthetve ezt a kivánságot, azt válaszoltam, hogy a gróf óhajainak czélját be nem látom s az egész ügyet nem értem, s abban a dologban nem is adhatok választ. Elnök: Melyik dologban? Vádlottnő: Hogy a gróf házasodni akar. Én azt mondtam, a férjem sincsen itthon, én mivel sem szolgálhatok, erre ő ajánlotta magát és eltávozott. — De másnap megint megielent nálam, s azt mondá, hogy most már nem házassági czélból jött ide. Bocsánat, hogy oly kifejezéssel éljek, a minőt ő használt előttem. — Elnök: Csak ne nagyon erős legyen. — Vádlottnő: Azt mondá: Hiszen én sokkal vénebb szamár vagyok, hogysem effélére gondolhatnék. (Derültség.) — Elnök: De hát akkor minek jött? Vádlottnő: (Hallgat.) Elnök: Nem akarja megmondani? — Vádlottnő: A gróf ujból is eljött hozzám s kölcsön iránt keresett meg (a grófhoz fordulva) ez ugye igaz! — Elnök: Kérem, hagyja csak a gróf urat nyugodtan, ma ön beszél, holnap majd ő. — Vádlottnő: Pénzt adtam neki, az általán tudva van. — Elnök: Mennyit? — Vádlottnő: Franczia pénz volt, pontosan nem emlékezem. Adott ő róla váltókat. — Elnök: Azonban a gróf ur tagadja, hogy amaz összegeket tényleg felvette volna. Ez természetes is. A vádlevél szerint önnek egész vagyona 50-ed részét sem teszi amaz összegnek, mely a gróf által aláirt váltókon figurál. — Vádlottnő: A férjemnek sok pénze volt, pénzügyleteket csinált, mint komornok volt alkalmazva s mikor az ura meghalt, 100.000 frtot örökölt tőle. A pénzt egy vörös tárczában tartottuk; de ő nem tudta, hogy én azt a grófnak kiadtam kölcsön.

Közvádló Lamezan gróf erre több kérdést intéz a vádlottnőhöz. Többek között: Mit mondott gr. Coronini, mikor először volt önnél; mi czélja volt odamenetelének? — Vádlottnő: Azt majd a gróf fogja megmondani. — Közvádló: Tudom, hogy ön titokzatos szint akar adni az egésznek s bizalmas jelleggel szeretné felruházni; de hát elhihetőnek tartja-e azt, hogy efféle lépést valaki az első látogatásnál megtegyen? — Vádlottnő: Nem tudom. — Közvádló: Aztán azt állitja ön, hogy a pénzt két éven dugdosta a férje elől s ő azt se tudta, mikor adta volna ki; hát sohase nézte volna ő azt meg személyesen? — Vádlottnő: Nem; ő mindent rám hagyott.

Dr. Marckbreiter: Azt mondja, hogy házasságközvetités czimén járt-e önnek dij? — Vádlottnő: Igen is 52 ezer frank. Dr. Markbreiter: Kérem feljegyezni, hogy ez az a 22,000 frtnyi összeg, mely a vádiratban szerepel.

Közvádló: Önnek állitása, vádlottnő asszony, arra nézve, hogy ezen 22.000 frtnyi összeg önnek mint házasság-közvetitési dij járt volna, valótlan. Ön jól tudja, hogy a pénz bizonyos pressiónak az elhallgatási dija, melliyel ön a gróf urat zsarolta. Ha kivánja, vagy tagadja; azon helyzetben vagyok, hogy rögtön szolgálok részletekkel. — Vádlottnő: Ez már borzasztó, vádló ur. — Közvádló: Ismeri ön azt a nevet: Lenk Sarolta? — Vádlottnő: A nevet igen, de a személyt nem. — Közvádló: Tud ön valamit arról az ügyről, mely ön és azon egyén között létezett, ki ezt a 22.000 frtot kifizette? — Vádlottnő (hallgat.) — Közvádló: De nagyon jól tudja. Én ennélfogva... Vádlottnő: Nem, nem közvádló ur, az nem ugy volt; az a Lenk Sarolta annyit koholt, hogy maga is sok bajba sodort engem. — Közvádló: Tehát ismeri! Jó. Elég merész oly dolgot tagadni, mely minden kétségen felül áll. — Vádlottnő: Nem mondhatok egyebet, mint nemet. Az utolsó órában történt azon házasság előtt, mikor a miniszterek mindnyájan hivatalosak voltak az asztalhoz; akkor ment a Lenk e családba.... Közvádló: Többet nem akarunk tudni. — Dr. Markbreiter: Kérem elnök urat konstatálni, hogy ezen történetnek nincs nyoma a periratokban.

Elnök: Ez igaz. Az iratokból csak az tünik ki, hogy azzal a 22.000 frttal egy helybeli ügyvédi irodában a vádlott egy váltóját váltották be, a beváltó azt mondta, hogy ő fizetésre tulajdonképen nincs is kötelezve, de becsületbeli dolognak tekinti a fizetést. A vádlottnő mindig csak azt mondta, hogy azon váltó adósság egy házasság közvetitésből származik.

Dr. Kienböck: Miként van az, hogy férje, ki az ön adatai szerint oly jelentékeny összeggel birt, mint bérszolga halt meg egy hotelben? Vádlottnő: Férjem 20-szor akart elmenni, de nem találtak más tolmácsot, még Schönbrunnba is vitték őt, ha idegen uraságok voltak ott. Grünne gróf egy izben személyesen jött érte.

Dr. Kienböck: Miért hallgatta el férje előtt, hogy Coronini grófnak kölcsönt adott? — Vádlottnő: Mivel akkor a körülményekről is felvilágositást kellett volna adni. — Elnök: Most Coronini grófnak a vádlevél szerinti megmérgezésére kerül a sor. Bevallja e bünösségét e tekintetben? — Vádlottnő: Nem vagyok bünös.

Elnök: Beszélje el az esetet. Vádlottnő: Egy napon, miután a gróf a 100,000 franknyi kölcsönt tőle megkapta s nem gondolt kötelezettsége teljesitésére, a „Fatter sall"-ba mentem, hol őt találni véltem. A gróf nem volt jelen, az ott lévő urak egyike azt mondá nekem, hogy felkeresem őt, s kérdezte tőlem, hogy kellemes vagy kellemetlen hirt hozok e. Természetesen, azt mondtam, hogy kellemetesb. Kérdeztem tőle, hogy ide való vagyok e vagy idegen; én azt feleltem, hogy nem vagyok ide való. Elnök: Ez tehát való lan. Vádlottnő: Nem egészen, mert hisz Döblingből jöttem (Derültség.) A gróf, ki később megjelent azt mondta, hogy jól tettem, hogy igy beszéltem, mert van egy egészen hozzám hasonló oarátnéja, ugy hogy alig lehet tőlem megkülönböztetni. Mivel azt mondtam, hogy nem vagyok ide való, nem fognak engem amannak a személynek tartani. Elnök: ugyan előttem nem egészen világos, de folytasssa. Vádlottnő: A gróf pár nap mulva aztán lakásomra jött. Egészen meg volt zavarodva, s azt mondta, hogy kocsija a palyaudvaroa várja. Laube direktor gondoskodott jegyekről, én kölcsönözzek neki rögtön 6—800 frtot. A pénzre szüksége van, a polgárkutyák és a nyomorult nem kölcsönek neki többé 20 frtot sem, s ő kétségbe van esve; mivel vonakodtam neki pénzt adni, azt mondá, hogy szeretne engem lelőnni, ha csak revolvere volna. Én azt mondám, hogy vann nekem revolverem, mire ő azt felelte, hogy nem ugy üriitette a dolgot s kiengesztelt engem. Közvádló: Beszéljen valószinübb dolgokat, azt senki sem hiszi el. A vádlottnő vallomását nem javitja meg.

—

Konstantinápoly, márcz. 18. Csataldjába, Csokmadiébe és a környékre San Stefano körül 25.000 orosz érkezett meg, hogy a császári gárda egy részét pótolják, mely szerdán Odesszába fog szállittatni. A szultán Achmet Vefik miniszterelnöknek az Osmanie-rend első osztályát és egy aranyhüvelyü kardot adományozott. Az oroszok a keresztyéneket és mohamedánokat egyiránt fegyverzik le Bulgáriában, összezörrenések elkerülése végett.

Szentpétervár, márcz. 18. „Agence Russe" jelenti: Az előleges békeszerződés holnap külön futárok által indittatik az öt nagyhatalomhoz. — Reuf pasa holnap utazik el.

Berlin, márcz. 18. A Nordd. Ztg. jelenti: A béke okmány megérkezése után az illető fővárosokban a meghivás a congressusba azonnal ki fog bocsájtatni, mely valószinüleg april 2-án ülend össze.

Róma, márcz. 18. A clericális „Vae della Verita" egy közbevágó czikkben ezt mondja: Fanfulla megerősiti a hirt, hogy a pápa czárral trónlépését tudatta és ebben kifejezte reményét, hogy a viszonyok a katholikus egyház, Orosz- és Németország közt javulni fognak. — „Voce" megjegyzi. hogy ezen hirt nem hazudtolta meg. Az angol nagykövetségi titkár Malet Londonba utazott és Lyons lordot fogja a congressusra kisérni. Urusoff egy orosz ügyvezető állását foglalandja el a vatikánnál és átviszi a békeszerződés egy részét az olasz kormánynak.

London, márcz. 18. „Reuters office" jelenti: Ma kabinettanács tartatott. A tőzsde általános lehangoltsága a kósza hirektől ered, melyeknél fogva Derby lord beadta lemondását. De ezen hirek nincsenek megerősitve.

London, márcz. 18. Az alsóházban Northcote válaszol a kérdésekre és azt mondja: A fennálló körülmények közt a kormány jogositva érzi magát a hajórajnak Konstantinápoly közelségében való tartására (Conservativek nagy tetszés nyilvánitása. (Oroszország nem tagadta meg Görögországnak részvételét a congressusban; de azon kérdést tette, micsoda minőségben fognak Görögország képviselői odaeresztetni.

Páris, márcz. 18 A tegnapi pótválasztásokkal marteilleben, Alaisban és Fougeresben három köztársasági lett velasztva.

Berlin, márcz. 18. A pápa trónra lépéséről szóló jelentésben a német császárral a „National Ztg." Münchenből jelenti: Az idézett irat átnyujtása a bajor kormány által ment végbe.

Bécs, márcz. 18. (Képviselőház.) Az esti ülésben a földmivelési miniszter budgetje a bizottság szövegezése szerint elfogadtatott, miután a földmivelési miniszter valamennyi szónoknak a kártetszése alatt nyilatkozott, és minden más inditvány visszautasittatott.

Versailles, márcz. 18. A senatus az ostromállapotról szóló törvényjavaslatot elfogadta és az alkotmányosok módositását elvetette. A kamara a Gambetta által támogatott pénzügyéri kivonatot 436 szóval, 34 ellen elfogadta. — Csütörtökön a pénzügyi budget fog tárgyaltatni. Magány hirek állitják, hogy Anglia sem az előconferentiát, sem a congressust el nem fogadja, mig Oroszország nem adja bele egyezését, hogy az egész békeszerződést a congressus elibe terjesztendi. Oroszország vonatkozva eléhbi igéretére azt válaszolta, hogy a szerződés egész szövegét a hatalmakkal közlendi azonnal a ratificatió után. Pessimistikus nézetek itt tulsulyban vannak.

Szinház, müvészet.

(***) Benedek József érdemes szinművészünk ma este bucsuzott el a budapesti közönségtől Moliére „Fösvények" czimszerepében. A közönség perczekig tartó tapssal fogadta, s megjelenésekor két szép koszoru repült eléje, melyek egyikét tisztelői, másikát, egy nagy babérkoszorut pompás vörös selyemszalaggal és aranynyomásos fölirattal kartársai adták. Benedek József Kolozsvár nemzeti szinházának müvezetését megy átvenni, s elvesztése fölötti sajnálkozásunkat csak az enyhiti, hogy csak a helyet változtatja, de a czél az marad, valamint a pálya is, a nemzeti szinügy emelése. Adja az ég — s nem hisszük, hogy meg ne adja — miszerint Kolozsvárott ugy betöltse helyét, mily kedves és köztiszteletü nálunk volt — s akkor a kolozsvári szinház ügye a legjobb kezekbe van letéve. A „Fösvény" czimszerepét ma is szokott müvészetével alkotta meg. s sikerét a mellékszereplők igyekezete is támogatta. Szigeti Jolán, Szathmáryné, Benedek Lajos, Vizváry és Náday játékát e müben sokkal jobban ismeri a közönség, hogy sem azt ismételve kellene megdicsérnünk. A darab folyamában egy perczre mulatságos epizod vonta el a figyelmet a szinpadtól. Az udvari páholy nyitva felejtett ajtaján ugyanis egy szerény pesztonka csúszott be, s igen otthoniasan nézte onnét az előadást, nagy derültségére a publicumnak, mely jóizüen mosolygott az udvari páholyba „tévedt nő"-nek, kit egy „udvariatlan" páholynyitó csakhamar az „udvarra" kijjebbitett.

— Lapunk mellékletén találja az olvasó az országgyülési tudósitást, a háboru, s az ujdonsági rovatot, a törvényszéki csarnokot, a közgazdasági rovatot s egy tárczaczikket.

Első magyar általános biztosító társaság Budapest.

I. Tüz-, szállitmány- és jégbiztositási üzlet.

Kiadás. **Huszadik évi zárszámla 1877. január 1-től deczember 31-ig.** **Bevétel.**

I. Tüzbiztositás				1876. évi nyeremény-számla: maradvány . . .			846 20
Kifizetett károk a viszontbiztositott rész levonása után	1475348 68			***I. Tüzbiztositás.***			
Függőben maradt károk tartaléka	148401 09			Az 1876. évről áthozott dijtartalék a viszontbiztositott rész levonásával . 1.184,047 ft 07 kr.			
Szerzési költségek a viszontbiztositott rész utáni bevétel levonásával	279804 23			levonva az elővezetett szerzési költségeket . . . . . 236,961 ft 49 kr.	947085 58		
A tüzbiztositási üzletet terhelő igazgatási költségek	334680 50			546.068,685 frt 14 krnyi kötött biztositások utáni dijak és a folyó évbeu lejárt dijkötelezvények . . . . . ft 3.522,540.91			
Behajthatlan követelések leirása	12421 91			levonva: törlesztett dijak . . . . ft 178,931.07			
Készpénz-dijtartalék a viszontbiztositott rész levonásával és minden megterhelés nélkül:				viszontbiztositási dijak . . . . ft 803,932.98			
az 1878. évre . . . . . 941.241 frt 14 kr.				lejárt visszbiztositási dij-kötelezvény-részek . . ft 211,669.48 ft 1.194,533 53	2328607 38		
a későbbi évekre . . . . 121.807 frt 67 kr.	1063048 81	3313705 22		Az 1876. évben fenmaradt tartalék függőben volt károkért	105315 34	3380408 30	
II. Szállitmány-biztositás.				***II. Szállitmány-biztositás.***			
Kifizetett károk a viszontbiztositott rész levonásával	52511 74			31.115.875 frt 66 krnyi kötött biztositások utáni dijak és mult évi áthozat . . . ft 268,349.37			
Függőben maradt károk tartaléka	29189 28			levonva: törlesztett dijak ft 8,661.99			
Szerzési költségek	21421 85			viszontbiztositási dijak ft 89,719.57 ft 98,381.56	169967 81		
A szállitmány-biztositási üzletet terhelő igazgatási költségek	20975 53			Az 1876. évben fenmaradt tartalék függőben volt károkért	29845 76	199813 57	
A következő évek készpénz-dijtartaléka a viszontbiztositott rész levonásával	44293 68	168392 08		***III. Jégbiztositás.***			
III. Jégbiztositás.				50.186,949 frt 45 krnyi kötött biztositások utáni dijak . . . . . ft 1.107,402.68			
Kifizetett károk a viszontbiztositott rész levonásával	612326 74			levonva: törlesztett dijak ft 33.499.30			
Függőben maradt károk tartaléka	4699 33			viszontbiztositási dijak ft 24,475.10 ft 57,974 40	1049428 28		
Szerzési költségek	90528 12			Az 1876. évben fenmaradt tartalék függőben volt károkért	6868 25	1056296 53	
A jégbiztositási üzletet terhelő igazgatási költségek	138310 68			***IV. Egyéb bevételek.***			
Behajthatlan követelések leirása	4173 87			Házak jövedelme és rövid időre elhelyezett tőkepénzek kamatjai	105794 55		
Biztositott felek nyereményrésze	28338 49	878377 23		Beváltott szelvények és értékpapirok utáni nyereségek	261449 99	367244 54	
Társasági tartaléktőkének 5% kamatja . . .		103532 53					
1877. évi nyeremény: . . . 539.755 frt 88 kr.		540602 08					
Maradvány az 1876. évből . 846 frt 20 kr.		5004609 14				5004609	14

Vagyon. **Mérleg számla 1877. év deczember 31-én.** **Teher.**

A részvényesek letétkötelezvényei a részvény alaptőke 20%-ról	600000	—		Részvényalaptőke 3000 részvény után á 1000 forint . .	3000000	—
Irodai felszerelés, nyomtatványok és tüzmentes szekrények	—	—		Társasági tartaléktőke	719183	17*
Elhelyezett tőkepénzek a pesti m. kereskedelmi bank, első hazai, és egyesült fővárosi takarékpénztárnál . .	530000	—		Tüzbiztositási dijtartalék készpénzben a viszontbiztositott rész levonásával és minden megterhelés nélkül . . .	1063048	81
Értékpapirok a deczember 31-ki árfolyam szerint:				Szállitmány-biztositási dijtartalék készpénzben a viszontbiztositott rész levonásával és minden megterhelés nélkül	44293	68
a) 424,500 frt 1874-ki m. kir. kincstári utalványok á 103½ és kamat . . . . . 449,121 frt — kr.				Tüzbiztositási függő károk tartaléka	148401	09
b) 335,000 frt m. földhitelintézeti záloglevelek á 93 és kamat . . . . . 314,620 frt 83 kr.				Szállitmány-biztositási függő károk tartaléka	29189	28
c) 1.000,200 frt m. északkeleti vasuti elsőbbségek á 63 és kamat . . . . . 642,628 frt 50 kr.				Árkülönbözeti tartalék	168607	54
d) 200,000 frt m. ésszakkeleti vasuti részvények á 104½ 104,500 frt — kr.				Dunaparti ház adó-tartaléka	16284	01
e) 200,100 frt eperjes-tarnov vasuti elsőbségek á 63 és kamat . . . . . 129,398 frt — kr.				Az 1878. évre átvitt váltó-, lombard- és kölesönkamatok	4649	09
f) Szöllőváltsági, Lloyd-társasági, Prága városi és olasz alapitványi kötvények . . . . . 105,865 frt 08 kr.	1746133	41		Különféle követelések	94756	20
Hitel-zálogi kölesönök	125964	—		Az életbiztositási osztály követelése	5429	51
Lombard kölesönök	245393	32		A magyar akadémiánál statisztikai és nemzetgazdászati czélokra tett alapitvány eddig gyüjtött részletei . . .	5626	45
Leszámitolt és egyébb váltók	225939	89		Az előbbi évekről eddig fel nem vett osztalékok . . .	4356	—
A társaság házai az Erzsébettéren és a Dunaparton . .	1528975	55		Tisztviselők nyugdijalapja	267507	52
Pénzkészlet és maradványok a képviselőségeknél . . .	966449	90		1877. évi nyeremény	540602	08
Maradványok idegen intézeteknél	124807	91				
Központi pénzkészlet	18270	45				
	6111934	43			6111934	43
A következő években lejáró dijkötelezvények összege 2.730,694 frt 11 kr.				*) A társasági tartaléktőke az 1877. nyereményből emelkedett . . . . . 867,306 frt 91 krra.		

II. Életbiztositási üzlet.

Kiadás. **Tizenötödik évi zárszámla 1877. január 1-től deczember 31-éig.** **Bevétel.**

Törlesztett kötvények dija	40129	52		A mult évből áthozott dijtartalék		5463403 40
Visszaváltott kötvényekért	94694	12		Befolyt dijak: ez évben kiállitott kötvények után	83364 39	
Halálesetek után megtéritett összeg	375516	49		az előbbi években kiállitott kötvények után	993626 84	
Lejárt kiházasitási tőkéért	134947	45		a biztositott tőke emelésére forditott nyeremények	9379 99	1086371 22
Kiházasitási biztositásoknál haláleset következtében dijvisszatérités	25743	12		Mult évi függőben volt károk tartaléka . .	133211 08	
Függőben levő károk tartaléka	103061	49		Illetékek	12936 97	
Évjáradékokért	52480	26		Árfolyam-különbségek értékpapirok után . .	105399 54	
Viszontbiztositási dijak	44447	40		Kamatjövedelem	398204 84	649752 43
Bélyegekért	7353	48				
Irodai bér, postadijak, nyomtatványok stb. . .	47049	63				
Tiszti fizetések	35366	92				
Jövedelmi adóért a lefolyt évi nyeremény után	3321	25				
Orvosi dijakért	4400	35				
Szerzési és dijbehajtási költségek	58621	35				
Behajthatlan követelések leirása	6684	90				
	1033817	73				
Dijtartalék ez év végén	5716225	44	6750043 17			
1877. évi nyeremény			449483 88			
			7199527 05			7199527 05

Vagyon. **Mérleg számla 1877. év deczember 31-én.** **Teher.**

1.166,400 frtnyi pesti magyar kereskedelmi bank 6%-os záloglevelei 90½ frtjával és kamat	1084752	—		Előre fizetett dijak az 1878—1888. évekre	4965 85
1.158,360 frtnyi magyar vasuti kölesönkötvények 98½ frtjával	950820	50		Kiházasitási tőkék nyereménye, 1878.—1912. éveket illetőleg	135611 10
1 537,000 frtnyi magyar földhitelintézeti 5½%-os záloglevelek 93 frtjával és kamat	1443490	17		Fel nem vett nyeremények 1876. évről	22 89
238,800 frtnyi magyar földhitelintézeti 5%-os érez értékü záloglevelek 100½ frtjával és kamat	243974	—		Dijleszállitásokra vonatkozó nyeremények tartaléka . .	2020 99
304,000 frtnyi magyar általános földhitel-részvénytársasági 5½%-os záloglevelek 75 frtjával és kamat .	229393	34		Viszontbiztositó intézetek és mások követelései . . .	3188 39
183,600 frtnyi magyar keleti vasut másodkibocsátásu elsőbbségi kötvények 72 frtjával	132192	—		Függőben levő károk tartaléka	103061 49
466,000 frtnyi Pest-városi 1869. évi kölesön-kötvények 89 frtjával	414740	—		Biztossági alap	99232 57
387,100 frtnyi Pest-városi 1871. évi kölesön-kötvények 89 frtjával	344519	—		Dijtartalék	5716225 44
500,000 frtnyi magyar aranyjáradék kölesön-kötvények 91¼ frtjával	456250	—		1877. évi nyeremény	449483 88
Hitelzálogi kölesönök	77437	13			
Kötvény-kölcsönök	876727	—			
A központ tartozása folyó számlán	5429	51			
Vezér- és főügynökségek s mások tartozásai	254078	95			
	6513812	60			6513812 60

Budapest, 1877. deczember 31-én.

Az igazgatóság:

Fuchs Rudolf, Hajós József, Harkányi Frigyes, Lévay Henrik, Ullmann Károly.

Frank Frigyes,
a központi könyvvezetés főnöke.

A jelen zárszámlákat és mérleg-kimutatásokat megvizsgálván, azoknak egyes tételeit a fő- és segédkönyvekkel teljesen megegyezőknek, és a törvényben és az alapszabályokban meghatározott elvek szerint készülteknek találtuk.

Budapest, 1878. február 23-án.

A felügyelő bizottság:

Pecz Vilmos, életbiztosit. osztályfőnök. **Rudnyánszky Ferencz, Tornyai Schossberger Zsigmond, Ürményi József.** **Ifj. Kaczvinszky János,** a központi könyvvezetés főnöke.

Pesti közuti vaspálya-társaság.

Hirdetmény.

A pesti közuti vaspálya-társaság.

XIII-ik rendes

közgyülése

folyó évi márczius 30-án délelőtt 10 órakor

az ev. iskola disztermében (sütő-utcza 2. sz.) fog megtartatni.

NAPIREND:

1. Igazgatósági évi jelentés; előterjesztése az 1877. évi mérlegnek és a felügyelő-bizottság erre vonatkozó jelentésének.

2. Határozat a zárszámadás és a felmentvény érdemében s megállapitása az osztaléknak.

3. Határozat az 1878. évi részvénytörlesztés módja iránt.

4. Határozat oly ideigl. részvényjegyek kivánt felélesztése iránt, melyek a befizetés annak idejü kiegészitésének elmulasztása miatt érvényen kivül helyeztettek.

5. A részvényes urak netaláni inditványai, ha nyilt határidőben (nyolcz nappal a közgyülés előtt) irásban fognának beadatni.

Azon t. cz. részvényes urak, kik e közgyülésben részt venni óhajtanak, sziveskedjenek részvényeiket az alapszabályok 20 §. értelmében, 8 nappal a közgyülés előtt, — tehát bezárólag f. hó 22-éig — az igazgatóságnál (országut 14. sz.) a délelőtti hivatalos órák alatt, téritvény mellett letenni, a midőn a szavazási igazolványokkal az előterjesztendő üzleti zárszámlát és mérleget is átveendhetik.

Bndapest, 1878. márcz. 12. **Az igazgatóság.**

Balmaz-Ujvároson

a szent háromsághoz czimzett gyógyszertár,

mely valamint külsejére nézve igen csinos — forgalmára nézve jó — továbbá mindennemü kitünő orvosi szerekkel, és mütermi készletekkel dusan felszerelve van, szilárd anyagból épült és igen kényelmesen berendezett urilakkal együtt nagyon kedvező feltételek mellett eladó, — értekezhetni végette *Liszkay Ferencz* tulajdonossal Balmaz-Ujvároson.

Egy czukrászat eladó

egy kis városban a helyi igényeknek tökéletesen megfelelő felszereléssel; bővebb tudositással szolgál

Hajek Ede,
czukrász
Veszprémben.

Zálogkölcsönző-intézet.

T. cz. megbizóimnak szolgáljon szives tudomásul, miszerint 15 év óta fennálló zálogházi-közvetitő-intézetemet, hatóságilag engedélyezett zálogkölcsön-intézetté alakitottam át, s valamint eddig **ékszerekre, sorsjegyekre, értékpapirokrá** és **zálogjegyekre,** ugy ezentul is a legjutányosabb kölcsönt fogom nyujtani. A hatóságnál letett 10,000 frt óvadék minden szédelgési gyanutól felmenti üzletemet.

Vidéki megrendelések pontosan és gyorsan teljesitetnek.

Pollák János,
papnövelde-utcza 1. szám.

!! Schiller L. Székesfehérvárott !!

Igen fontos vendéglős uraknak

a most közeledő tavaszi idényre.

Igen fontos vendéglős uraknak. *Igen fontos vendéglős uraknak.*

	ez-előtt frt.	kr.	most csak frt.	kr.
1 drb. ¾ nagyságu kerti szines sávolos abrosz	1	10	—	50
1 drb. ⅘ nagyságu kerti sávolos abrosz minden szinben rojttal	1	50	—	60
1 drb. ⅘ nagyságu finom szines damaszt abrosz	2	50	1	20
1 drb. ⅘ nagyságu legfinomabb fehér damaszt abrosz	2	20	—	98
6 drb. tiszta fehér czérna szalvéta	2	80	1	45
6 drb. legfinomabb damaszt szalvéta	3	80	1	75

Több ezer darab finom szines kerti sávolos és damaszt, kis szalvéta csak 8 és 10 kr.

Továbbá — Paplanok

fötünő olcsón.

1 drb. 10/4 nagyságu kitünő jó levarrott Creton-paplan	3	25	1	75
1 drb. 10/4 nagyságu finom levarrott török creton-paplan	3	75	1	95
A legfinomabb és legjobb	4	45	2	15
1 drb. 10/4 nagyságu finom levarrott cachmir-paplan	4	50	2	95
1 drb 10/4 nagyságu legfinomabb minden szinben	5	50	3	25

Vidéki megrendelések azonnal és pontosan teljesittetnek,

Teljes tisztelettel

SCHILLER L.,
Székesfehérvárott.

Valódi régi almabor

Nikolai K.-tól Bécsben, Währing, Kreuzgasse 20.

kitünő és orvosi tekintélyek által ajánlt, kő, mell, tüdő és gyomorbetegségben szenvedőknek, üvegje 30 kr osztr. ért.

Almabor-eczet a legcsekélyebb chemiai keverék nélkül, tiszta izü, üvegje 30 kr osztr. ért.

Almabor bombonok dobozban 25 kr osztr. ért gyorsan eltávolitják gazdag almabor tartalmuk következtében a rekedtséget, köhögést és gyomorgyengeségeket.

Almabor kivonat, legkitünőbb és legjobb gyógyszer szorulás ellen.

Raktár: Budapesten, PLESCH H. urnál
váczi boulevard 52. szám alatt.

Deák-utcza 9. sz. a.

a legujabb divat szerint készült diszes

Tavaszi öltözetek	*14*	*frtól felfelé*
Felöltők	*12*	„ „
Ferencz-József kabátok	*15*	„ „
Szalon öltözetek	*26*	„ „
Hamiltonok	*16*	„ „
Havelokok	*16*	„ „

vannak a legnagyobb választéku raktárban és legolcsóbban elfogadtatnak és pontosan elkészittetnek.

Grün J.-nél
Budapest, Deák-utcza 9. sz.

Gummi-ruganyos

SÉRVKÖTŐK.

Legujabb találmány a Bogand tanár által Amerikából behozott ruganyos sérvkötő ugy urak, mint hölgyek és gyermekek részére. Ez rugók nélkül egyedül **gummi**-ból van müvészileg összeállitva, s czélja, hogy még a legidültebb sérveket is a legrövidebb idő alatt egyenlő helyzetbe hozza, s mind nappal a legerősebb munkában, mind éjjel alvásközben használható, a nélkül, hogy a sérvben szenvedő akadályozva volna foglalkozásában. Nagyon hasznos, hogy ez még éjjel is a testen maradhat, mivel különösen jó s kellemes nyomást gyakorol a szenvedő részre.

Angol és franczia aczél-kötők, suspensoriumok, szövöttek, **gummiból,** valamint szarvasbőrből valók nagy raktára.

Méhföcskendők, légvánkosok, ágybetétek, tisztulásfelfogók, övszerek, gummiharisnyák és mindenféle gummiáruczikkek.

Sérvkötőknél kérem tudtul adni, hogy jobb- vagy baloldalra, vagy kettősek kivántatnak-e, szintugy a test bőségét is.

Megrendeléseket utánvét mellett pósta fordultával teljesit

POLITZER MORICZ,
sérvkötő-készitő,
Budapest, Deák Ferencz utcza.

ASTHMA

indiai szivarkák Cannabis indicából készült

Grimault és Társa gyógyszerész Páris ban.

Ezen uj gyógyszer Franczia ország és a külföld legtöbb orvosa által a lélegzési bajok ellen ajánltatik. Elegendő a Cannabis indicából készült szivarkák füstjét belélegzeni, hogy a legheveseb fojtó, görcsös és ideges köhögést, rekedtséget, hangtalanságot, arczidegfájdalmat és álmatlanságot megszüntesse, valamint a gégesorvadás ellen is hatásosnak bizonyult be. 1 doboz ára 1 frt 20 kr. — Főraktára **Budapesten:** Török József gyógyszerésznél király-utcza 7. szám. — **Debreczenben:** Muraközy A. — **Temesvárott:** Pecher F. E. és Papp József gyógyszerész uraknál. — **Bécsben:** Bruno Raabénál.

A Hoff János-féle, első valódi nyákoldó olvasztó gyógyhatásu mell-maláta-czukorkák kék papirosban vannak. Ezek a 20 éves üzlet fennállása óta 44-szer részesültek magas kitüntetésben.

Hoff János urhoz, a csász. kir. udvari maláta készitőgyár tulajdonos, több európai uralkodó udvari szállitója, az arany koronás érdemrend birtokosa, a porosz német rend lovagjához, Bécsben, Bräunerstrasse 8.

Meggyógyitása

hurut, köhögés, rekedtség,
mell-, tüdő- és gyomorbántalmak,
gyengeség s lesoványkodásnak
a Hoff János-féle maláta-gyógytápszerek által.

Figyelemreméltó elismerések.

Mintán az ön maláta-egészségi sörével már ***csaknem kilencz éven át tartó mellbajomnál a legkedvezőbb gyógyeredményt értem el, az oknál fogva ismételve felkérem*** stb.

1878. márczius 28. ***Melzer János,*** Schaffán, 62.

A Hoff-féle maláta-kivonat rövid használata után ***megszünt a gyötrő köhögés, az álom nyugodtabb lett, s a kiköpés kisebb mérvü, s testalkatom,*** mely a görcsös köhögés következtében egészen lefogyott, ***erejét ismét visszanyeri. igen gyötrő torok elnyálkásodás*** szokott beállani.

Ez mindez ideig elmaradt. Nem fogom elhalasztani barátaimmal a szép eredményt közleni, melyet az ön maláta-kivonata nálam, 87 éves ősnél előidézett.

Conpanio, orvostudor, a perpignani természettörténelmi muzeum igazgatója.

Tokintetes ur! Felkérem önt a mily gyorsan csak lehet 10 csomag ***Hoff-féle malátakávét, 2 szelencze Hoff-féle maláta-gyermektápliszet, 10 butykos kész maláta-fürdőt küldeni.***

Nem tudok már többé az ön Hoff-féle malátakészitményei nélkül meglenni. Az ön maláta-kávéja engem ***nem izgat s engem kitünően táplál.*** Fürdői ***erősitenek*** s intézetem gyenge gyermekei ***felüdülésöket*** s jelenlegi jó kinézésüket az ön ***Hoff-féle gyermektápliszjének köszönhetik.***

Idecsatolva küldöm önnek az összeget, melyet mielőbb eszközöltetni kérek.

Mély tisztelettel ***Angelika*** nővér, főnöknő.

Vinnye, Selmecz mellett, január 31.

Miután nekem a Hoff János-féle maláta-mellczukorkák heves hurut- és köhögésemnél kimondhatlan enyhülést idéznek elő, felkérem postafordultával utánvétel mellett 5 egész zacskó valódi Hoff János-féle malátakivonat mellczukorka küldése iránt.

Tisztelettel **Bossányi Béla,**
mérnök Vihnyén, Selmecz mellett.

Eladási helyiség (nagyban és kicsinyben):

Hoff János fiókja: Budapest, kalap-utcza 10. szám. továbbá:
TÖRÖK JÓZSEF urnál, király-utcza 7. sz. és

ÁRAK:

Maláta-kivonat-egészségi sör egy palaczk 60 kr. Ládával és palaczkokkal, 6 pal. 4 frt. 11 pal 6 frt 60 kr., 28 pal. 16 frt, 58 pal. 32 frt. — ½ kilo **maláta-csokoládé** I. 2 frt 40 kr., II. 1 frt 60 kr., III. 1 frt. (Nagyobb mennyiség nél árleengedéssel.) **Maláta-czukorkák** 1 zacskó 60 kr. (½ vagy ¼ zacskóval is.) — **Gyermektápláló maláta-liszt** 1 forint. — **Concentrált malátakivonat** 1 üvegese 1 frt és 60 kr. **Egy kész maláta-fürdő** 80 krba kerül.

2 frton alól semmi sem küldetik.

A legelső valódi gyógyhatásu „Hoff János"-féle maláta-gyógykészitmények a cs. kir. osztrák-magyar tartományokra beigtatott védjegygyel vannak ellátva. (A feltaláló Hoff János arczképével.) A malátakivonat csokoládé és gyermek-tápliszt 44-szer lőn kitüntetve. Az üzlet alapittatott 1847-ben.

Zálogkölcsönző-intézet.

T. cz. megbizóimnak szolgáljon szives tudomásul, miszerint 15 év óta fennálló zálogházi-közvetitő-intézetemet, hatóságilag engedélyezett zálogkölcsön-intézetté alakitottam át, s valamint eddig **ékszerekre, sorsjegyekre, értékpapirokrá** és **zálogjegyekre,** ugy ezentul is a legjutányosabb kölcsönt fogom nyujtani. A hatóságnál letett 10,000 frt óvadék minden szédelgési gyanutól felmenti üzletemet.

Vidéki megrendelések pontosan és gyorsan teljesitetnek.

Pollák János,
papnövelde-utcza 1. szám.

Budapest, nyomatott Schlesinger és Wohlauer könyvnyomdájában. Rostélyutcza, (Károlykaszárnya) 8. sz.

Az „Egyetértés“ melléklete

— 78-ik számához. —

ORSZÁGGYÜLÉS.

I.

A képviselőház mai rövid ülésében a pénteki ülés napirendére tüzte ki a kiegyezési proyisoriumra s a költségvetési indemnytire vonatkozó javaslatok tárgyalását.

Az ülés végén két interpeltatio történt. Lukácsek interpellatiójának tárgyát a muraközi sajátságos egyházi viszonyok egy még sajátságosabb jelensége képezte. Helfy Ignácz pedig a népgyülések betiltása tárgyában interpellálta meg az absolutismussal kaczérkodó belügyminisztert. Ezen interpellatió alkalmával Tisza udvari poetája egy közbeszólása által ismét hatalmasan blamirozta magát.

II.

A képviselőház ülése márcz. 18-án.

Elnök: Ghyczy Kálmán.

A kormány részéről jelen vannak: Tisza, Széll, Perczel, Péchy, Tréfort, Szende, Bedekovich miniszterek.

Elnök bemutatja Győr sz. kir. város feliratát a katona-beszállásolási törvény mielőbbi tárgyalása iránt; Munkács városa kérvényét Jankovics István tanitónak nyugdijaztatása tárgyában. A kérvényi bizottsághoz utasittatnak.

Helfy Ignácz és Lukacsek János sürgősségi interpellatiót jegyzettek be; Helfy a népgyüléseket korlátozó miniszteri rendelet tárgyában a belügyminiszterhez; Lukacsek a zágrábi érseknek törvénybe ütköző rendelete iránt a vallás és közoktatási miniszterhez. Az ülés végén fognak megtétetni.

Ordódy Pál előadó bemutatja a pénzügyi bizottság jelentését az 1878-ik év első negyedében viselendő közterhekről és fedezendő államkiadásokról szóló 1877-dik évi XXX. törvényczikk hatályának 1878. évi május hó 31-ik napjáig való kiterjesztéséről és a provisoriumról szóló tvjavaslatok tárgyában.

Elnök a pénteki ülés napirendjére javasolja a tvjavaslat tárgyalását tüzetni.

Simonyi Lajos báró kérdést intéz a miniszterelnökhöz az iránt, vajjon a delegatió tagjai péntekre hazaérkeznek-e; mert ily fontos tárgyat a ház tagjai egy részének távollétében nem tart elintézhetőnek.

Tisza Kálmán miniszterelnök reményli, hogy a delegatió tagjai pénteken már résztvehetnek a ház tanácskozásaiban. bár ez iránt kezességet nem vállalhatna. Utal a tárgy sürgős voltára, s ujra kifejezvén azon reményét, hogy a delegatió péntekig befejezi működését, az elnök inditványát kéri elfogadtatni.

A ház az elnök inditványa értelmében mondja ki a határozatot.

Urbanovszky Ernő előadó bemutatja a számvizsgáló bizottság jelentését a pénztár 1877. év augusztus 1-től ugyanazon év deczember 31-ikéig vezetett számadásainak megvizsgálásáról. Annak idején napirendre fog tüzetni.

Irányi Dániel kérdést tesz az elnökhöz az iránt, hogy a közutakról és az erdőkről szóló tvjavaslatok iránti bizottsági jelentések mikor fognak előterjesztetni?

Tisza Lajos, mint az erdőügyi bizottság elnöke jelenti, hogy a bizottság befejezte tvjavaslat tárgyalását, s jelentését a jövő héten fogja valószinüleg a ház elé terjeszthetni.

A ház az elnök inditványára felhivja az emlitett bizottságok elnökeit, hogy a tvjavaslatokról szóló jelentések előterjesztése iránt minél előbb intézkedjenek.

Ezután az interpellatiók terjesztettek elő.

Helfy Ignácz: T. ház! Méltóztatnak emlékezni, hogy pár hónappal ez előtt a félhivatalos lapokban egy oly titokszerü entrefilée volt olvasható, mely szerint a miniszteranácsban az lett volna elhatározva, hogy a népgyülések megtartására nézve némi uj rendszabályokat, némi korlátozó intézkedéseket kellene életbe léptetni. Midőn a hir az országot bejárta általános visszatetszést, mondhatnám általános megbotránkozást idézett elő.

Jókay Mór: (Közbeszól: De hogy keltett!)

Helfy Ignácz: Az, hogy Jókaynak tetszett, még nem zárja ki azt, hogy általános megbotránkozást ne szült legyen (Derültség a baloldalon,) annyira, hogy még épen az imént közbeszólt képviselőtársam lapja is, melyről pedig tudva van, hogy félhivatalos, megbotránkozását fejezte ki. (Derültség a baloldalon.) Annyira igaz az, a mit most állitottam, hogy belátta ezt maga a kormány is és csakugyan daczára annak, hogy az általam érintett lapok már jelentették volt a napot is, a melyen az állitólagos rendeletnek a hivatalos lapban meg kellett volna jelennie, eltelt nap-nap után, hét-hét után, s a fenyegetett rendeletnek ott semmi nyomára nem alkadtunk. Jele ez annak, hogy a kormány belátta, hogy az idő és a közhangulat nem volt arra alkalmatos. Reméltük, hittük, és hitték — ezt bátran mondhatom — a t. kormányt pártoló tagok is, hogy csakugyan tévedésen alapult a lapoknak előbb emlitett állitása, vagy pedig, ha ily szándék volt is, talán nem is a miniszteriumban volt, hanem volt csak épen a t. belügyminiszter ur agyában, s legfőlebb csak a percznyi felindulásnak volt tulajdonitható, melyet benne a mult évi deczember vége felé itt felmerült, esemény keltett.

Ámde ugy látszik, hogy a belügyminiszter nem képes megfeledkezni arról, hogy ő leginkább annak köszönheti kormányra jutását, hogy az ország erélyes kormányt kivánt, s mentől többet volt ő kénytelen engedni ott, ahol a nemzet ellen volt irányozva az áramlat, ugy a bel- mint a külpolitikában: annál inkább látta magát utalva arra, hogy erélyességet fejtsen ki ott, ahol nem a nemzet mellett, hanem a nemzet akarata ellen kell működnie. (Helyeslés a baloldalon.) Most már ez ellen kezd a miniszter ur törni.

Alkalmam volt tegnapelőtt a vidéken azon szomoru meggyőződést szerezni, hogy azon rendelet, melynek kibocsájtását senki sem akarta hinni, csakugyan kibocsáttatott és tényleg már foganatba is vétetett. A rendeletet szövege szerint nem láthattam, mert ugy látszik, hogy az egész akként volt intézve, hogy titokszerüleg tegye meg utját a főispánok utján, és csak bizonyos perczben hozassék alkalmazásba.

Hogy a belügyminiszter ur épen márcz. 15-két választotta ezen nagy actusának inaugurálására, ez csak becsületére válik multjának, becsületére válik érzelmeinek.

Mondom, szövegét nem láttam a szóban forgó rendeletnek, de annyit tudok belőle, hogy lényegben a következőket irja elő: szemben azon eddigi szokással, hogy 24 órával előbb jelentették be a tartandó népgyüléseket, most már három nappal előbb kell azokat bejelenteni. Előre ki kell jelölni a szónokokat, kik az ilyen gyülésen beszélni fognak, ugy, hogy rajtuk kivül ott senkinek nem szabad kinyitni száját, s ha véletlenül a három nappal előbb kijelelt szónokok megbetegednek vagy valamely más oknál fogva a gyülésen való megjelenésben akadályozva vannak, akkor összejön a népgyülés és nincs senki, a kinek meg van engedve ott szólani. Ezen felül az van a rendeletben, hogy körülbelül 6—10 előkelő polgár — hogy kik az előkelő polgárok, azt a rendőrség állapitja meg — de versalist tartozik kiállitani, kezességet vállalván mindazon netaláni bajokért, melyek a népgyülés alatt felmerülhetnek és vagyonukkal tartoznak kezeskedni a netáni károkért, melyek a népgyülés folytán valakinek okoztathatnak, de nem csak a népgyülés folytán, hanem azokért is, melyek a népgyülés megtartásának következtében előállhatnak. Hiszen ekkor a rendőri biztost, a rendőr-főnököt is lehet felelőssé tenni azért, a mi később történni fog. Már pedig, ha a t. miniszter ur elrendeli, hogy a rendőr tartozik előre praeventive lekötni magát, hogy a később, valahol pl. valamely kocsmában kitörendő verekedés folytán előállandott károkért ő vagyonával felelős, én nem hiszem, hogy kapjon rendőrt széles ez országban, széles e világon.

Hogy ennek a rendeletnek az értelme mi, az igen világos. Ez egyszerüen oda czéloz, hogy a népgyüléseket lehetetlenné tegye Magyarországon, ez egyenes megsértése a szólásszabadságnak, kijelölvén, hogy csak ennek és ennek az embernek szabad e helyen szolani; ez egyenes megsértése a gyülekezési szabadságnak, oly feltételekhez kötvén annak gyakorlását, a melyek csakugyan alkalmasak arra, hogy a polgárokat ily gyülések tartásától visszariasszák. (Helyeslés a baloldalon.)

De hát mi ok birta a t. belügyminiszter urat ezen absolutisticus intézkedés megtételére? Hogy jogában nincs, azt kétségbe nem lehet vonni, mert hiszen nincs hazai törvényeink között egyetlen egy sem, a melyre ezen intézkedést alapithatja.

Egyáltalába még ha a miniszter ur indokolhatná is a rendeletét, akkor sem lehet az jogosult: alkotmányos országban miniszteri rendeletnek csak ott van helye, a hol törvény létezik, a mely törvény végrehajtására a miniszter rendeletileg intézkedik; de hogy ott, a hol törvény nincs, annak helyébe a miniszter önkénye lépjen, az nem fér össze az alkotmányossággal.

Tehát mi ok birta rá a minisztert?

Ha összehasonlitjuk azon népgyüléseket, a melyek Magyarországon a török-orosz háboru megindulta óta tartattak, a világ legszabadabb elvü, legrendezettebb országában Angliában tartott népgyülésekkel, mit tapasztalunk?

Azt látjuk, hogy Magyarországon tartatott ezen idő alatt 280—290 népgyülés és csak egyetlenegy esetben merült fel némi kis rendetlenség, (Mozgás a középen),egyetlenegy esetben 280—290 népgyülés között. És ez a rendetlenség is nem a népgyülés alatt történt, a mely mintaszerüleg folyt le, hanem a népgyülés után, és egy olyan aktusért, a melyért a rendezőség egy része kijelentette, hogy felelősséget érte nem vállal. Angliában alig tartatik meeting, a mely egy kis verekedéssel, vagy ablakbeveréssel ne végződnék. Kérdem, ezen egy eset oly sulyos-e, hogy rá birja az miniszterelnök urat arra, hogy megcsorbitsa a egész magyar nemzetnek szólási és gyülekezési szabadságát?

De ha keresem e rendelet kibocsátásának okát, tudom, hol kell azt keresni. Egészen máshol van az.

Soha nem láttam annyira beteljesedve Göthenek ezen mondását: „Das ist der Fluch der bösen That, dass sie wehrend Böses muss gebären.“

A t. kormány ugy a külügyekben, mint a belügyekben, oly politikát követett, a mely tarthatatlan állapotokat idézett elő az országban. Ezen tarthatatlan állapotok oly általános elkeseredettséget, oly kézzel fogható általános elégedetlenséget szültek az országban, hogy lehetetlen, hogy ez érzelmek ne nyilvánuljanak.

Ennek megakadályozására tartotta most szükségesnek a t. miniszter ur olyan intézkedéseket hozni létre, amelyek által lakatot lehessen tenni a nép szájára, hogy ne jajdulhasson fel és ne adhasson kifejezést azon elkeseredettségnek, melyet az önök három évi kormányzása benne előidézett. (Tetszés a baloldalon.)

Én elhiszem, hogy a miniszterelnök urra ez rendkivüli kényelmes, különösen, mikor közeledik az idő, mikor számot kell adni az egész nemzetnek; néhány hónappal a választások előtt rendkivül kényelmes, ha az ki a sáfárkodással meg van bizva, akkor, mikor közeleg az idő, hogy sáfárkodásáról számot adjon, azt mondja: én előbb lakatot fogok tenni azok szájára, kik fel vannak jogositva tőlünk számot kérni, s azt mondom nekik: hallgassatok! Nektek szólnatok nem szabad!

Sokat tapasztaltunk már hazánkban nehány év óta. Beszélnek sülyedésről, politikai erkölcstelenségről. Elismerem, hogy ezek mind olyan fogalmak melyeket lehet, különösen a modern szotár szerint ide-amoda magyarázgatni. Egy dolog azonban Magyarországban nem tekintetett pártkérdésnek s ez a szabadság kérdése.

Én remélem, hogy a t. ház minden oldala szigoruan fog ügyelni ezen első lépésre, melyet a mormány az absolutismus felé tesz és nem fogja tudomásul venni a miniszter ur válaszát, ha csak az teljesen meg nem nyugtató, ha csak meg nem czáfolja mindazon hireket, melyek alapján igazi mély aggodalmakat lehet táplálni a legközelebbi jövő iránt és ha a ház elé terjesztendő rendeletből ki nem fog derülni, hogy az iményt kifejezett aggodalmaim alaptalanok.

Bátor vagyok interpellatiómat felolvasni. (Olvassa.)

Interpellatió a t. belügyminiszter urhoz.

Tudomásomra jutott, hogy a belügyminiszter ur egy rendeletet bocsátott ki, mely szerint a népgyülések megtarthatása hazánkban oly rendszabályokhoz köttetik, a mik a gyülekezési és szólási szabadságot tetemesen korlátozzák.

Tekintve, hogy a miniszternek ily önkéntes eljárása mélyen sérti a polgárok alkotmany adta sarkalatos jogait; kérdem:

a) Elismeri-e t. belügyminiszter ur, hogy a népgyüléseket s illetőleg a szólásszabadságot korlátozó eme rendeletet tényleg kibocsátotta?

b) Ha igen, mi ok birta ezen, — minden alkotmányos fogalommal ellenkező, — lépés megtételére.

c) Hazánk melyik törvényére alapitja a miniszter ur ez intézkedést?

d) Hajlandó-e a szóban forgó rendelet szövegét a képviselőház elé terjeszteni?

Elnök: Az interpellatió közöltetni fog a belügyminiszter urral.

Lukacsek János interpellatiója igy szól:

Interpellatió a vallás és közoktatásügyi miniszter urhoz.

Van-e tudomása a t. miniszter urnak arról: 1-ször, hogy a zágrábi érsek 1877. év decz. 31-én XV. római szám alatt az egyházi hatósága alá tartozó összes papsághoz, s ennélfogva a muraközihez is, mely fájdalom egyházilag még mindig a horvátizáló zágrábi érsekséghez tartozik, holott ő felsége 1875. november 21. kelt legfelsőbb határozványában elvileg jóváhagyta: hogy Muraköz a zágrábi hatóság alul kivonva, a szombathelyi megyébe kebeleztessék — rendeletet adott ki 3627. sz. alatt: hogy a zágrábi érsekség egész területén 1878. január 1-től fogva az anyakönyvek, valamint ezeknek kivonatai is horvátul vezetessenek, s az erre szükségelt ivek Zágrábban szereztessenek be; sőt emlitett rendelet meg felügyelő s végrehajtói közegekről is gondoskodik, midőn az espereseknek meghagyja: hogy ezen érseki rendelet mikénti foganatositásáról maguknak tudomást szerezve, a plébániákat egytől-egyig járják be, s tapasztalásaikról azonnal jelentést tegyenek, a mi körülbelől annyit jelent, hogy a nem engedelmeskedők irányában még szigorubb rendszabályok alkalmazása is kilátásba van helyezve,

2. ha van tudomása: akar-e, ezen a magyar alkotmányosságot mélyen sértő s népünket más országból kormányozni akaró eljárás ellen hatalmának egész erejével intézkedni, visszavonatván rögtön a törvénytelen rendeletet s helyébe ujat adatván ki, mely a magyar nyelvet megillető jogot birtokába helyezze? Az e tekintetben inditványozást magamnak fenntartom.

Elnök: Az interpellátió közöltetni fog a vallás és közoktatásügyi miniszter urral.

A legközelebbi ülés pénteken 10 órakor fog tartatni. Tárgyai lesznek az 1867. XIV. és XVI. törvényczikk, az 1869. II. törvényczikk és az osztrák-magyar Lloyddal 1871. nov. 18-án kötött postaszerződés hatályának ideiglenes meghosszabbitásáról, valamint az osztrák nemzeti bankkal szemben a tényleges állapotnak fenntartásáról, továbbá az 1878. első évnegyedében viselendő közterhekről és fedezendő államkiadásokról szóló 1877. XXX. törvényczikk hatályának f. é. május 31-ig való kiterjesztése iránti törvényjavaslatok és a pénzügyi bizottság azokra vonatkozó jelentése.

Az ülés végződik 11 óra 40 perczkor.

A háboru.

Egy ujabb bizonvitványát, minő őszinte saját államának emberei iránt gr. Andrássy, legujabban abból is látjuk, hogy egy franczia ujságból tudjuk meg, minő ultimatum föltételeket küldött külügyérünk Gorcsakoffnak. A tegnapelőtti „Republique française“ legnagyobb positivitással azt állitja, hogy Ausztria hét pontot küldött Szentpétervárra, melynek elfogadásához köti a congressus tartását és a békét is azoktól függeszti föl. Az idézett lap azonban bevallja, hogy mind a két föltételt nem ismeri, hanem ezekből csak a négy elsőt s ezeket következőleg mutatja be.

1. Bulgáriának rögtöni kiüritése a muszka csapatok által, még mielőtt a conferentia összeülne.

2. Bulgáriából egy autonom fejedelemség teremtése, mely azonban csak a Balkán hegységig terjedhet.

3. A Balkán felől délnek fekvő többi tartományok a portáé maradjanak és Törökországra bizatik, hogy ott a kor kivánalmaihoz képest reformokat behozzon.

4. Forradalom esetében(?) joga legyen Ausztriának Szerbiát, Boszniát és Herczegovinát elfoglalni.

Ezen utolsó pont igen homályos s nincs kimondva minő forradalom van itt értve s ki ellen törhet ott ki forradalom.

Northcote több oldaláról interpelláltatván ez angol alsóházban, azt válaszolta, hogy Anglia el van határozva érdekeit a legkisebb részletekig védeni és jogait fentartani, s hogy a congressusra is csak akkor küldend képviselőket, ha előre el lesz határozva, hogy a congressusban csak a szavazatok egyhanguságа birjon kötelező erővel, mivel Anglia azt akarja mondani, hogy ha neki a conferentia vagy congressus határozatai nem tetszenek, noha a többi hatalom hozott határozatai az ő nézeteivel nem egyeznek, a congressusból kiléphet és megtarthatja az actio szabadságát.

Galicziából ujra igen gyakori és élénk csapatmozdulatokat jelentenek. melyeket a muszkák a gácsországi határokon tesznek.

Berlinből pedig legujabban azon hir érkezett, hogy a congressus tartását egy előleges conferentia fogná megelőzni. Ugyanonnét azon mindenfelé elterjedt hirt, hogy Bismarck herczeget szélhüdés érte, leghatározottabban megczáfolják.

A törökök ujabb jelét adták annak, hogy még sem vesztették el egészen lélek erejüket. Miklós nagyherczeg ugyan is San Stefanoban azt kivánta, hogy a muszka csapatok Bujukderében szállittassanak hajókra, de Szavfet pasa ezt sehogy sem akarta megengedni.

Az állitólagos török-muszka szövetség mint azt Párisól a N. fr. Pressenek irják, Perzsiában aggodalmakra ád okot, minél fogva is a perzsa sach közeledést igyekszik Angliához létrehozni. Románia pedig, ugyanazon forrás szerint, készületeket tesz a lefegyverzés ellen és a surlódások Románia és Oroszország közt folyvást tartanak.

A „Daily News“ Szentpétervárról a következőket veszi: az orosz hadsereg kiegészitésére uj 20 hadosztály alakitása határoztatott el, ezen haderő 260.000 embert számlálna. A honvédség 200.000 ember hasonlólag behivatott a balti kikötők védelmezésére. — A „Standard“-nak pedig azt jelentik, hogy az orosz testőrcsapatok parancsot kaptak a török terület kiüritése után a gácsországi határon való állásfoglalásra.

Mindezekből ugyan alig lehet más következtetést hozni, mint azt, hogy Muszkaország gyanitja, mely oldalról fog megtámadtatni, hogy nem hiszi, miszerint a congressus békére vezessen, végre pedig, hogy el van határozva a harczot Angolország és Ausztria-Magyarország ellen elfogadni, inkább, mint nyilvános és titkos békefeltételeiből bármit is engedni, ezeken kivül pedig mégis meglehet, hogy ezen békekötés pontjai közt vannak olyanok is, melyek a muszka-török véd és daczszövetségre vonatkoznak.

UJDONSÁGOK.

— Személyi hirek. Károly Lajos főherczeget, ki most Prágában időzik, a hatóságok ünnepélyesen fogadták. — Stollberg grófot, a bécsi német nagykövetet kinevezték a német birodalmi miniszteriumhoz alelnökké.

— Gizella főherczegasszony és férje, Lipót bajor herczeg, kik Ferencz Károly temetésére jöttek Bécsbe, tegnap este tértek vissza Münchenbe. A vaspályához a király és Rudolf trónörökös kisérte ki őket.

— Ferencz Károly főherczeg királyunk atyjának lelkiüdveért jövő csütörtökön d. e. 10 órakor a budavári helyőrségi templomban Ráth József apát és budavári főplébános fényes segédlettel ünnepélyes gyászfőmisét fog mondani, s az e czélra különösen felállitott gyászravatalnál absolutiót adni. Ezen gyászünnepélyre már szétküldettek a meghivások: a miniszterium, katonai főparancsnokság, a fővárosi hatóság, az egyetemhez stb.

— Kecskemétről irják nekünk: Tavirati tudositásom kikerekitéséül és kiegészitéséül szolgáljanak a következők. Kemény, hideg napra virradtunk vasárnap, de azért, már háromnegyed tiz órakor óriási tömeg hullámzott a városháza udvarán, mikor pedig a beszámoló beszéd kijelelt ideje a tiz óra elérkezett, a roppant nagy udvar ugy megtelt, hogy ember ember hátán volt. A hallgató sokaságot tizezer főre lehet tenni. Mocsáry képviselőnket mindig örömest hallgatják választói, ez alkalommal azonban a másik választókerület polgárai s az ellenpártiak is nagy számmal jelentek meg, részint hajlamból, részint kiváncsiságból, folytonosan izgatván Mocsáry ellen, magán körökben ugy mint nyilvánosan, a biztositékot le nem tett, de szabadon politizáló „Kecskeméti lapok“ hasábjain is. Ez az izgatás azonban kárára volt az intézőknek, mert képviselőnk hatásos beszéde, nem egy kormánypártit nyert meg a függetlenségi pártnak. Különösen nagy tetszést aratott a nagyszabásu beszéd vége, a melyben képviselőnk, az itteni kormánypárt azon különös állitására, hogy a függetlenségi párt semmi eredményt sem tud felmutatni, talán nem is számitásból megfelelt, kijelentvén, miszerint, az országgyülés szomoru eredményü müködésében nekik felmutatható siker csakugyan nem tulajdonitható s az adósságcsinálás terén közös vám és bank törvénynyé emelése kürül szerzett dicsőségben, szóval az ország önállásának aláásásában és elszegényitésében a függetlenségi pártot rész nem illeti, de azért a párt mégis sokat tett, mert az országgyülési többségnek örökösen éber, sokszor gyötrő lelkiismerete volt. Gyönyörüen ecsetelte még a pártok közötti különbséget, s midőn az udvaron rögtönzött szószékről lelépett, lelkes éljen harsant fel, megpecsétlendő azt a sokszoros tetszés nyilvánitást, mely a beszéde egyes helyein önkénytelenül is kicsuszszant. A beszédnek pontban háromnegyed 12 órakor lett vége. Megvárta mindenki, s hogy mi sorsa lesz Mocsáry leendő ellenjelöltjének, a már egyszer mellette elbukott Szeles Józsefnek — azt könnyü elképzelni. Csak a távozó választók beszédeit kellett hallani, az nem hagyott fenn semmi kételyt. Mocsáryt csodáljuk, tiszteljük, elveit magunkéinak valljuk s ezen fölül szeretjük.

— Márczius 15-ke Czeglédén. Czeglédről irják lapunknak a következőket: Már kora reggel mozsárlövések hirdették a város népeinek, hogy 1848. márczius 15-dikének 30 évfordulója felvirradt. A középületekre s a számos magánházra nemzeti zászlók tüzettek, a templomokban hálaimák mondattak a letünt dicső multért s forró könyörgések egy szebb jövőért, a nép mint minden évben, ugy ma is nagy csoportokban özönlött a Kossuth-tér felé, hol az emlékünnepély megtartandó volt. 10 órakor érkezett az ünnepély helyére Helfy Ignácz országgyülési képviselő s lelkes éljenzéssel fogadtatott. Az ünnepély kezdetét vevén Forgács Endre ref. s. lelkész emelt szót s a nap méltóságához illő emelkedett beszédben adott kifejezést e nap jelentőségének. „Az ó korban — igy szólt többi közt a szónok — a zsarnok Caesar esett el márczius 15-én a szabadság bajnokainak törei alatt, az uj korban a rothadásnak indult intézmények bástyája omlott össze e napon. Magasztos pillanat volt, midőn a szabadság szellőjének fuvalatára a szolgaságban nyögött lelkek kiemelkedtek lánczaik közül, s megeskütek a teremtő nevére, hogy szabadok fognak lenni.“ Forgácsnak nagy hatást kelő szónoklata után Helfy Ignácz beszélt. Beszéde folyamában meggyőző, tárgyilagos szavakkal vázolta hazánk jelenlegi siralmas bel- és külpolitikai viszonyait, ecsetelte a kormány menthetetlen politikáját. E bajoktól, s az azokat előidéző káros rendszertől csak ugy szabadulhat meg a választó polgárság, ha győzelemre juttatja azt a pártot, a mely a márczius 15-iki eszmék diadaláért lankadatlan kitartással küzd, s melynek zászlójára a „független Magyarország“ jelszava van irva. A több ezerre menő polgárság szünni nem akaró éljenzésekkel kisérte Helfy beszédét. A dalárda hazafias éneke zárta be a nemzeti ünnepélyt. Este a népkör helyiségében 150 teritékü lakoma rendeztetett, a melyen a dalárda gyujtó énekei s Farkas Sándor zenekarának kitünő játéka fokozott tovább és tovább. E népek közt voltak a marhatenyésztést és földmivelést üző kimberek. A kimberek Kr. e. 633 körül a szittyák által megverettek s hosszas vándorlás után Közép-Európába jöttek s mostani Éjszak-Németországban igen hatalmasak voltak. A kimbereket trerekeknek is nevezték, de a régi időben nemcsak a Dnieper melletti népeket nevezték igy, hanem mint Strabon irja, Thráczia lakóit is trerekeknek mondták.

Ez ó szláv vagy kimber név tehát meg volt a vendek vagy geta néptörzs hazájában. E phrigmediai szántovető nép Közép-Ázsiából a Dunához s onnan Közép-Európába ment. A trákok vagy trekek egy része Trója eleste után régi hazájukba, Mysiába visszament.

A kimber-vendek istene, bog, Plutarch szerint. bika volt, melynek feje a vendek által paizsáikon s czimereiken használtatott. A legrégibb vend tartomány, mostanában Mecklenburg, czimerében ma is látható a bikafej. A kimberek és vendek egy nép volt. Vendországban előbb voltak kimberek, mielőtt Galliába s Olaszországba vonultak.

A teutonok, kik a kimberekkel együtt törtek be Olaszországba, nem voltak németek, hanem szlávok, mint a többiek, truth többfélét jelent, majd herczeget, majd éjszakot, majd néptömeget, latinul totus. Innek kapták ezután a mi tótjaink neveiket, a régi magyarok azt mondták nekik toth.

A vándorolva harczoló népcsaládok közt erős törzset képeztek a vandalok, kik, mint Idatius irja krónikájában, a silengekkel Spanyolországba mentek, de ez utóbbiak Andalusiában a Rómával szövetséges Walla nyugot-góth király által majdnem egy szálig leölettek, ezután a vandalok Afrikába hajóztak; elfoglalták Karthágót, de nemsokára Genserik (a hős király) királyukkal visszajöttek s Rómát elpusztitották. Ekkor örökiték meg vandal nevüket. Később ezután a byzanti sereg tönkre verte őket.

Procop szerint a vandalok Möoczióból eredtek s a kimberek közel rokonaik voltak a vendeknek. Görög irók szerint e vandaloktól származtak Pomerania mostani lakói.

(Folytatása következik.)

A vendek.

Agustich Imrétől.

Ha néha-néha emlegetni halljuk a vendeket, sokan szokták fölvetni a kérdést: vajjon miféle nép az? honnan jött? mit mond róluk a történet? hol laknak a vendek?

A régészet embere, hogy a koponyák összehasonlitásából az évezredek előtt élt emberek fajját megfejthesse s meghatározhassa, a történet s mondák fonalán megy vissza ama ismeretlen időkbe s ezek segitségével jön rá a megfejtés eredményére. A történész kutatva a népek őstörténetének homályában, az összehasonlitó nyelvészethez kell folyamodnia, ha biztos uton akar haladni. Ugy a régészet, mint a történelem ez uton igen szép eredményeket tud fölmutatni, mint a folyton kutató emberi észnek a tudományt gazdagitó vivmányait.

Régen, évezredek előtt Azsia egyik népcsaládja az árja volt. Ezek az árja nyelvet beszélték. Hosszú idők folyama után azonban e nagy népcsalád nyelve vidékek, tartományok s néptörzsek szerint nagy változáson ment át, lassanként az egy nyelvből, hasonlóan mint a számos gyökeret eresztő fatörzse, lett több nyelv. Ezalatt az anyanyelv elpusztult s maradt a nagyszámu nyelv-család. Ma már azonban a tudomány embereinek sikerült e nyelvcsalád ősanyját uj életre támasztani, megirták az ősanyanyelv nyelvtanát. E nyelvnek mintegy felfödözése hasonló hatással volt, mint midőn sötét helyre égő szövétnekkel megyünk.

Hány ezer év mult el azóta? Ki tudna erre bizonyos számmal felelni? Senki! Hisz az árja nyelvcsalád egyik ága, a szanszkrit, már harmadfél ezer év óta holt nyelv! E nyelv egyike a legtökéletesebb nyelveknek, amennyiben a „tökéletes“ szó nyelvekre alkalmazható s mégis e nyelv éltének utolsó stadiumában már hanyatlott, számos nyelvtani alakja egészen elenyészett abban az időben, midőn Gautama azt hirdeté, hogy az ember hitvány lény s csak azért küzd, hogy meghaljon. Hány ezer év munkája volt, mig e nyelv a tökély ama fokát elérte! Vagy nézzük a khinai nyelvet, mely már Krisztus előtt 1300 évvel a fejlettség oly magas fokán állt, mint a khinaiak mondják, melyen az angol nyelv még mai napig sem áll.

Roppant nehéz a föladat, melyre a történész vállalkozik, midőn népek őseredetét indul el kutatni. Ezred évek csoportja áll előtte, mint egy uttalan őserdő a természetvizsgáló előtt. Nehány ezred évre csak vissza tud menni, akkor aztán az összefolyt évek rengeteg száma behatolhatlan sürüséget képez előtte. A népek nyelve az egyedüli, mely a kutatót vezető fonálként elkalauzolja az őstörténet korszakába, de ennek határa is sokkal jobban innen van azon a ponton, melyet a tudvágy tulszárnyalni szeretne. De a tudomány nem ismer korlátot. Keres, kutat, s ki tudja, nem fog-e rájönni az okozatra, mely az embereket beszédre tanitá s nem fogja-e megfejteni egykoron a tudomány, hogy a gondolkozó állatok miért nem tudnak beszélni? Ezek mind igen érdekes tárgyak. Egyik-másik irányban már is a tapogatódzás igen valószinü nyomokra akadt, a mikről megérdemli külön szólani.

Érdekesnek tartom itt fölemliteni, hogy a phrigek kisérletet tettek két gyermekkel, ha vajjon fognak-e tudni beszélni, ha ugy neveltetnek föl, hogy emberi hangot nem hallanak. S mikor már abban a korban voltak, hogy a beszéd szervezetei kifejlődve valának, az egyik gyermek első szava az volt: βεκος a mi phrig nyelven kenyeret jelent. Ez egy szó mily sok fogalmat fejezett ki: szántást, gabnát, lisztet, malmot, sütést és a többi. Igy kutat a tudomány nyomról-nyomra. Nagyon érdekes tárgy! Vajha minél többen foglalkoznának vele, ha másért nem is, legalább megtanit gondolkozni.

A Nyugot-Európa népeinek őstörténetét kutató előtt nagy fontossággal bir Skoczia régi nyelve s az ir mondák, mert e szigeten a hóditó népek egyike sem tudott állandóan megtelepedni annyira, hogy a mint a közép Európában történt, a régi emlékeket megsemmisithette volna. A régi szláv nyelv maradványai kelet Európában őriztettek meg legnagyobb számban.

Az árja nyelvcsaládhoz tartozó népek megőriztek egy közös vonást, ez az ő fogalmuk szerinti istenség jelképe. Bár hová sodorta is őket a népvándorlás, istenük jelképében mindenütt nyomot hagytak.

Az árják ős istene Osiris volt, a fehérbőrüek közt a marhatenyésztést honositva meg, mig a vörösbőrüeknél Dionysus ugyanezt tevé a bortermesztéssel. Osiris neje s nővére, Isis, a földmüvelésnek volt ősistenasszonya.

Osiris, arabs mondák szerint, az aditák (kelta: aithead-óriás) törzséhez tartozott s Arabiából ment Thebába, hol czigány templom volt. Osirist a vörösbőrü Tiphon megölte; de neje és nővére, Isis fia a győzött csakhamar áldozata után küldék. Az árja faj legyőzte a vörösbőrüeket.

Egyptomban a marhatenyésztő arinusok istene, minthogy Osiris és Apis egyet jelent, Apis volt, a földmüvelőké pedig Isis. Ez idő előtt Egyptomban kecskenyájakat tartottak. A kecske-isten Pan volt. Ez volt az ős egyptomiaknak, a vörös vagy sötét bőrüeknek, legrégibb istene. Ez a szó nem fordul elő sem a kelta sem a szanszkrit nyelvben s nyilván czigány szó. Valószinü, hogy a czigányokkal együtt leigázott népek tőlük vették át e szót, mely még maig is egész Kelet-Európában, tehát az ott lakó vendek által is, az „ur“ megszólitására használtatik. A déli vendek e szót nem ismerik Nálunk Pannonhalmán hajdan volt Pan Istennek temploma, a halom és Pannonia attól nyeré nevét.

Európa legrégibb lakói, az eddigi kutatások eredménye szerint, a mongolták voltak. Ezeknek igen kevés, vagy csak kétséges nyomaira akadnak. Utánuk jöttek a barnabőrü czigányok. Ez a kis, zömök emberfaj valamikor nagy szerepet vitt Európában. Rendszerint közös kósirokba temetkeztek. A hol kőfegyverek s tüzszerszámok fordulnak elő a leleteknél, ezek többnyire a czigányok maradványai. A czigányok, halászok s vadászok voltak. Nemzeti állatjuk, vagyis istenük, a kecske volt.

Ezek után jöttek a szlávok Európába, még pedig, mint Procop s Herodot, az ókor két történetirója mondja, a most szláv név alatt ismert népek sokkal előbb laktak Európában, mint a német szászok megérkeztek. E népek közt, kiket e két történetiró fölemlit, voltak a fölső Rajna mellett a wormsi mezőn a wangionok, tehát vendek, mert uain-rét, fü suaindae voltak a marhatenyésztő vendek.

Hogy a szlávok a németek előtt jöttek Európába, ez ma már minden kétségen felül áll. Hogy honnan jöttek a szlávok? Jöttek, mint nyelvük is mutatja, Mediából ép ugy mint a kaldeusok s kelták. A szlávok földmüveléssel s marhatenyésztéssel foglalkoztak s innen nyerték nevüket: antok, wannok vagy vendek, (uain-fü, zöld.) A kaldeusok a harczosok osztályát képezték, gal, goil-harczos. Régi hagyományok szerint a vendek és kelták testvérek voltak.

De nézzük azt a vándorutat, melyet a vendek tettek. Legbiztosabb vezetőnk a vendek e szava „bog“ isten.

Phrigiában a legfőbb isten neve volt „bagaios“, az iraniaknál s Medusoknál „bagha“, a szanszkritban „baga“ szerencse, a litvánoknál „na-bagas“, szerencsenélküli, szegény, hasonlóan az ir nyelvben ehhez „am-bag“. Az indus nyelvben „bogin“ királyt, urat jelent a római-sabini isten elnevezés „Backhus“, a mit a görögök Dyonisusnak, az egyptomiak pedig Osirisnak vagyis Apisnak mondtak. A „bog“ szó tehát Medeából jön s Thraciában ugyanazonosittatott Apissal. E szerint a vendek Medeából jöttek közép-európába, még pedig Phrigián, Thracián vagyis a Geták, Jötunok földjén át; a harczos osztályt képező kaldeusok pedig a föniczaiak segitségével Afrikának, Spanyolországnak s Irországnak jöttek; s később mint gallagok, gallok e nevet sokáig meg is tartották. A gaelagok egyik ágából származtak a belgák, az irmondák szerint a kataggaelok.

A vendek elhagyva ősi hazájukat, honkereső utjokban számos néppel találkoztak, ugyszintén ott is, a hol letelepedtek; ezek közül többeket legyőztek, vagy ők voltak kénytelenek az erősebb elől meghátrálni. Igy az azowi tenger melléki vendek a szarmaták által mindig tovább és tovább nyomattak a kárpátok felé s csak egy részük maradt Kiewben, mint a vad Amazon nép rabszolgája.

A fekete tengerparti vidéken Kr. e. 1000 évvel általában szláv népek laktak s közülök az egyik törzs vagy nemzetség nyájainak legelőt keresve

ták a hangulat emelkedettségét. A felköszöntések sorát Dobos lelkész nyitotta meg Helfyt éltető toastjával. — Ezután Helfy óriási lelkesedés közepette Kossuth Lajosért üritette poharát, azután Czegléd hazafias polgárságát s derék honleányait köszöntötte fel. Varga tanár Helfyt éltette, Forgács Endre szellemes toastjában. Helfynek jelenlévő kedves nejéért üritette poharát. Weiner D. a hazáért, a szabadságért s ismét Helfyért mondott toastot. Végül Helfy Ignácz egy hosszabb beszédben, melyben megczáfolta és rágalomnak nyilvánitotta a függetlenségi párt kormányképessége ellen felhozni szokottakat, azon polgárokat éltette, kik elveiktől magukat eltántorittatni nem engedik, s hazánk függetlenségének elérésére törekszenek. A társaság vig hangulatban még sokáig maradt együtt.

— Márczius 15. Márczius 15-két Veszprémben — mint levelezőnk irja — szintén eme nagy emlékü naphoz méltóan ünnepelték meg. Huszár Jánok „Egyetértés" nevü vendéglőjében 100-nál több polgár jött össze. Az estélyen Eötvös Károly is jelen volt. Felköszöntést mondottak kivüle Benkő István, ki Eötvössel éles szóvitába keveredett; továbbá Brenner Lőrincz, Balogh Károly, ifj. Rapoch Sándor, Balázs Géza, Kasenczky stb. Érdekes volt Roboz Aladár berhidai körjegyző rövid, de velős felköszöntése és annak felemlitése, hogy a sorozásnál a városban tartózkodó körjegyzők (kik majd mind jelen voltak ez ünnepélyen) üdvözlő táviratot küldtek hazánk nagy élő fiához Olaszhonba. — A „Csongrádi 48-as népkör" is társas estélylyel ülé meg a nemzet fölszabadulása három évtizedes nagy napját, hol az országgyülési képviselő Csatár Zsigmondnak egy buzditó átirata fölolvasása után a jelenlevők a 48-as elvekhez hü ragaszkodásukat jelenték ki.

— Márczius 19-ike sok testületre nézve ünnep nap, mert bizony sok József van. Igy a budapesti kath. papság is ünnepet ül — mert névnapját üli kerületi esperesének Ráth József apátnak. Az összes papság kifejezte ez alkalomból tiszteletét főnöke iránt. — A főváros összes templomában, mint Szt.-József, a róm. kath. egyház védszentje ünnepén, külön ünnepélyes isteni tisztelet tartatik, nevezetesen a budavári helyőrségi templomban. Ez alkalomból a budai egyházi zeneegylet is fog magáról némi életjelt adni, előadván egy szép misét.

— Pest-Kiskunmegye holnap d. e. 10 órakor kezdődő közgyülésén, a póttárgysorozat 27 számával együtt 141 tárgy van kitüzve. A póttárgyak közül kiemeljük a következőket: A megyei közigazgatási bizottságban üresedésbe jött egy helynek betöltése. A honvédelmi miniszter leirata, melyben az alispánnak az ujonczállitásnál polgári elnökévé közremüködését elrendeli. A Konstantinápolyban alakult nemzetközi segélybizottság osztrák-magyar osztályának felhivása a menekültek részére segélygyütés végett. Ujpest község kérelme a vagyonbiztonság iránti intézkedés végett. Széles Mihály beadványa Szirmay Vilmos promontori orvos oklevele bemutatása. A pilisi csendbiztos lakhelyének Monorra leendő áttételi ügye.

— A kalocsai csillagdára nézve a napokban megjelent legujabb tudósitások sok tekintetben tévesek lévén, legmegbizhatóbb forrásból vesszük azon értesitést, hogy a csillagda kezelésével megbizandó jezsuita atyák kezdettől fogva örömmel üdvözölték az érseknek a csillagda föllállitására irányult szándékát és semmi egyéb nehézségeket nem tettek, mint a melyek az intézetnek legczélszerübb elhelyezésére és minél tökéletesebb fölszerelésére vonatkozó kivánságukból a hivatalos tárgyalás menetében természetszerüen támadtak, mely óhajokra az érsek az oktatásügyi miniszteriumhoz beterjesztett és ezáltal csekély módositásokkal jóváhagyott tervében tekintettel is volt.

— A hires Wagner-Perczel párbaj pörének utolsó aktusa ma folyt le a legfelsőbb itélőszék előtt. Az előzetes referáda után felolvasták a pestvidéki törvényszék, aztán pedig a kir. tábla itéletét. Amaz Wagnert egy évi, a segédeket egy-egy havi börtönben marasztalta; ez utóbbi Wagnerre félévi fogságot s a segédekre szintén 1 havi és illetőleg két havi fogságot mondott ki. A legfelsőbb törvényszéknél fél órai tanácskozás után Bónis elnök következő itéletet hirdetett ki: Wagner Lászlót illetve a kir. tábla itélete megváltoztattatik, és a 6 havi fogság 3 hóra leszállittatik, a többi vádlottra nézve pedig, nevezetesen Száry Dénes, Lövey Sándor, Ivánka Oszkár és Szitányi Ödönre nézve a kir. tábla itélete egészben megváltoztattatik, és a vádlottak büntethető cselekmény tárgyi tényálladéka hiányában felmentetnek.

— Nemzetközi papirkiállitás lesz Berlinben folyó évi julius 16-ik napján. Nyolcz különféle csoportban fogja az a kiállitás magában foglalni azt, a mi a papirra vonatkozik vagy azzal közelebbi összeköttetésben áll. Képviselve lesz a papirgyártás története, a nyers anyagok, a melyekből előállittatik, képek, könyvkötői munkák, csomagoló és rajzpapirok, továbbá a papir-épitészetre s irodalomra használása, lapok- könyvek stb. E szakszerü kiállitásban részvételre figyelmeztetjük a hazai iparosokat és kereskedőket. Bejelentések april elejéig Schlesinger Márton papirgyárosnál (Berlin, Friedrich-strasse) teendők.

— Az ujpesti rablógyilkosság ügyében ma referáltak a királyi táblánál. Az előadó Paizs Andor felolvasta az összes iratokat, Kellner Ignácz, Rózsa Gyula s végre Rózsa István vallomását. Ezután az orvosi és bonczleletek olvastattak fel. A vád- és védbeszédek ismertetése után felolvasták az itéletet. A felebbezésekben Rózsa István javára töredelmes vallomása, Kellner Ignácz általi elcsábitása, testvéri szeretete, ittas állapota és szomoru anyagi helyzete hozatik fel. Rózsa Gyula felebbezésében csupán csak az vétetik bizonyosnak, hogy része volt az asszony meggyilkolásában. Ezután a tanács visszavonult; félórai tanácskozás után az elnök az itéletet kihirdette, melylyel a Rózsa Istvánra és Rózsa Gyulára az elsőbiróság itélete helybenhagyatik.

— Hamis kártyások. Jászkunszolnokmegye hatósága nem sorolható egy categoriába a fővarosi rendőrséggel, mert minden oly kártyajáték ellen, mely hamis, vagy hazárd jellegü is, erélylyel lép föl s a nyert értesités után hasonlóan tesz a belügyminiszter is. Érdekesnek látszik előttünk azon belügyminiszteri körrendelet, a mit a törvényhatóságokhoz márczius 15-iki kelettel bocsátott ki a miniszterium több hamis kártyás nyomozása tárgyában: „Jász-Nagy-Kun-Szolnok megye hatóságának jelentése szerint Deutsch Ignácz, Ugrai Bugrácz Ferencz nótárus, Csuzdi István nótárus, Csuzdi János és Vidra János jászberényi illetőségü hamis kártyajátékosok, mint ilyenek a jászberényi kir. törvényszék által csaknem rég és hosszabb ideig terjedő börtönbüntetésre itéltettek, habár jóllehet ezen jövedelmes üzletüket Jászberényben és környékén már nem is merik folytatni, mindazonáltal távolabb eső helyeken leginkább országos vásárokon, azt egész odaadással üzik, mint bebizonyult azon körülmény, hogy Jászberényből gyakran 10—15 napig is távol vannak. Minthogy pedig sem napszám, sem pedig egyéb tisztességes módon nem keresik kenyerüket, ketsségtelen, hogy hamis kártyázásból tartják fenn magukat. Ezen rovott egyének a lopásra is kiváló hajlammal birnak, s már ily büntényért is voltak fenyegetve. Mindennek daczára, ugy látszik, hogy a törvények szigora reájok semmi hatást nem gyakorol. A nevezettek a tudatlan népnek felette nagy kárára vannak, mert „itt a veres! ott a veres! hol a veres?" csalfa játékkal; továbbá koczka- és gyürü játékkal ha hálójukba keritik, minden pénzükből kifosztják. Felhivom enné fogva a törvényhatóságot, hogy az emlitett egyéneket hatósága területén szigoruan nyomoztassa, s minden lehető intézkedést megtegyen, miszerint üzelmeik megakadályoztassanak, s hogy a tudatlan nép kárt vagyonában ne szenvedjen, netaláni jelentkezésük esetén pedig velők szabályszerüen intézkedjék stb.

— A „svájczi gárdáról." A pápai testőrség legujabb zajongása alkalmából irja egyik klerikális lap: A pápai svájczi gárda-önkénytesek, született katholikus svájcziak, s nagyobbára német ajkuak. — A belépő nem idősebb 28 évesnél, közel 6 svájczi láb magas s plébánosa által kiállitott erkölcsi ajánló bizonyitványnyal kell birnia. — A szolgálatból való kilépés szabad, az illető azonban 2 hóval előtte bejelenteni tartozik ezt a parancsnoksághoz. Minden gárdista havonkint 10 napon át, (tehát minden harmad nap) szolgál. A rendes havi dij 51 frank 6 centim, ebből 13 frank az ebédért és 1 frank 2 centim, a nyugdij-alapra levonatik. Néhány szolgálati év után az illető zsoldot kap, több évi szolgálat után nyugdij is jár. Az ágyat, fehérnemüt ingyen kapják. — Tagadhatlan, mint ezekből látszik, hogy a svájczi gárdisták rendes fizetése nem valami sok, helyzetöket azonban kedvezőbbé tette az, hogy kevés szolgálati idejök mellett mellékjövedelmekre is szert tehettek. Azonkivül régi privilegiumokat is élveztek, mint pl. valamely pápa halála alkalmával külön zsoldot kaptak, ugyszintén a conclave s az uj választás alatt. E régi privilegiumoknak természetesen a vaticán mostani helyzoténél nincs többé értelmök s azért igen hebehurgyán járt el néhány gárdista, midőn e kiváltságok megtagadása miatt fölkeltek s azokat kierőszakolni akarták. Noha általában kivánatos volna a fizetés fölemelése, miután a római viszonyok folytán a különszolgálatokra nem jó idők járnak, mégis meg vagyunk győződve, hogy találkosik még Svájc katholikus cantonjaiban elég becsületes férfiu, kik kitüntetésnek veszik, ha az elbocsátottak szolgálatába léphetnek. XIII. Leo pápa rendeletet adott, hogy az elbocsátottaknak adják ki az utiköltséget s a gárdát azonnal egészitsék ki.

— Egy képviselő küzdelme rablókkal. Stoll Károly orsz. képviselőt e hó közepén mátrabányai birtokán rablók támadták meg. A borzalmas esetről a megtámadottnak egy magánlevele nyomán olvassuk a „N—ó"-ban: Tegnap esti 9 órakor kutyaugatás közt jajgatást hallottam az udvaron. Kinéztem és az istálló előtt két egyént láttam, kik midőn az őrt szólitottam, felém tartottak. Csak annyi időm volt, hogy az ajtót bezártam, elrekesztettem és felfegyverkeztem. Az ajtó ostrománál több lövés történt a ház tulsó oldalán a szobába. Eloltattam hamar a lámpákat, az asszonyt 3 leányával a pinczébe helyeztem el és hol az egyik, hol a másik irányban álltam revolverrel meg egy régi egy csövü puskával őrt, támadásra készen, ha a betörés sikerül, mely negyed 11-ig mind a két oldalon nagy robajjal folytattatott. Ekkor azt vettem az egyik szobából észre, hogy a vasrostély enged, és az ott dolgozó, perczek mulva annyi rést nyer, hogy bejöhet. E döntő perczben lőttem, puskám durranását jajkiáltás követte és nyomban két lövés. A golyók és a serétek azonban most is csak a falazatot rongálták. A 3 lövés után csend lőn, és vagy félóra mulva, melyet a revolverrel kezemben, állva őrködve töltöttem, jöttek az egylet bányászai, kiket az istállóba zárt és megkötött éjjeli őr értesitett, miután sikerült neki megkötött kezeit kiszabaditani, az istálló padlására mászni és onnan a gödörbe ugrani és ugy a bányaházhoz felvergődni. A rablók hárman voltak és szénát hordtak össze, hogy a házat ránk gyujtsák, ha a betörés nem sikerül. A vérnyom a tó felé és azon tul a jajmalom, Bodon vagy Derecsk felé tart. A rablókat nyomozzák. (Hir szerint már elfogták őket.)

Törvényszéki csarnok.

A felvidék-bankóhamisitói. Egy felette érdekes bünper végtárgyalása ma kezdődött a budapesti fenyitő-törvényszék előtt. Hét lengyel zsidó és egy lengyel zsidóasszony a históriku dugóhuzókkal fülük mellett hosszu kaftánban élénktaglejtésü beszéddel, mintha az Orczy-házból direkt a Fortunába hozattak volna, ülnek a vádpadon. Mindegyiknek 2—3 különféle neve van, bankóhamisitással vannak vádolva a jó Marmarosmegyeiek. — Unghvárból a zsidó-utczából miként Niedermann Markusné mondja olyan utcza, hogy évhosszat tisztességes embert nem latni ott. Fővádlott Fuchs Laib karácsonfalusi lakosnak vallja magát, talmudtanitó, de miként mondja, ócska ruhakereskedést sem veti meg. Különféle nevek alatt, különféle zsidóleányt vezetett oltárhoz, de ugy járt, mint a most leköszönt olasz miniszter, egyik hütlenül elhagyott oldalbordája vesztére járt, kurrentáltatta őt, ki csinos legény élénk fekete nagy szemeivel és finom arcza éllel Judith szivét teljesen meghóditotta. Igy tudták meg egyéb csinjait is. Fuchs Laib ugyanis jól volt értesülve, kik gyártják a felvidéken a hamis tizes bankókat. — Ezen tudatból Mármaros-Szigeten Virtl név alatt hasznot hajtandó, elment a királyi ügyészhez és kinálkozott „agent provocateur" szerepre. — A királyi ügyészség hitt is szavainak, adott is neki utazásra való költséget, utazott is, hogy hamisitványok birtokába juthasson, Steinkohl Abrahámmal szövetkezett e czélra, hoztak is Munkácsról hamis bankjegyeket, de utközben 2 darab tizforintos hamisitványt, Mármaros-Szigeten pedig 1 drbot akart kiadni, illetve felváltani. De kiderült az is, hogy Fuchs Laib csupán azért jelentkezett az ügyészségnél, hogy kivonja magát a vád alól, mert már azelőtt egy hamisitványt tudva kiadott, s midőn látta, hogy ellene is fog fordulni a vizsgálat, megszökött és ekkor kerestette őt legutolsó neje. A vizsgálat folyamában kiderült, hogy Spigel Laib Fuchs Laibtól és Steinkohl Ábrahámnak 14 darab 10 frtos hamis bankjegyet 28 frton adott el. Velber Jurát pedig hallotta, hogy Fuchs Laib hamisitványokat vesz, megkinálta őt miként mondá: „ne menj Spigelhez annak a portékája csak fuseráj, ő is nálam tanult". — Özvegy Niederman Márkusné a büntettesek elősegélyezésében bünös, mert figyelmeztette Fuchsoth és Velbert az elfogatásra kirendelt rendőrök közeledtére. Petrovét Joszip pedig nem jelentette fel, hogy Fuchs egy alkalommal hamis bankót akart nála váltani.

Legérdekesebb és mulatságosabb jelenete volt a vegtárgyalásnak Gottlieb Hermann vádlott kihallgatása. Azt mondja, hogy ő foglalkozásra nézve „költő" „lakodalmi dalnok" „hála istennek jó üzletem van és nagy világban ismert költő vagyok, ime itt egy távirat (felmutatja) Galicziába hivnak egy lakodalomra 200—300 frt honorarium mellett.

Jekelfalusy elnök: Miféle összeköttetésben állott ön Fuchs Laibbal?

Vádlott: Fuchs panaszkodott hozzám, hogy a tanitóság nem sokat ér, felkért tanitanám meg a költőmesterségre. Igy azután megegyeztünk 90 frt tandijban. Minthogy azonban én éltem a gyanuval, ha megtanitom a Fuchsot, ő azt találja mondani, hogy nem tanulta még meg — pedig jól tudja — és nem fizet, előre fizetést kértem. Fuchs viszont félt attól, hogy elteszem a pénzt és még sem avatom be a költészet titkaiba — ő tehát lefizette a 90 frtot én pedig adtam erről váltót. Igy azután megtanitottam őt a költészetre.

Jekelfalusy elnök: Fuchs Laibhoz: Nos mit szólt ön ehhez?

Fuchs Laib: (Felhuzza vállát — kétségbeesett mosolylyal igy felel:) Ez az ember olyan bolond, hogy azt hiszi a tekintetes biróságot is bolonddá teheti; hát van e eszes ember, a ki engem megnéz, és rólam feltételezi, hogy én majd ilyen bolodhoz megyek, bolondságot tanulni, ha nekem nincs költői tehetségem, engem taníthat száz esztendeig még sem tanulok meg — ha pedig van tehetségem (dann brauch ich ihm af e gepore zum dichten lernen.) Különben én mint tanitó csak nem alázom meg magamat, hogy lakodalmas nép bolondja legyek. Ez az ember nekem tartozik 140 frttal, többet nem mondhatok, minthogy velem utazott Kisvárdára hamis bankót venni.

KÖZGAZDASÁG.

Az első magyar általános biztositó társaság ma délután 4 órakor tartá évi rendes közgyülését. Somssich Pál elnöklete alatt. Konstatáltatván 71 részvény deponálása, elnök a közgyülést határozatképesnek nyilvánitá. Ezután meleg szavakban emlékezett meg az intézet egyik alapitó tagjáról utóbbi években buzgó elnökéről, Károlyi György grófról s inditványozza, hogy a nemeslelkü főur emlékezete jegyzőkönyvileg örökitessék meg, olajfestményü arczképe pedig az intézet diszterméban függesztessék fel. (Élénk helyeslés.)

Erre Pompéry János titkár felolvasta az igazgatóság s felügyelőbizottság évi jelentését, melyek röviden, de világosan tüntetik föl az egy évi müködés történetét. A bemutatott évi jelentésből és mérlegből közöljük, hogy ez évnek, a társaság müködése huszadik évének eredménye is kedvező volt az üzlet minden ágában, daczára annak, hogy a mult évi tüz- és jégkárok összege 566,422 frt 67 krral haladta is meg az 1876. év kárainak összegét. A dijbevétel emelkedése és a társági tőkék jelentékeny jövedelmei idézték elő e kedvező eredményt. A készpénz dijtartalék, mely ez évben 159,496 frt 52 krral emelkedett, a viszontbiztositott rész és szerzési költségek levonása után 1.107,342 frt, a részvényesek tulajdonát képező nyeremény tartalék pedig 1877. végén 867,306 frt 91 krral vezettetett a következő évekre elő. A hivatalnokok nyugdij alapja a lefolyt évben 276,319 forintra emelkedett s a nyugdijakból már is évenkint 6600 forint erejéig élveznek járulékot az elhalt tisztviselők özvegyei és árvái. Az ügynökök száma 3843-ra emelkedett. A részvényeknek a tulajdonosok nevére iratása 7 drb egész és 8 drb félrészvény kivételével megtörtént. A társaság tüzbiztositásból 3.380,408 frt 30 krt vett be, szállitmánybiztositásból 199,813 frt 57 krt jégbiztositásból 1.056,296 frt 53 krt. A társaság házjövedelmeiből, pénzei után és értékpapirjaiból 367,244 frt 54 krt. a mikből levonva az e tekintetben tett kiadásokat, marad tisztajövedelmül a 76-ik maradvány (846 frt) hozzáadásával 540,602 frt 08 kr., a mit az igazgatóság olykép javasol fölosztatni, hogy minden részvényre 192 frt osztalék jusson. Az életbiztositási ágról beterjesztett külön jelentés szerint ezen alap terhére törlések, halálesetek, visszaváltások és kiházasitási tőkék folytán a biztositott összegből 3.370,114 frt 56 kr esett ki, mig a lefolyt évben 3.134,204 frt 24 kr. ujabb biztositások köttettek. Halálesetek után 1877-ben 374,711 frt 48 krt fizettek ki. A biztositottak ez évi nyeremény illetősége 148,015 frt 04 kr. tett.

Ezután a felügyelő bizottság jelenti, miszesint a számadásokat pontosaknak, a mérleget helyesnek, az ügyvitelt kifogástalannak találta a nyeremény kiosztást illetőleg osztozik az igazgatóság inditványában.

Erre a közgyülés a jelentéseket köztetszéssel elfogadta, a fölmentvényt egyhangulag kiadta s az elnök kinyilatkoztatta, hogy az osztalék holnaptól fogva fölvehető.

Elnök megemlékezvén róla, hogy egy mult évi közgyülési határozat értelmében Deák Ferencz, b. Eötvös József és Desseffy Emil gróf arczképei a társaság ülésterme számára valamely jeles hazai festész által elkészitendők; — ő ezen határozatot azzal szeretné kiegésziteni, hogy a közgyülés mondja ki, miszerint sok éven át elnöke, a nemrég elhunyt gróf Károlyi György arczképét is festesse le az igazgatóság. Általános helyeslés közt fogadtatott el ezen inditvány.

Elnök ajánlatára a közgyülés elhatározta, hogy a 77-ik évi jövedelemből a pesti keresk. akadémia számára 400 frt. a keresk. kórháznak pedig 200 frt adassék.

Végül 36 szavazó által 84 szavazattal megválasztatott: elnökké Somssich Pál, alelnökké gr. Karácsonyi Guidó, választmányi tagokká gr. Károlyi Gyula és gr. Csekonics Endre, felügyelő bizottsági taggá Schossberger Zsigmond, igazgatóvá Hajós József.

—

A budapesti gabna és értéktőzsde, márc. 18.

Gabna-tőzsde. A tőzsdén tegnap buzát igen élénken kináltak, ma azonban a kereslet jutott tulsulyra. A malmok vásárlási kedve megjavult; mindamellett a jobb buza csak 5—10, az alsóbbrendü buza pedig plane 15—20 krral olcsóbban volt eladható mint tegnap. A két nap alatt volt körülbelől 25.000 mázsa forgalom. A többi gabnafajokban irány és ár egyaránt változatlan s a forgalom csekély, Hivatalos jegyzésre bejelentett kötések:

Buza, tiszai 100 mm. 78.5 12.20, 200 mm. 78.2 12.20, 300 mm. 78 12.15, 800 mm. 77.7 12.—, 700 mm. 77.5 12, 500 mm. 77.5 11.95, 200 mm. 77.5 12, 400 mm. 77 11.65 keverékkel, 200 mm. 77 11.80, 400 mm. 76 11.60, 200 mm. 76.8 12.90, 100 mm. 75.5 11 keverékkel, 100 mm. 75 11.25 keverékkel, 1200 mm. 74.7 11.40, 700 mm. 74.2 11.25, 500 mm. 74.8 10.50, rozsos, mind három hónapra. — Pestmegyei 300 mm. 76 11.30, 1300 mm. 74.4 11.35, mindkettő három hóra. — Tolnai 1200 mm. 79.4 12.30 700 mm. 79.4 12.30 mindkettő három hóra. — Fehérvári 200 mm. 78.8 12.35, 200 mm. 77.5 12.—, 600 mm. 77.3 és 500 mm. 77.7 11.30, 300 mm. 76.8 11.50, 200 mm. 75.5 11,65, 400 mm. 74.5 10.35 hibás, 350 mm. 75.5 10.75 hibás, mind három hóra. — Észak-magyarországi 200 mmf 76.4 10.70 sárga, 500 mm. 72.8 10.30 mindkettő három hóra. — Becskereki 2000 mm. 77.2 11.75, 1000 mm. 76.4 és 1000 mm. 74.4 11.35, mindkettő három hóra. — Bánáti 200 mm. 75.3 11.— három hóra.

Tengeri 100 mm. 7.35, 100 mm. 7.40 minekettő készpénz.

A határidőüzletben az irány csandes, az árjegyzések következők: Buza őszre 10.37—10.42, tavaszra 10.70—10.75, zab őszre 6.65—6.70, tavaszra 6.40—6.65, tengeri, bánsági május—juniusra 7.15—7.20.

Értéktőzsde. A magyar hitelbank mérlege minden részletében közzétételvén, azt az értéktőzsde kedvezően fogadta. A komoly politikai helyzet azonban nagyobb mérvü hausset nem engedett tulsulyra jutni, igy a forgalom ma is igen szük korlátok között mozgott. Befektetési értékek és valuták változatlanok, egyes helyi értékek keresettek.

Az előtőzsdén osztrák hitel részvények 230.60—230.80 ig voltak forgalomban, magy. hitel részv. érintetlenül maradtak.

A déli tőzsdén osztrák hitel részv. 230 20—229.90 között mozogtak, magy. hitel részvények 222-ön vásároltattak- Ganz részv. 183-ig, Athenaeum részv. 266-ig emelkedtek, pesti bizt. részv. 64-en kinálva voltak. Magy. északkeleti vasut részv, 110.75—111-en, magy. aranyjáradék 89.10—89.20-on, huszfrankos aranyok 9.52—9.53-on markjegyek 58.60—58.70-en keltek.

Bécsi üzleti tudósitások.

Bécs, márcz. 18. (Az „Egyetértés" távirata.) Ingadozó hangulat mellett a forgalom gyér. Osztrák hitel 230.70—, magyar hitel 222.— papirrente —.—. 62.22 és fél; husz frankos arany 9.53.

Bécs, márcz. 18. (Az „Egyetértés" távirata.) Buza tavaszra 11.05—11.10, buza őszi 10.70—10.75, oláh buza —.—, tengeri május—juniusra 7.65—7.70, tengeri bánáti 7.70—7.75, zab tavaszra 7.20—7.25, őszre 7.30—7.35, rozs magyar 8.30—8.40; román rozs 8.40, kereskedelmi zab 6.85—7, ó-tengeri 8.30—8.40, uj tengeri 8.10—8.20, oláhországi ó-tengeri 8.10—8.15.

Bécs, márczius 18. (Az „Egyetértés" távirata.) A marhavásári felhozatal 3470 drb, ebből 2171 magyar faju. Az árak gyengültek. Az áruk minősége általán kitünő. Magyar ökrök 51—56.50 frtjával keltek 100 klgmonként.

—

Bécs, márcz. 18. Hitelrészv. 230 75 Galicziai 247.50, Államvasut 254.50 Hitel-sorsjegy 163.75 — Napoleond'or 9.54 -- Arany 5.60.— Frankfurt 58 —. Porosz pénzutalvány 58.65. Arany jár. 73.90. Angol-Osztrák 100.50 Lombard 73 — Tramway —.—. Rente 62 30. 1860-as 111.75. 1864-es 136.--. Ezüst 105 90. London 119.25. Általános épitőbank —.—. Török sorsjegy 14.25 Angolépitőbank —.— Unio-bank—.—

Bécs, márcz. 18 Magyar földteherm kötvény 78.75 Salgó-Tarján —.—. Magyar hitel 222 25. Magyar záloglevél 94 75 Erdély 103 50 Magyar keleti vasut 66.— Magyar sorsjegy 98 75 Magyar földhitel 48.75 Magyar vasuti kölcsön 99.— Angló magyar —.—. Franco magy bank —.—. Alföld 114.25. Magyar északkeleti vasut 111.50 Kel.-vasuti elsőbbségi kötv. 64 50. Tiszai vasut 176.— Municipal-bank.

—

Aradi borvásár márczius 18. (Távirat.) A borvásáron nem fejlődött ki forgelom, a vevők tartózkodók, az árak leszállanak. Ma elkelt 150 vörös és 330 hectoliter fehér bor.

—

Vidéki-piaczok.

Szeged, márcz. 17. (Az „Egyetértés" tudósitása.) Téli veteményeink jól teleltek, és igy a legszebb reményekre jogositanak bennünket, a további fejlődésre szép tavaszi idő szükséges. Földmivelőink a tavaszi munkálatokat már megkezdék, mert az időjárás kedvező. A gabnaüzlet még mindig oly egyhangu, életnélküli mint ezelőtt, ez csakis a bizonytalan politikai helyzetnek tulajdonitható, mely minden üzleti vállalatot megbénit. Kivitel nincs, az egész üzletünk csakis a helyi szükségletre van utalva, ez pedig nagyon szomoru.

Mai heti vásárunk elég élénk és népes volt, az országutak jók, tehát a behozatal is mindenbe több volt. A gabnaárak a szegedi vasuthoz vagy hajóhoz szállitva a következők:

Tiszavidéki buza 77—78 klg. 11—15.30, 75—76 klg. 10.80—90, bácskai buza 76 klg. 11.10—20, 74—75 klg. 10.60—70, bánsági buza 77—78 klg. 10—75.80. Rozs 72—73. kilog. 7.20—25. Árpa jóminőségü 7.60—80, árpa takarmányi 6.90. Tengeri azonnali szállitásra 6.80—90 kr, április—májusi szállitásra 7.10—20 3 havi időre. Zab 6.15—20 mind 100 klgrammonként számitva.

Zombor, márcz. 17. (Bárány Zsiga tudositása az „Egyetértés" részére.) Mult hetivásunkra valamennyi gabnában rendkivüli nagy szállitásaink voltak, kevés vételkedv mellett azonban mindannyi mult hét iránt sokat vesztett, bab kivételével, mely még inkább nyert néhány krajczárt mult hét óta. Mai piaczi áraink: Buza 77, 10.50—10.75 frt, 76, 10.40—50 frt, 75·5 10.10—30 frt, 75, 9.50—10.— frt, alábbrendü 9 frttól feljebb. Zab. csatornai 5.80—85 frt, alábbrendü 5.70—75 frt, tengeri, jó minőségü kereskedelmi áru 6.40—6.60 frt. Bab, nagy fehér 9—9.50, kicsiny 9.60—10.— frt, tarka 8—8.25 frt, köles 6—6.30 forint, szegecs 7.50—8.—, kendermag 20—22 frt (métermázsánként hajó-, pálya- vagy magtárhoz helyben szállitva.

—

Vegyes közlemények.

A zálog levelek különüzlete a kis birtokosok földhitelintézeténél a napokban ismét megkezdődik. Mint biztos forrásból értesülünk, az intézet záloglevéleinek egy bécsiháznál több százezer frtnyi hitel nyittatott.

A Pannonia magyar viszontbiztositó intézet Lévay Henrik elnöklete alatt ma d. u. 5 órakor tartá ez évi rendes közgyülését. A felolvasott jelentésből kiemeljük, hogy a mult évben kötött 206.733 viszontbiztositás után 1.021,534 frt 48 krnyi készpénz dijbevétel történt és 4169 esetben 705,070 frt fizettetett ki. A készpénz dijtartalék 426,904 frt, a nyeremény tartalék pedig 160,833 frl. Az ez évi nyereség az alapszabályokban kikötött levonások után 92,598 frt 73 krt tesz, melyből részvényenként 45 frttal javasol az igazgatóság kifizetni, a fenmaradó 2698 frt 73 kr pedig a hivatalnoki nyugdijalap szaporitására forditandó. A közgyülés e javaslatokat elfogadta, felmentvényt az igazgatóságnak a felügyelőbizottság javaslatához képest megadta. Ezzel a közgyülés eloszlott.

A szegedi kézmüves-bank zárszámadása 1877-ről. **Mérleg:** Vagyon. Készpénz 1871. decz. 31-én 18342 frt 47 kr. Intézeti ház 30000 frt., Váltókra adott kölcsönök 223319 frt 68 kr. Zálogokra adott kölcsönök 30657 fri 65 kr. Üzleti fölszerelés értéke (butorzat, kasszák stb.) a szokásos leirás után 2483 frt 78 kr. Perköltségek 416 frt 41 kr. Jótékonyczélu gyüjtő-perselye 89 frt 41 kr. Átmeneti kamatok egyenlege 1706 frt 4 kr. Adósok számláinak egyenlegei 3430 frt 63 kr. összesen 310445 frt 63 kr. **Teher:** Részvénytőke 2000 drb részvénye 50 frtjával 100000 frt. Tartaléktőke 6283 frt 31 kr. Takaréktári betétek tőkesitett kamatjaikkal 189526 frt 97 kr. Zálogeladásoknál fönmaradt fölösleg 191 frt 94 kr, Föl nem vett osztalékok előbbi évekről 583 frt 11 kr. Illetékek számlája 329 frt 68 kr. 1877. évre eső nyeremény az intézeti ház jövedelmével egyetemben 13531 frt 63 kr. **Nyeremény és veszteség:** Tartozik. Házadó a városi pótadóval együtt 303 frt 15 kr. Városi pótadó 496 frt 40 kr. Szelvényadó 37 frt 68 kr. Kincstári kereseti adó 1072 frt 90 kr. Betéti kamatok 21674 frt 79 kr. Üzleti költségek (tiszti fizetések, üzleti nyomtatványok, becsdijak stb. 7124 frt 53 kr. Ingóságoknál leirás 250 frt. Egyenleg mérlegre 13531 frt 62 kr. összesen 34481 frt 7 kr. **Követel:** Nyeremény áthozat 1876-dik évről 11 frt 26 kr. Részvény átiratási dijak 137 frt 60 kr. Intézeti ház jövedelme a bankhelyiségek kivételével 772 frt 21 kr. Váltókamatok 29106 frt 31 kr. Zálogkamatok 4288 frt 37 kr. Rendkivüli jövedelem 165 frt 32 kr, összesen 34481 frt 7 kr. A tiszta nyeremény 13,531 frt és 62 krt tevő összegéből az alapszabályok 65. §-ában megkatározott 30%, azaz 4059 frt és 48 kr. levonása után fönmaradó 9472 frt 14 krt az igazgatóság következőleg óhajtja fölosztatni; 2000 drb részvény után 1877-re eső osztalék czimen 4 frt 73 krjával 9460 frt lenne kifizetendő s a megmaradó 12 frt 14 kr. a következő és nyeremény számlájára lenne átvitendő. Ezen fölosztást helyesnek találván, a közgyülésnek elfogadás végett ajánlotta. (El is fogadtatott.

Az orsz. magyar iparegyesület épitészi és épités-ipari szakosztálya 1878. évi márczius hó 20-án (szerdán) esti fél hét órakor az egyesület helyiségeiben (országut 10-dik szám 1-ső emelet) szakosztályi ülést tart, melyre a tagok meghivatnak. Tárgyak: 1. A mult ülés jegyzőkönyvének hitelesitése. 2. Blaustein József tagtárs előadása a szellőztetési berendezésekről. 3. A Heinzelmann-féle vasgyár által öntött vasból készitett házfedő cserepek szákszerü megvizsgálása, esetleg vizsgáló bir. megválasztása. 4. Netáni inditványok.

A „Figaró" irja:

Gyakran azon kérdést vetjük magunk elé, hogy miként tudják a szegény kocsisok, kik éjjel-nappal az időszak minden változásainak, esőnek, hónak, hidegnek és szélnek kivannak téve, ezt, egészségükre való minden visszahatás nélkül eselekedni. Azt akarjuk magunkkal elhitetni, hogy azoknak testalkatuk erősebben van alkotva, mely ezután őket minden eshetőségtől megóvja. És ennek daczára sem ugy van, sőt ellenkezőleg senkinél sem találhatók annyira a nyakköpések, hurutok, meghülések és más efféle és tüdőbetegségek, mint épen náluk. Hogy erről meggyőződjünk, nem szükség egyebet tennünk, minthogy néhány órát töltsünk a Goyot-féle gyógyszertárban, a mely a kátránytokocskák készitésének különlegességét tüzte ki czélul. Igazán érdekes a sok üres kocsit látni, a mely a gyógyszertár előtt áll, a melynek vezetői a nekik oly becses gyógyszerrel látják el magukat.

A Guyot-féle-kátránytokocskák valóban nagy előnnyel birnak mindennemü tizánok, mellpasztillák és más készülékek felett, miket senki sem használhat és vehet be, ha nem rendelkezik szabadon idejével. Egy másik, nem kevésbé fontos előnye ezen gyógyszernek olcsósága. Ha meggondoljuk, hogy minden üvegcse 60 tokocskát tartalmaz, és hogy a rendes adag minden étkezésnél 2 vagy 3 tokocskából áll, akkor megfoghatóvá lesz, hogy az egész gyógymód naponkent nem kerül többe 25 czentnél (10—20 kr.) Igen világos, hogy az ár csekélysége, valamint az orvosszer kitünősége egyformán járult annak népszerüsitéséhez.

Napirend márczius 19.

Naptár. Kedd, Kath.: József egyh. pat. Protest.: József. Görög-orosz: márcz. 7. Vazul, Efrem. Napkél 6 óra 6 perczkor. Nyugszik 6 óra 10 perczkor.
Muzeumban nyitva van a régiségtár d. e. 9 órától d. u. 1 óráig.
Főv. tanács ülése d. e. 10 órakor.
Főv. pénzügyi bizottság d. e. 10 órakor.
Orsz. gazdasági és tanszermuzeum d. e. 10—12 és d. u. 2—4 órák közt nyitva.
Orsz. iparmuzeum kiállitás nyitva d. e. 10—12 órától d. u. 2—4 óráig.
Orsz. képzőmüvészet kiállitás nyitva d. e. 10—12 órától d. u. 2—4 óráig.
Akademiai könyvtár nyitva d. u. 3—7 óráig.
Muzeumi könyvtár nyitva d. e. 9 órától, d. u. 1 óráig.
Egyetemi könyvtár nyitva d. u. 2—7 óráig
Állatkert nyitva egész nap.
Magyar daltársulat előadást tart a „Komlókertben" este 8 órától kezdve.

—

Kivonat a hivatalos lap márcz. 17-ik számából.

Árverések a vidéken. Fülöp József 210 frtra becs. ing. május 14. Szenyecz. Havran Fábián 1227 frtra becs. ing. május 6. Zohor. Glaser Károly 348 frtra b. ing. april 26. Stompa. Szalai Katalin 733 frtra b. ing. april 27. Alsó-Szel. Remekházy Ida 2076 frtra b. ing. márcz. 29. Nagyvárad. Biró József 700 frtra b. ing. april 12. Kenéz. Póczó Ferenez 700 frtra b. ing. márcz. 22. Ipoly-Nyitra. Kovács Jánosné 500 frtra b. ing. april 13. Kecskemét. Major Pál János 1906 frtra b. ing. márcz. 22. Gyöngyös. Pater József 800 frtra b. ház april 12. Kőszeg. Drahos Mihály 5790 frtra b. ing. april 4. Bugyi. Chrasztok Anna 797 frtra b. ing. május 4. Pozsony. Kralovics Jakab 177 frtra b. ing. és 62 frtra b. ingatlanok május 2. Lamács. Kasztl Mátyás 1265 frtra b. ing, május 1. Pőrév. Márton István 816 frtra becs. ing. márcz. 18. Varsány. Csepreghi László 5056 frtra és 2058 frtra b. ing. april 17. Vizkelet. Mednyánszky Imre 831 frtra b. ing. april 19. Sz.-Márton. Anderko György 738 frtra b. ing. márcz. 28. Batiz. Bernvaller Antal 2940 frtra b. ing. april 6. Tétény. Vámosi Istv. 1025 frtra becs. ing. april 6. Kapuvár. Gyertyánfy Béla 250 frt és 29.317 frtra b. ing. május 20. Gyér. Korpies Ferencz 843 frtra b. ing. márcz. 20. Kerecseny. Kovács Ferencz 1310 frtra b. ing. april 20. K.-Vásárhely. Bartó István 1860 frtra b. ing. april 25. Szokola. Kapoy Kasesztély 14.049 frtra b. ház május 20. Pozsony. Balázs István 600 frtra b. ing. márcz. 20. Varsány. Szélin Péra 2251 b. ing. april 24. Dinyás. Szász József 1311 frtra b. ing. április 26. Torda. Perity Laza, második árv. ing. márczius 20. Oroszlámos. Kristóf József 993 frtra b. ing. april 18. Bellus. Wágner József 520 frtra becs. ing. april 23. Nyulas. Takács Istvánné 310 frtra b. ing. márcz. 18. Lánkán. Sándor Mihály 1015 frtra becs. ing. márcz. 19. Felső-Örs. Necz János 2457 frtra b. ing. márcz. 26. Kövesd.

Budapesti szinlapok.

—

Kedd, márczius 19 én.

NEMZETI SZINHÁZ.
CINQ-MARS.
Opera 4 felvonásban.
Személyek:

Cinq-Mars	Perotti
De Thou	Odry L.
József	Ney
Fontrailles	Malecky
A király	Tallián
Cancellár	Sebestyén
Gonzago	Tannerné
Marion	Nádayné

A második felvonásban:
Nagy divertissement.
Személyek:

Amintha	Pecze
Éneklő pásztorfiu	Saxlehner
Tánczoló pásztorfiu	Ro ter

Kezdete 7 órakor.

NÉP-SZINHÁZ.
Kisasszony feleségem.
Operette 3 felvonásban.
Személyek:

Palaméd	Együd
Hannibal	Solymosi
Frikkel	Kápolnai
Petersop	Tihanyi
Márzsolén	Szigligetiné
Avelin	Sziklai E.
A polgármester	Karikás
Deszkublak	Bakonyi
Ferbek	Sánta
Pietro	Kertész I.
A kikiáltó	Petheő
Güdül	Erdei B.

Kezdete 7 órakor.

Vizállás és időjárás.

Márczius	Névszerint	Méter 0 fölött	Méter 0 alatt	Változik:	Időjárás:
18	Budapesten	4 20	—	apadt	tiszta
18	Pozsonyban	3.11	—	"	száraz
18	M.-Szigeten	0 81	—	apadt	"
18	Szatmáron	4 94	—	"	"
18	Tokajban	4 70	—	apadt	felhős
18	Szolnokon	4 78	—	áradt	"
18	Szegeden	5 08	—	"	"
17	Aradon	—	0 33	apadt	száraz
17	Nagy-Becskereken	0.81	—	áradt	köd
11	Bezdánnál	2.22	—	"	száraz
11	Verbászon	1 79	—	"	"
16	Eszéken	2.18	—	"	felhős
18	Sziszeken	3.50	—	apadt	száraz
25	Mitrovitzon	—	—		
25	Zimonyban		—	"	"
18	O-Orsován	3 61	—	áradt	havas
16	Barcson	0 36	—	apadt	száraz

Csávolszky Lajos
felelős szerkesztő és kiadótulajdonos.

Nyilt-tér.

Bérbeadó birtok.

B. Tahy József hagyatékához tartozó Pestmegye úri helyiségben fekvő **27 hold kaszáló, 27 hold legelő, 846 hold buza termő szántóföld** bérbeadandó. A feltételek **Kiss Ignácz** tiszti ügyésznél, Budapest megyeház és **Tahy Lajosnál Gombán** megtudhatók, ki a birtokot is megmutatja.

Nagy birtok kerestetik.

Felső-Magyarországban kerestetik egy **200—500** ezer egész **800** ezer értékü birtok, mely kiválólag alkalmas a vadászatra. Nagy **park, kastély, tó, szőllő, erdő** — fenyvesekkel — nélkülözhetetlen kellékek. A vételár azonnal fizettetik. Részletes leirást kérünk „M. gr." czim alatt Budapest, post restante.